

LUND UNIVERSITY

Delaktighet och personlig återhämtning för personer med komplexa psykiatriska behov med vård och stöd enligt Flexible Assertive Community Treatment

Borgh, Madeleine; Bejerholm, Ulrika; Argentzell, Elisabeth; Lexén, Annika

2025

Document Version:

Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Borgh, M., Bejerholm, U., Argentzell, E., & Lexén, A. (2025). *Delaktighet och personlig återhämtning för personer med komplexa psykiatriska behov med vård och stöd enligt Flexible Assertive Community Treatment*. 28. Abstract från Arbetsterapiforum 2025, Stockholm, Sverige.

Total number of authors:

4

Creative Commons License:

Ospecificerad

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

Abstrakt Arbetsterapiforum 2025, (2025-04-30)

Muntlig	7
1. Arbetsliv och hälsa	8
Arbetsförmåga i vardagens kontext vid mental trötthet efter stroke	9
Arbetsrelaterade faktorer, aktivitetsbalans och hårkortisolkoncentration hos ambulanspersonal. 10	
Arbetsåtergång efter insjuknande i COVID-19	11
Ett strukturerat arbetssätt för rehabilitering och sjukskrivning (STARS) i primärvården	12
Hållbart arbetsliv för personer med lång frånvaro från arbetsmrknaden	13
Övergången från arbetsterapeutstudent till kliniskt kompetent arbetsterapeut - en kvalitativ studie	14
2. Arbetsterapi och aktivitetsvetenskap	15
Aktivitetsbalans i vardagen hos personer med Multipel Skleros.....	16
Arbetsterapeuters erfarenheter av att arbeta med patienter med funktionella neurologiska symtom (FNS).....	17
3. Boende och hälsa.....	18
Särskilda Boenden- en plats där vardagsliv möter vård.....	19
4. Hälsofrämjande perspektiv	20
Arbetsterapeuters erfarenheter av att använda BeWell™, fotostödda samtal om välbefinnande 21	
BeWell™ - Fotostödda samtal om välbefinnande för personer med stressrelaterad diagnos. Utfall av en kontrollerad studie genomförd i primärvården	22
Dans för Parkinsons - en mångfacetterad upplevelse	23
Hur den nya interventionen ”Fotostödda samtal med fokus på välbefinnande (BeWell™)” beskrivs av deltagare med stressrelaterad ohälsa.	24
Make My Day – Strokeprevention genom deltagande i engagerande vardagsaktiviteter.....	25
Bra och dåliga platser i staden under värmebölja – Äldre personers perspektiv.....	26
Lärdomar från olika dagverksamheter för äldre personer under en utsatt period - En longitudinell studie av vårdpersonalens erfarenheter.	27
Arbetsterapeutens viktiga roll inom området sömn	28
Tobaks och levnadsvanerådgivning för arbetsterapeuter- en ny arena där arbetsterapeuter kan göra stor skillnad!	29
Översättning av Lifestyle Redesign samt undersöka programmets validitet och användbarhet för användning inom svensk hälso- och sjukvård.....	30
6. Instrumentutveckling	31

Tidsuppfattning hos barn och ungdomar med och utan funktionsnedsättning: Psykometrisk utvärdering	32
Att ha koll på sin tid: prövning av KaTid-Vux® för att kartlägga tidsuppfattning och tidshantering hos vuxna med intellektuell funktionsnedsättning.....	33
7. Intervention	34
Föräldrars erfarenheter av tyngdtäckens påverkan på sömn och vardagliga aktiviteter för barn med ADHD eller autism	35
Intervention med handortoser: Erfarenheter från pojkar med Duchennes muskeldystrofi och deras föräldrar	36
Behov och preferenser för en e-hälsoapplikation som främjar psykisk hälsa för unga vuxna i Sverige.....	37
Delaktighet och personlig återhämtning för personer med komplexa psykiatriska behov med vård och stöd enligt Flexible Assertive Community Treatment	38
Effekten av gruppinterventionen Ha Koll jämfört med individuell arbetsterapi: en randomiserad kontrollerad studie	39
En arbetsterapeutisk gruppintervention för att behandla sömnsvårigheter hos personer med multipel skleros (MS)	40
Genomförbarhet av den Internetbaserade self-managementintervention Strategies for Empowering Activities in Everyday Life (SEE 1.0)	41
Kan ökad tidhantering påverka föräldrars känsla av föräldraskompetens hos föräldrar med ADHD, autism eller psykisk funktionsnedsättning?	42
Personals upplevelse av en naturbaserad intervention riktad till personer med stressrelaterad psykisk ohälsa.....	43
Self-management efter stroke: En kvalitativ studie av interventionen Strategies for Empowering Activities in Everyday Life (SEE 1.0)	44
Hur funkar en greppförstärkande robothandske för personer med födelserelaterad plexusskada?	45
8. Kvalitets- och professionsfrågor	46
Ambitioner och hinder för evidensbaserad kommunal primärvård.	47
Arbetsterapeuters erfarenhet av att arbeta med personer med demenssjukdom.....	48
10. Mångfald och hälsa	49
"Occupational Justice" begreppet – upplevelser av personer med neurologiska funktionsnedsättningar som reser med kollektivtrafik.....	50
11. Perspektiv på delaktighet	51
Upplevelse och erfarenheter av organisationen som möjliggörare eller barriär för delaktighet hos barn med funktionsnedsättningar	52
Delaktighet och stöd i vardagen under ett decennium – upplevelser från personer med reumatoid artrit och deras närstående	53

Digital delaktighet för vuxna med psykiatriska tillstånd – ny och viktig arena för arbetsterapeuter	54
Digitala lösningar under COVID-19 för personer med intellektuell funktionsnedsättning och digital delaktighet efter pandemin.....	55
Kan gruppinterventionen Ha Koll bidra till förändringar i delaktighetsinskränkningar hos personer med intellektuell funktionsnedsättning eller autism?	56
För- och nackdelar med att använda bedömningsinstrument som undersöker vilja till aktivitet i vardagen med hemtjänstanvändare	57
Hur kan vi stötta patienter med funktionsnedsättning att vara delaktiga i digitala vardagsaktiviteter genom alternativa styrsätt?	58
12. Skola.....	59
Utvärdering av Partnering for Change (P4C) på låg- och mellanstadiet: effekt på elevers engagemang, aktivitetsutförande och psykiska hälsa	60
13. Utbildning och handledning	61
Handledning och undervisning för studenter som skriver examensarbetet på arbetsterapeutprogrammet i Lund	62
Studentaktivt integrerat lärande och tvärprofessionella lärarteam.....	63
Utbildning i kulturell kompetens i svensk hälso-och sjukvård: Utvecklad genom co-design med personal och patienter	64
14. Utredning	65
Svensk översättning och kulturell validering av Prosthetic Upper Extremity Functional Index-2	66
Mönster av tidsuppfattning för barn och ungdomar med och utan autism.....	67
Praxis för kartläggning av synfunktionsnedsättning efter förvärvad hjärnskada inom svensk sjukvård - en enkätstudie	68
15. Utvärdering.....	69
Patienter med postcovid: beskrivning och utvärdering av aktivitetsutförande och tillfredsställelse	70
16. Vardagsaktiviteter.....	71
Unga vuxna med förvärvad hjärnskada: Utförande i dagliga aktiviteter efter rehabilitering med individuellt utformade rehabiliteringsinsatser.....	72
”Bara man lär sig att anpassa sig” – en longitudinell mixad metodstudie om det första decenniet med reumatoid artrit	73
17. Välfärdsteknik.....	74
3D-utskriven handkontroll för Tv-spel möjliggör musstyrning i skolarbetet för barn med finmotoriska svårigheter	75
Trygghet, aktivitet, delaktighet och självständighet genom välfärdsteknik: olika perspektiv inom äldreomsorgen	76

Welfare@home - äldre personers och hemtjänstpersonals erfarenheter av inflytande i vardagen vid användning av välfärdsteknik	77
Digitala redskap för AT av AT, från idé till rapport från implementation av ny teknik för kognitiv screening på tablet	78
Symposium.....	79
3. Boende och hälsa.....	80
Aktivt åldrande på rätt plats: Forskningsresultat för utveckling av proaktiva praxismodeller inom arbetsterapi	81
7. Intervention	83
Internetbaserade interventioner- Nya möjligheter för utveckling av arbetsterapi	84
13. Utbildning och handledning	85
Vem blir vår nya kollega?.....	86
17. Välfärdsteknik.....	87
Artificiell intelligens I i arbetsterapi: Hur kan vi dra nytta av framtidens teknik?	88
Poster.....	89
1. Arbetsliv och hälsa	90
Arbetsgivarrepresentanternas erfarenheter av att stödja medarbetare med kognitiva svårigheter i en digital arbetsmiljö.....	91
Kan interventionen “Strategier för ett aktivt vardagsliv” stödja personer med kognitiva svårigheter att självhantera digitalt arbete och vardagsliv?	92
ReDO® för en aktiv vardag och bättre hälsa -en studie på Island.....	93
SWEPPEia - ett digitalt stöd för en hållbar arbetssituation för personer med inflammatorisk ledsjukdom och deras arbetsgivare.....	94
The impact of post-stroke fatigue on work and other everyday life activities	95
2. Arbetsterapi och aktivitetsvetenskap	96
Arbetsterapeuternas erfarenheter av att arbeta inom barnonkologi.....	97
OSNord an Nordic Knowledge Hub on Occupation, Health and Sustainability.....	99
4. Hälsofrämjande perspektiv	100
Dagverksamhet för äldre personer: En scoping review avseende insatser, bedömningsinstrument, åtgärder, utfall och involverade professioner.	101
5. Implementering	102
Validering av svensk version av Oxford Cognitive Screen, konventionell och digital: mot förbättrad kognitiv screening för patienter med stroke.	103
6. Instrumentutveckling	104
Sensory Processing Measure 2, självskattningsformulär för ungdomar; översättning, tvärkulturell anpassning och test av validitet och tillförlitlighet.....	105

Användbarhet för datainsamlingsmetoden informatörsrapport i Assessment of Work Performance inom kommunbaserad arbetslivsinriktad rehabilitering	106
7. Intervention	107
Förändring av sömnproblem vid användning av tyngdtäcke hos barn med ADHD	108
Förbättrad aktivitetsförmåga hos personer med inklusionskroppsmyosit med hjälp av en kraftstärkande handske	109
HÖGSPECIALISERAD REHABILITERING GENOM DIGITALT FATIGUE MANAGEMENT PROGRAM FÖR PERSONER MED SENA EFFEKTER AV POLIO.....	111
ASSIST: ett reablement program för ett hälsosamt åldrande	112
Uppfattning av aspekter som underlättar och hindrar träning vid en distal radiusfraktur - ur patientperspektiv	113
Teorier om social interaktion som stöd för utveckling av aktivitetsförmåga hos personer med svåra kognitiva eller psykiska funktionsnedsättningar	114
8. Kvalitets- och professionsfrågor	115
Arbeterapi inom palliativ vård - Vardagen och döden	116
Reflektioner om arbetsterapeutens förhållningssätt och interventioner i Gambia.....	117
11. Perspektiv på delaktighet	118
Erfarenheter av egna, andras och delad kunskap – ett perspektiv beskrivet av föräldrar till barn med dysmeli.	119
12. Skola.....	120
Partnering for Change (P4C) i svenskt låg- och mellanstadium - Arbetsterapeuters och lärares samarbete och professionella utveckling.....	121
13. Utbildning och handledning	122
Ett utbildningsprogram i reablement för personal i äldreomsorgen.....	123
Decentraliserad utbildning - Framgångsfaktor för fler arbetsterapeuter!.....	124
Svensk översättning av TUNING kompetenser inom arbetsterapi	125
15. Utvärdering.....	126
Utvärdering av synrehabilitering efter förvärvad hjärnskada	127
16. Vardagsaktiviteter.....	128
”Att börja snarare än att sluta” - erfarenheter av dagliga aktiviteter under tillfrisknande från beroendesjukdom	129
17. Välfärdsteknik.....	130
Förväntningar på välfärdsteknologi inom kommunal äldreomsorg: lokala beslutsfattares perspektiv.....	131
18. Annat	132

Avgöra fas i LärandeProcessen (ALP): ett universellt verktyg för bedömning och främjande av aktivitetsutförande och verktygsanvändning.....	133
Utvärdering av verktyget Avgöra fas i LärandeProcessen (ALP) som främjar förståelsen av verktygsanvändning hos personer med flerfunktionsnedsättning.....	134
Specialistföreläsningar	135
Terapeutiska värdet av kreativa aktiviteter inom psykiatri från klientens perspektiv	135
Från höftled till handledning: En resa genom ortopedi, ledarskap och handledning	136
En personcentrerad rehabiliteringsprocess	137
Arbets terapeutens roll inom akut strokesjukvård med fokus på kognition - mot en ny klinisk rutin med Oxford Cognitive Screen (OCS).....	138
Handen i vardagens görande efter traumatisk handskada	139
Det är mitt liv vi pratar om – delaktighet i vardagen och i behandling för barn och unga med kognitiva utmaningar i sitt görande	140
Stöd och strategier som mål och medel vid psykisk- och stressrelaterad ohälsa	141
Nya strategier inom ortopedi för mulitsjuka äldre- förbättring och innovation	142
Delaktighet i aktivitet för barn och ungdomar med förvärvad ryggmärgsskada.....	143
Att vara den jag är livet ut - arbetsterapeutiska möjligheter i palliativ vård	144
Arbets terapi och strokerehabilitering -fokus på kognition och involvering av närstående.....	145
Att visa på vägar, när kartan ritats om - Att som arbetsterapeut möta personer som nyligen fått diagnosen ALS.....	146
När vardagen inte fungerar som förr- arbets terapi inom akut ortopedisk slutenvård	147
Att se nya möjligheter i stället för enbart förluster vid demenssjukdom	148
- ett personcentrerat och kognitivt inriktat förhållningssätt-.....	148

Muntlig

1. Arbetsliv och hälsa

Arbetsförmåga i vardagens kontext vid mental trötthet efter stroke

2. Vuxna

1. Arbetsliv och hälsa

Keywords: Livet efter stroke, mental trötthet, återgång i arbete

Jessica Vollertsen¹

Mathilda Björk¹, Anna-Karin Norlin¹, Elin Ekbladh¹

¹ Institutionen för hälsa, medicin och vård, Linköpings universitet

Bakgrund/Syfte*: Att hitta en över tid hållbar balans mellan arbetsbelastning och livssituation efter en stroke är en utmaning. Mental trötthet är vanligt efter stroke och är associerat med komplexa aktiviteter som arbete och familjeliv. Syftet med denna studie var att beskriva hur personer som upplever mental trötthet efter stroke uppfattar sin arbetsförmåga sett ur personens vardagskontext.

Metod/Tillvägagångssätt*: En intervjustudie genomfördes med 47 personer som drabbats av stroke de senaste fem åren och som upplevde mental trötthet. Deltagarna, i åldern 30 – 63 år, var förvärvsarbetande vid tiden för insjuknandet och rekryterades via Facebookgrupper. Datainsamlingen bestod av semistrukturerade telefonintervjuer med bedömningsinstrumentet Worker Role Interview (WRI). De skriftliga WRI-noteringarna analyserades med kvalitativ innehållsanalys.

Resultat/Förväntat resultat*: Preliminära resultat indikerar en pågående process av aktivitetsanpassning baserad på motivations-, livsstils- och miljöaspekter. Deltagarna beskrev en omvärdering arbetets funktion i livet. Att få förståelse för sin nuvarande arbetsförmåga genom att få pröva att integrera arbete som en naturlig del av vardagen lyftes som viktigt. Utmaningar i att möta och leva upp till både egna och omgivningens förväntningar, både inom och utanför arbetet, framkom. Deltagarna beskrev behovet av och strävan efter en enklare livsstil, där vila och återhämtning var centrala inslag. En stödjande social miljö och en fysisk miljö där sensoriska stimuli kunde begränsas beskrevs som viktigt för att kunna upprätthålla arbetsrollen.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Studien belyser vikten av att se på arbete som en integrerad del i vardagen för att kunna stödja personer i arbetsför ålder att återfå ett hållbart vardagsliv efter stroke. I det arbetet är ett personcentrerat förhållningssätt centralt.

Arbetsrelaterade faktorer, aktivitetsbalans och hårkortisolkoncentration hos ambulanspersonal.

2. Vuxna

1. Arbetsliv och hälsa

Keywords: Hälsa och välbefinnande, stress, yrkesverksamma

Anna Johnsen¹

Elvar Theodorsson², Anders Broström^{1,3}, **Petra Wagman**¹, Eleonor I Fransson¹

¹ Jönköping University

² Linköpings Universitet

³ Universitetssjukhuset Linköping

Bakgrund/Syfte*: Aktivitetsbalans har visat sig relatera till hälsa och aktivitetsbalans till stress. Relationen mellan aktivitetsbalans och hälsoaspekter har dock ofta innefattat självskattning och få studier har inkluderat objektiva mått. Ett sätt att mäta stress över tid, på annat sätt än självskattning, är att mäta nivån av kortisol i hår (HCC).

Syftet med denna studie var att jämföra HCC hos ambulanspersonal med en populationsbaserad referensgrupp, analysera skillnader mellan män och kvinnor samt skillnader beroende på arbetsrelaterade faktorer.

Metod/Tillvägagångssätt*: Ambulanspersonal (28 kvinnor och 51 män) i en svensk region besvarade ett frågeformulär om olika arbetsrelaterade faktorer inklusive aktivitetsbalans. Därutöver analyserades en centimeter hår närmast hårbotten avseende HCC, för att mäta stress över den senaste månaden.

Resultat/Förväntat resultat*: Inga skillnader i HCC mellan ambulanspersonal och referensgruppen eller könsskillnader i HCC identifierades. Vidare sågs inga associationer mellan HCC och arbetsrelaterade faktorer.

Aktivitetsbalans var däremot positivt korrelerat med HCC ($r_p=0,240$; $p=0,044$) och associationen var signifikant efter justering för kön och ålder.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Studien ger ett något annorlunda resultat avseende relationen mellan aktivitetsbalans och stress när ett objektiva mått på stress, hårkortisol, används jämfört med självskattade mått. Korrelationen är svag och inga slutsatser kan dras men den indikerar att högre HCC, som mått på stress, associeras till bättre aktivitetsbalans.

På så sätt ger studien också en indikation på komplexiteten i relationen mellan aktiviteter och hälsa. Nya frågor väcks om relationen mellan vad vi tycker om våra aktiviteter och vad vi faktiskt gör. Fortsatt forskning behövs där både självskattade och objektiva mått används samtidigt.

Arbetsåtergång efter insjuknande i COVID-19

2. Vuxna

1. Arbetsliv och hälsa

Keywords: Återgång i arbete, Post-COVID, Anpassning, Typ av arbete, Könsskillnader

Hilda Öhlén¹

Ann Björkdahl^{1, 2}, Iolanda Santos Tavares Silva^{1, 3}, Sara Jarl¹

¹ Sahlgrenska Universitetssjukhuset, Område 3, Arbetsterapi och Fysioterapi

² Göteborgs Universitet, Sahlgrenska Akademin, Institutionen för Neurovetenskap och Fysiologi, sektionen för Rehabiliteringsmedicin

³ Göteborgs Universitet, Sahlgrenska Akademin, Institutionen för Neurovetenskap och Fysiologi, sektionen för Hälsa och Rehabilitering

Bakgrund/Syfte*: **Bakgrund:** Cirka 2% av alla som insjuknat med konstaterad COVID-19 infektion i Sverige får diagnosen, Post-COVID Condition, diagnoskod U09.0, det vill säga besvär som sträcker sig över 3 månader (Bygdell). Återtagande av förmåga till vardagsaktiviteter och arbete är svår och går mycket långsamt och för en del kan det innebära bestående nedsättningar.

Syfte: Att undersöka återgång i arbete upptill 1 år efter COVID-19-infektion.

Metod/Tillvägagångssätt*: **Method:** Studien var del i en övergripande longitudinell studie med test för kognition, formulär om trötthet samt intervju kring aktivitetsförmåga och arbetsåtergång. Data samlades vid inklusion, 3 och 12 månader. Gällande arbetsåtergång ingick 41 sjukhusvårdade (SV) och 63 personer från primärvården (PV).

Resultat/Förväntat resultat*: **Resultat:** Återgången i arbete var långsam och vid 12 månader hade 20% inte alls återgått i arbete i båda grupper. Helt åter var 50% i PV och 70% i SV, men intervjuerna avslöjade att av dessa hade 80% i PV och 50% i SV haft behov av anpassningar för att klar arbetet. Studien visade inte några tydliga skillnader i återgång i arbete beroende på typ av arbete. Sannolikheten för återgång i arbete ökade om man var man och insjuknade i våg 2 av pandemin jämfört med våg 1.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: **Slutsatser:** Post-COVID kan ge upphov till långvariga begränsningar av arbetsförmåga oberoende av svårighetsgrad i det akuta insjuknandet. Slutsatser kring resultatet innebär att det finns behov av långsiktiga rehabiliteringsinsatser och stöd till personer som drabbats av post-COVID för att möjliggöra återgång i samma eller anpassade arbetsuppgifter på en lämplig nivå.

Ett strukturerat arbetssätt för rehabilitering och sjukskrivning (STARS) i primärvården

2. Vuxna

1. Arbetsliv och hälsa

Keywords: Rehabilitering, rehabiliteringskoordinering, sjukskrivningsprocessen

Eva-Marie Sundkvist¹

Inger Jansson¹, Lena Rosenberg¹, Elin Karlsson², Hanna Israelsson Larsen^{2, 3}

¹ Hälsohögskolan i Jönköping

² Linköpings Universitet

³ Region Östergötland

Bakgrund/Syfte*: Sjukskrivningsprocessen uppfattas ofta som osäker och otydlig av både patienter och personal. År 2020 infördes en lag om koordineringsinsatser och rollen som rehabiliteringskoordinator utvecklades. För att förbättra processen utarbetades, i sydöstra sjukvårdsregionen, ett strukturerat arbetssätt för bedömning av rehabilitering och sjukskrivning (STARS). STARS består av åtta metodstöd med anvisningar, information och förslag om vad som bör/kan beaktas och göras både internt och externt vid olika tidpunkter under sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen. Arbetssättet implementerades på nio vårdcentraler under 2021. Syftet med studien var att undersöka hur personal involverad i sjukskrivningsprocessen upplever det att arbeta enligt STARS.

Metod/Tillvägagångssätt*: Kvalitativ fokusgruppsstudie. Sju grupper och totalt 37 deltagare från nio vårdcentraler. Inklusionskriterier: Personal (läkare, rehabiliteringskoordinatorer, sjuksköterskor, psykologer, kuratorer, arbetsterapeuter och fysioterapeuter) vid de nio inkluderade vårdcentralerna som var direkt involverad i sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen. Fokusgruppsamtalen analyserades med tematisk innehållsanalys.

Resultat/Förväntat resultat*: Fyra teman framkom som beskrev personalens upplevelser av att arbeta enligt arbetssättet: Snabbare, multiprofessionella insatser med flexibel planering; Teamarbete som skapar tillit och arbetsro; Trygghet och förutsägbarhet samt; En struktur som överbryggar. Personalen upplevde att en rehabiliteringsplan fastställdes tidigare, att färre patienter föll mellan stolarna samt att teamarbetet främjades. Rehabiliteringskoordinatören fungerade som en sammanhållande funktion internt och externt mot andra aktörer/myndigheter och arbetsgivare vilket å ena sidan upplevdes avlastande för övrig personal men för rehabiliteringskoordinatören upplevdes en ökad belastning.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Vårdpersonalen upplevde att STARS var användbart i kliniskt arbetet och skapade trygghet för patienterna. STARS möjliggjorde multiprofessionella, snabbare och mer proaktiva åtgärder. Resultat har relevans för arbetsterapeuter som arbetar inom primärvård.

Hållbart arbetsliv för personer med lång frånvaro från arbetsmarknaden

2. Vuxna

1. Arbetsliv och hälsa

Keywords: Arbetslitteracitet, idéburen välfärd, kapabilitetsansats

Ida Adolfsson¹

Inger Jansson¹

¹ Hälsohögskolan, Jönköping

Bakgrund/Syfte*: Funktionsnedsatta i Arbete (FIA) har sin verksamhet hos organisationen Funktionsrätt i Jönköpings län. FIA riktar sig till personer med långvarig frånvaro från arbetsmarknaden och agerar fristående men i samverkan med myndigheter. Coacherna i FIA har inga arbetsträningsplatser eller myndighetsutövande verktyg. Deras verktyg är samarbete med arbetsgivare, Supported Employment och MI (motiverande samtal). Kapabilitetsansatsen innebär att stödja individen att vara och göra det hen värdesätter. Huvudfokus är inte att så snabbt som möjligt bli självförsörjande utan en hållbar anställning i samklang med individens värderingar.

Syftet med utvärderingen var att beskriva erfarenheter av FIA:s arbetssätt med fokus på hållbara anställningar ur deltagares, arbetsgivares och handläggares perspektiv.

Metod/Tillvägagångssätt*: Individuella intervjuer genomfördes med arbetsgivare, handläggare och deltagare som avslutats till anställning/studier. Data analyserades genom kvalitativ innehållsanalys.

Resultat/Förväntat resultat*: Kategorin *Lång förberedelsesträcka* beskriver hur individens förutsättningar utforskas parallellt med arbetsgivares förutsättningar. Därefter påbörjas matchningsarbete som har likheter med mäklande. Komplexiteten med att möta individens behov och rättigheter beskrevs i kategorin *Navigerande bland samhällsinsatser och regelverk*. Arbetsgivare uttryckte bristande kännedom om anställning av personer med funktionsnedsättning. Coacherna bygger *Relationer som bärande strukturer* för att utmana till fortsatt utveckling och samtidigt ge långsiktigt stöd till deltagare och arbetsgivare. Hos arbetsgivare identifierades två *parallella diskurser*. En solidaritetsdiskurs som visade engagemang och möjliggörande till delaktighet i ett arbetssammanhang och en produktivitetsdiskurs inriktad på utförandet av arbetsuppgiften.

Beträffande hållbarhet i arbetslivet hade samtliga deltagare varit i arbete mellan 18 månader och över fem år.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Genom långsiktigt stöd till både arbetsgivare och arbetstagare skapas förutsättningar för ett hållbart arbetsliv.

Övergången från arbetsterapeutstudent till kliniskt kompetent arbetsterapeut - en kvalitativ studie

2. Vuxna

1. Arbetsliv och hälsa

Keywords: Aktivitetsbalans, aktivitetshälsa, rollförändring

Patrik Sjöberg¹

Annika Lexén²

¹ Luleå Tekniska universitet

² Lund universitet

Bakgrund/Syfte*: Övergångsprocessen från att vara arbetsterapeutstudent till att bli kliniskt verksam arbetsterapeut har visat sig stressfull med en ökad risk för utbrändhet. Det finns därmed ett behov av att få en djupare förståelse av processen för att göra övergången till klinik enklare. Syftet för studien var därmed att undersöka nyutexaminerade arbetsterapeuters erfarenheter av övergången från arbetsterapeutstudent till att bli en kliniskt kompetent arbetsterapeut

Metod/Tillvägagångssätt*: Studien genomfördes med ett kvalitativt tillvägagångssätt där 15 nyutexaminerade arbetsterapeuter intervjuades, och delade med sig av sina erfarenheter från övergångsprocessen. Data från intervjuerna analyserades därefter med en kvalitativ innehållsanalys.

Resultat/Förväntat resultat*: Ett tema, Att överbrygga gapet genom att söka stabilitet i övergången från arbetsterapeutstudent till kliniskt kompetent arbetsterapeut identifierades, med de två underteman; 'att möta en ny verklighet' och 'att utveckla sin roll', med tillhörande kategorier som beskriver erfarenheterna från övergången.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: För att överbrygga gapet i övergångsprocessen behöver universitet se över sin läroplan för att identifiera sätt för att bättre förbereda nyutexaminerade arbetsterapeuter till kraven för kliniskt arbete. Därutöver behöver arbetsgivare som anlitar nyutexaminerad personal erbjuda omfattande introduktion och tillgång till en mentor för stöd i övergången till kliniskt arbete.

2. Arbetsterapi och aktivitetsvetenskap

Aktivitetsbalans i vardagen hos personer med Multipel Skleros.

2. Vuxna

2. Arbetsterapi och aktivitetsvetenskap

Keywords: Occupational balance, Questionnaire, multiple sclerosis

Annicka Appelberg

Bakgrund/Syfte*: Syftet var att beskriva aktivitetsbalans hos personer med MS och om det fanns några samband mellan personernas sociodemografiska faktorer, deras MS-påverkan och aktivitetsbalans.

Metod/Tillvägagångssätt*: **Metoden** var deskriptiv tvärsnittsstudie med kvantitativ studiedesign, datan inkluderade 41 vuxna personer med MS, i åldern 25-72 år (median 43år). Två självskattningsinstrument användes, Occupational Balance Questionnaire (OBQ11) och Multiple Sclerosis Impact Scale (MSIS-29). Data analyserades med icke-parametrisk deskriptiv statistik och samband analyserades med korrelationer. Fisher's Exact Test genomfördes för sambandet i korstabellen.

Resultat/Förväntat resultat*: **Resultatet** visade att majoriteten av deltagarna rapporterade sig ha en god aktivitetsbalans samt angav en låg grad av MS-påverkan. Majoriteten av deltagarna angav en högre nivå av psykologisk påverkan på aktivitet och välbefinnande i vardagslivet relaterat till deras MS. Korrelationerna visade att ju större MS-påverkan var desto lägre skattades aktivitetsbalansen. Däremot fanns inga signifikanta samband mellan sociodemografiska variabler och aktivitetsbalans, förutom vid typ av bostad som visade på att majoriteten personer med MS som bodde i lägenhet och skattade hög aktivitetsbalans, var större än majoriteten som skattade hög aktivitetsbalans som bodde i villa, radhus.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: **Slutsatsen** blev att flertalet deltagare i studien upplevde låg MS-påverkan och hög aktivitetsbalans, en ökad MS-påverkan gav minskad aktivitetsbalans. Deltagarnas MS gav främst psykologisk MS-påverkan på aktivitet och välbefinnande i vardagslivet. Samt att majoriteten av deltagare med hög aktivitetsbalans bodde i lägenhet. Denna studie har bidragit till ökad förståelse om MS sjukdomens påverkan på aktivitetsbalans hos personer med MS. En viktig kunskap inför arbetsterapeutiska interventioner, vilket utökar personcentrerat helhetsperspektiv som bidrar till livstillfredsställelse och hälsa hos personer med MS.

Arbetsterapeuters erfarenheter av att arbeta med patienter med funktionella neurologiska symtom (FNS)

2. Vuxna

2. Arbetsterapi och aktivitetsvetenskap

Keywords: Aktivitet, rehabilitering, terapeutisk användning av sig själv

Anna Rydén¹

Malin Lutteman¹, Sandra Hakkarainen²

¹ Region Örebro län, Universitetssjukhuset Örebro, verksamhetsområde neuro och rehabiliteringsmedicin

² Region Stockholm, Karolinska Universitetssjukhuset

Bakgrund/Syfte*: Funktionella neurologiska symtom (FNS) innebär att nervsystemet drabbas av dysfunktion utan medicinsk bakomliggande orsak. Forskning visar att multidisciplinär rehabilitering, inklusive arbetsterapi, är effektivt för att hjälpa dessa patienter.

Patientgruppen är vanlig och finns bland annat i primärvård, specialistvård samt psykiatri.

Det saknas studier om arbetsterapeutiska behandlingar för patienter med FNS. 2023 gjorde Anna Rydén och Malin Lutteman en kvalitativ studie på magisternivå där syftet var att beskriva arbetsterapeuters erfarenheter av att arbeta med patienter med FNS.

Metod/Tillvägagångssätt*: Kvalitativ design. 14 arbetsterapeuter i Sverige intervjuades. Datan analyserades med kvalitativ innehållsanalys.

Resultat/Förväntat resultat*: Resultat från studien, beskrivet utifrån de två teman som framkom; *Erfarenhet och kunskap ger förutsättningar att hjälpa en komplex patientgrupp* och *Arbetsterapeutens verktyg i behandling är att använda aktivitet och sig själv terapeutiskt*.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Med den här presentationen vill vi sprida kunskapen om FNS och inspirera våra arbetsterapeutkollegor. Arbetsterapeuten har med sitt fokus på patientens förmåga till aktivitet en betydande roll i det multidisciplinära omhändertagandet av patienten med FNS.

3. Boende och hälsa

Särskilda Boenden- en plats där vardagsliv möter vård.

3. Äldre

3. Boende och hälsa

Keywords: Särskilt boende, Vardagsliv, Nära Vård

Therese Jonson¹

Ulrika Börjesson², Lena Rosenberg¹

¹ Jönköping University

² Jönköpings Kommun

Bakgrund/Syfte*: Särskilda boenden fungerar som både hem och en plats för vård, vilket ibland kan ses som svårt att förena. Det är viktigt att förstå hur samspelet mellan vård och vardag kan påverka den äldre personens möjlighet till att vara delaktig och leva ett meningsfullt liv. Studiens syfte är att utforska och beskriva vad som karaktäriserar Nära vård i särskilda boenden för äldre.

Metod/Tillvägagångssätt*: Studien ingår i ett doktorandprojekt och tre särskilda boenden i Jönköpings kommun deltar. Datainsamlingen påbörjades i juni 2024 och förväntas avslutas i januari 2025. Studiens design är kvalitativ med en etnografisk ansats, där fältstudier med deltagande observationer och informella intervjuer utgör datainsamlingsmetoderna. Fältstudierna fokuserar på situationer i vardagen på det särskilda boendet där vård och vardag samspelar med ett särskilt fokus på den sociala och fysiska miljön.

Resultat/Förväntat resultat*: Preliminära resultat indikerar att vården ges omedelbart i stunden oberoende av vad som pågår i vardagen, vilket betyder att dagliga aktiviteter riskeras att avbrytas. Vardagliga samtal mellan personal och boende utgör en integrerad del av vårdpraktiken och där relationerna dem emellan är av stor vikt för en meningsfull vardag. Utomhusmiljön framstår som en outnyttjad resurs för att möjliggöra både vård och en meningsfull vardag för de boende.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Resultaten har stor relevans för arbetsterapi och specifikt för arbetsterapeuter som arbetar på särskilda boenden. Resultatet kan skapa möjligheter att stödja boende att bibehålla en meningsfull vardag genom Nära vård. Nya arbetssätt kan utformas med stöd i Nära vård, med fokus på aktiviteter och ett meningsfullt vardagsliv och arbetsterapins kärna kan återtå.

4. Hälsofrämjande perspektiv

Arbetsterapeuters erfarenheter av att använda BeWell™, fotostödda samtal om välbefinnande

2. Vuxna

4. Hälsofrämjande perspektiv

Keywords: fotografier, primärvård, stress

Joanna Nordstrand¹

Birgitta Gunnarsson^{1, 2}, Petra Wagman³, Ulrica Hörberg⁴, Kristina Holmgren¹

¹ Institutionen för neurovetenskap och fysiologi, Sektionen för hälsa och rehabilitering, Sahlgrenska akademien, Göteborgs Universitet

² Fou Kronoberg, Region Kronoberg, Växjö

³ Avdelningen för rehabilitering, Hälsohögskolan, Jönköping University

⁴ Institutionen för hälso- och vårdvetenskap, Fakulteten för hälso- och livsvetenskap, Linneuniversitetet

Bakgrund/Syfte*: Psykisk ohälsa, såsom stressrelaterad ohälsa, är ett växande hälsoproblem. Det finns behov av ytterligare insatser som främjar personens möjlighet att påverka den egen hälsan och välbefinnandet. En sådan hälsofrämjande behandlingsmetod är BeWell™, fotostödda samtal om välbefinnande, som syftar till att förbättra deltagarnas hälsa och välbefinnande ur deras eget perspektiv. Behandlingsmetoden genomförs av arbetsterapeuter och innebär 12 sessioner med fotostödda samtal. Dessa tar sin utgångspunkt i patienternas fotografier om det som relateras till välbefinnande och en dialog förs kring vad som bidrar till patientens välbefinnande. Syftet var att beskriva arbetsterapeuters erfarenheter av att använda BeWell™ med patienter som diagnostiserats med stressrelaterade sjukdomar i primärvården.

Metod/Tillvägagångssätt*: Studien hade en deskriptiv design, med kvalitativ och induktiv ansats. Individuella intervjuer, kompletterade med en fokusgruppsdiskussion användes för datainsamling. Deltagarna var sex arbetsterapeuter som använt BeWell™. Systematisk textkondensation användes för dataanalys.

Resultat/Förväntat resultat*: Preliminära resultat visade på tre huvudteman; *Upptäcka välbefinnande genom bilder*, *Förbättra klientens egen väg mot välbefinnande* och *Bidra till eget välbefinnande*. Arbetsterapeuterna upplevde att fotografiet hade stor betydelse för metoden. De ansåg att BeWell™ hade ett tydligt fokus på välbefinnande och att patienterna själva, med stöd av arbetsterapeuterna, kunde göra förändringar i vardagen för att öka sitt välbefinnande. Arbetsterapeuterna tyckte också själva om att använda BeWell™ och ansåg att metoden passade deras profession.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: BeWell™ med stöd av fotografier upplevdes bidra till patientens välbefinnande, men bidrog även till arbetsterapeutens eget välmående. Metoden passar väl att användas av arbetsterapeuter i primärvård.

BeWell™ - Fotostödda samtal om välbefinnande för personer med stressrelaterad diagnos. Utfall av en kontrollerad studie genomförd i primärvården

2. Vuxna

4. Hälsofrämjande perspektiv

Keywords: Activities in everyday life, Intervention, Mental health

Birgitta Gunnarsson¹

Petra Wagman², Ulrica Hörberg³, Kristina Holmgren⁴, Sara Holmberg⁵

¹ Region Kronoberg, Göteborgs universitet

² Jönköping University

³ Linnéuniversitetet

⁴ Göteborgs universitet

⁵ Region Kronoberg, Linnéuniversitetet

Bakgrund/Syfte*: Många söker primärvården på grund av stressrelaterad ohälsa. Det finns flera möjliga behandlingsmetoder, men det behövs ytterligare hälsofrämjande metoder. BeWell™ är en nyutvecklad behandlingsmetod, som har fokus på att förbättra patienters hälsa och välbefinnande i vardagen. BeWell™ bygger på teorier om hälsa och välbefinnande, aktivitetsvetenskap och aktivitetsbalans, samt visuella metoder. BeWell™, det vill säga fotostödda samtal, genomförs i dialog mellan patient och arbetsterapeut. Syftet med den här studien var att undersöka patienters självskattade hälsa och välbefinnande före och efter en intervention med BeWell™.

Metod/Tillvägagångssätt*: Studien genomfördes i primärvården med arbetsterapeuter som behandlare. Den hade en kvantitativ ansats med 40 patienter som fick BeWell™ som tillägg till sedvanlig behandling och 41 patienter som fick sedvanlig behandling. Självskattningsinstrument om hälsa och välbefinnande besvarades före och efter behandling. Instrumenten hade fokus på symtom på utmattning, psykiska symtom, aktivitetsbalans och syn på arbetsroll, känsla av sammanhang och livskvalitet. Data analyserades med deskriptiv och icke-parametrisk statistik.

Resultat/Förväntat resultat*: Resultaten visade att grupperna var jämförbara, utom att interventionsgruppen var sjukskrivna i högre grad och var mindre fysiskt aktiva. Båda grupperna förbättrades signifikant avseende hälsa och välbefinnande, och interventionsgruppen förbättrades ytterligare på symtom på utmattning och självskattad aktivitetsbalans.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Självskattad hälsa och välbefinnande ökade i båda grupperna, och något mer i interventionsgruppen. Studien visade att BeWell™ skulle kunna vara användbar för arbetsterapeuter, som en hälsofrämjande metod för patienter att återhämta sig från stressrelaterad sjukdom. Nyttan med BeWell™ som hälsofrämjande intervention behöver dock beforskas ytterligare.

Dans för Parkinsons - en mångfacetterad upplevelse

2. Vuxna

4. Hälsofrämjande perspektiv

Keywords: anpassade rörelser, glädje, social interaktion

Ingrid Andreasson¹

Ann Björkdahl¹, Sofi Fristedt², Paula Bergman³, Katarzyna Filipowicz³, Ida-Klara Johansson³,
Iolanda Santos Tavares Silva¹

¹ Sahlgrenska Universitetssjukhuset, Arbetsterapi och Fysioterapi, Göteborg, Sverige

² Jönköpings Universitet, Hälsohögskolan, Jönköping, Sverige

³ Folkhälsa och sjukvård, Region Jönköpings län

Bakgrund/Syfte*: Olika former av dans erbjuds personer med Parkinsons sjukdom (PS) runt om i världen; fler studier behövs dock för att utforska patienters erfarenheter av hur Dans för Parkinson (DfP) påverkar välmående och hälsa i olika kontexter.

Syftet var att utforska hur deltagare upplever DfP och hur DfP bidrar till upplevd hälsa i Sverige.

Metod/Tillvägagångssätt*: I denna kvalitativa studie samlades data in från fyra fokusgrupper. Samtalen berörde deltagarnas upplevelser av hur dansen påverkade deras fysiska, kognitiva och sociala välmående och deras förmåga att utföra dagliga aktiviteter. Samtalen i fokusgrupperna spelades in och transkriberades. Innehållsanalys användes vid analys av data och meningsbärande enheter kodades och fördes samman till kategorier ur vilka teman abstraherades.

Resultat/Förväntat resultat*: Resultatet visade att DfP gav en mångfacetterad upplevelse relaterad till social samhörighet, den estetiska kontexten, känslan av välmående och den fysiska erfarenheten av att dansa. Huvudtemat innehöll fyra sub-teman: *Samhörighet, Njutning och glamour, Välmående i själ och kropp samt Anpassade rörelser*.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: DfP utgör ett värdefullt bidrag till rehabiliteringsinsatser då den upplevs som en meningsfull aktivitet och möter specifika behov hos personer som lever med PS.

Hur den nya interventionen ”Fotostödda samtal med fokus på välbefinnande (BeWell™)” beskrivs av deltagare med stressrelaterad ohälsa.

2. Vuxna

4. Hälsofrämjande perspektiv

Keywords: God och Nära vård, fotografier, hälsofrämjande

Maria Segerström¹

Birgitta Gunnarsson^{2, 3}, Ulrica Hörberg⁴, Petra Wagman¹

¹ Jönköping University

² Region Kronoberg

³ Göteborgs Universitet

⁴ Linnéuniversitetet

Bakgrund/Syfte*: Stressrelaterad ohälsa ökar i samhället och påverkar personens förmåga att vara aktiv och att uppleva välbefinnande. Vanligtvis sker behandlingen inom primärvården där hälsofrämjande personcentrerade insatser, anpassade efter individens behov, behövs som en del i God och Nära vård.

Fotostödda samtal med fokus på välbefinnande (BeWell™) är en ny hälsofrämjande behandling i primärvården, som fokuserar på vad som kan bidra till ökat välbefinnande i vardagen trots stressrelaterad sjukdom. BeWell™ består av 12 samtal hos arbetsterapeut stödda av patientens egna fotografier om deras välbefinnande. Avsikten är att behandlingen ska bidra till en mer hållbar vardag, att bättre klara livets utmaningar och öka tron på sin egen förmåga.

Syftet var att beskriva deltagande patienters erfarenheter av den nya behandlingen BeWell™.

Metod/Tillvägagångssätt*: Studien ingår i ett större projekt med fokus att utvärdera BeWell™ över tid i relation till hälsa, välbefinnande och aktivitet. Fokus för den här studien var deltagares erfarenheter av behandlingen där fotograferandet/fotografier var ”verktyg” för att synliggöra och belysa deras välbefinnande. Samtalen har varit både fysiska och digitala.

Studien har en kvalitativ ansats. Deltagarna, 29 kvinnor och 6 män (29–62 år), var diagnostiserade med stressrelaterad sjukdom och hade genomfört BeWell™ i primärvården. Intervjuerna fokuserade på deltagarnas erfarenheter av BeWell™. Intervjuerna genomfördes direkt efter avslutad behandling och analyseras med kvalitativ innehållsanalys.

Resultat/Förväntat resultat*: Resultatet är under analys. Det förväntade resultatet kommer att visa hur den hälsofrämjande metoden BeWell™ erfors av deltagarna.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Resultatet, tillsammans med övriga studier i projektet kommer att belysa utfall av en ny hälsofrämjande metod i primärvården.

Make My Day – Strokeprevention genom deltagande i engagerande vardagsaktiviteter

2. Vuxna

4. Hälsofrämjande perspektiv

Keywords: Engagerande vardagsaktiviteter, strokeprevention, levnadsvanor

Cecilia Johnsson¹

Eric Asaba¹, Susanne Guidetti¹, Ann-Helen Patomella¹

¹ Karolinska Institutet

Bakgrund/Syfte*: Make My Day (MMD) är en intervention som använder engagerande vardagsaktiviteter för att underlätta beteendeförändring och minska risken för stroke. Många modifierbara riskfaktorer för stroke, såsom kost, övervikt och fysisk inaktivitet, ökar. I MMD anses deltagande i engagerande vardagsaktiviteter vara en nyckel till hållbara livsstilsförändringar över tid. Interventionen löper över 10 veckor, med sex gruppträffar som hålls av en arbetsterapeut, fysioterapeut och dietist inom primärvården.

Att utvärdera effekterna av MMD i relation till risk för stroke, aktivitetsutförande och livskvalitet.

Metod/Tillvägagångssätt*: Denna RCT-studie inkluderade 122 deltagare, randomiserade till antingen kontroll eller intervention. Inklusionskriterier var: personer med 3 riskfaktorer med hög risk för stroke, mellan 55 och 75 år och boende i Stockholmsområdet. Personer som haft stroke eller TIA exkluderades. Effektmått var risk för stroke och aktivitetsutförande. Båda grupperna formulerade SMARTa-mål med hjälp av COPM vid baslinjemätningen. Interventionsgruppen erhöll MMD-interventionen med fokus på deltagandet i hälsopromoverande engagerande vardagsaktiviteter. Kontrollgruppen erhöll vanlig primärvård vid behov. Datainsamlingen skedde vid baslinjen, 12-veckors och 12-månadersuppföljningen. Statistiska tester genomfördes för att jämföra de två grupperna samt inom varje grupp över tid.

Resultat/Förväntat resultat*: Tre primärvårds rehabiliteringsenheter deltog i studien och ledde totalt 5 grupper med interventionsprogrammet. Analyserna är pågående och visar preliminärt en signifikant förändring i fysisk aktivitet och självrapporterad måluppfyllelse i båda grupperna över tid. Resultat kommer att sammanställas och presenteras på konferensen.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: MMD med engagerande vardagsaktiviteter har potential att vara ett verktyg i preventivt arbete inom primärvården för att förbättra hälsan hos personer med risk för stroke, stödja livsstilsförändringar, öka livstillfredsställelsen samt minska risken för stroke.

Bra och dåliga platser i staden under värmebölja – Äldre personers perspektiv

3. Äldre

4. Hälsofrämjande perspektiv

Keywords: Klimatförändringar, stadsmiljö, utomhusaktiviteter

Johanna Johansson^{1, 2}

Susanne Gustafsson^{1, 2}

¹ Hälsohögskolan, Jönköping University

² Forskargruppen HEAT

Bakgrund/Syfte*: Globalt sett åldras befolkningen och allt fler äldre personer lever i stadsmiljöer. Åldersrelaterade problem kan förvärras av miljöfaktorer så som en värmebölja, vilket i sin tur kan begränsa meningsfulla aktiviteter och delaktighet i samhället. Värmeböljor ökar i frekvens och intensitet till följd av global uppvärmning. Eftersom värmeböljor tidigare varit relativt ovanliga i Sverige är vi oerfarna i att planera stadsmiljöer så att de fungerar för äldre personer och deras aktiviteter. Speciellt viktigt är kunskap om äldre personers egna perspektiv. Syftet var därför att identifiera platser i stadsmiljön som inte fungerar respektive fungerar bra för äldre personers utomhusaktiviteter under värmebölja.

Metod/Tillvägagångssätt*: Den visuella metoden Life filming har använts. Äldre personer bosatta i Göteborg och Jönköping har i en studiecirkel skapat filmer om sin stadsmiljö med iPads. Filmerna har sedan lett till engagerande gruppdiskussioner om hur värmeböljor påverkar meningsfulla utomhusaktiviteter på olika platser i staden. Därutöver har data samlats in genom fältanteckningar och intervjuer.

Resultat/Förväntat resultat*: Vi kommer att presentera filmerna och de perspektiv som deltagarna lyft fram. Resultatet belyser både process och slutprodukt.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Stadsmiljöns utformning är viktig för att äldre personer ska kunna utföra meningsfulla aktiviteter och vara delaktiga i samhället. Deras eget perspektiv kan bidra till att skapa bra och attraktiva utomhusmiljöer där äldre personer tryggt kan utföra utomhusaktiviteter i staden trots ett allt varmare klimat.

Lärdomar från olika dagverksamheter för äldre personer under en utsatt period - En longitudinell studie av vårdpersonalens erfarenheter.

3. Äldre

4. Hälsofrämjande perspektiv

Keywords: Older people, Day care, Focus groups

Marie Jönsson¹

Mia Linn Arvidsson Lindvall², Helle Wijk³, Cecilia Pettersson⁴

¹ Örebro universitet

² Mälardalens universitet

³ Göteborgs universitet

⁴ Högskolan i Kristianstad

Bakgrund/Syfte*: Dagverksamhet är ett komplement inom vård och omsorg och kan möjliggöra social interaktion och träning för äldre personer. Specifika omständigheter som pandemier kan dock innebära snabba förändringar av verksamheten, påverka äldre personers deltagande samt bidra till stress för vårdpersonalen. Syftet med föreliggande studie var att beskriva vårdpersonals erfarenheter av insatser vid dagverksamhet för äldre personer under specifika omständigheter, vidare att beskriva vårdpersonalens arbetsmiljö.

Metod/Tillvägagångssätt*: Sex fokusgrupper genomfördes med vårdpersonal (arbetsterapeut, sjuksköterska och undersköterskor) (n=28) i kommunal dagverksamhet. Data samlades in vid två tillfällen (våren 2020 och hösten 2022) och analyserades med kvalitativ innehållsanalys.

Resultat/Förväntat resultat*: Personalens arbete påverkades av ledarskap, riktlinjer samt av fysisk och psykisk arbetsmiljö. Det beskrevs som viktigt att ge stöttning inom den egna arbetsgruppen och erbjuda individuella anpassningar till de äldre personerna. Personalen beskrev osäkerhet avseende användning av relevanta bedömningsinstrument för att utvärdera dagverksamheten samt för att införa proaktiva arbetssätt. Personcentrerade bedömningar och åtgärder möjliggjordes i högre utsträckning under perioden med specifika omständigheter. Vidare beskrevs vikten av att främja den äldres förmåga samt möjliggöra aktivitet och sociala interaktioner trots olika typer av restriktioner.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Dagverksamhet för äldre personer är inte samordnad för hälsofrämjande och proaktiva arbetssätt vilket indirekt kan påverka personalens arbetsmiljö. Identifiering av äldre personer och möjligheter att ge personcentrade funktionella och sociala insatser för äldre personer behöver utvecklas för att främja kvarboende, förebygga onödig sjukhusvistelse samt stöd för anhöriga. Hälsofrämjande arbetssätt inom dagverksamheten bedöms också ha stor relevans i omställningsarbetet till nära vård för att möta alltmer avancerade vårdbehov hos den äldre befolkningen.

Arbetsterapeutens viktiga roll inom området sömn

4. Blandade stadier

4. Hälsofrämjande perspektiv

Keywords: #Sömn #Bedömning #Hälsofrämjande

Maria Lönn^{1, 2}

Gita Hedin³, **Ellen Odéus**⁴, Kristina Orban⁵

¹ Akademin för hälsa och välfärd, Högskolan i Halmstad

² Psykiatri Halland, Region Halland, Halmstad.

³ Fakulteten för Hälsovetenskap, Högskolan i Kristianstad

⁴ Institutionen för Neurovetenskap och fysiologi, Göteborgs universitet

⁵ Institutionen för Hälsovetenskap, Lunds universitet

Bakgrund/Syfte*: Sömn är ett grundläggande behov och därmed av stor betydelse för upplevd välbefinnande och hälsa. I takt med att tyngdtäcken blivit mindre tillgängliga som förskrivningsbara hjälpmedel, uppstår en diskussion om arbetsterapeuter har en fortsatt roll att stödja personer med sömnsvårigheter genom andra metoder och interventioner. Att möta klienter med sömnproblem, med stor påverkan på aktivitet och delaktighet i vardagen är en utmaning.

Syftet är att skapa en introduktion till området sömn och arbetsterapeutens viktiga roll inom området.

Metod/Tillvägagångssätt*: Vid denna presentation kommer en fördjupning i sömn, dygnsrytm och sömnhälsa lägga en grund till ett första steg att få upp arbetsterapeuters intresse för ämnet. Ett fokus på klientcentrerad behovsbedömning, med utgångspunkt i klienters sömnvanor och sömnrutiner, samt konsekvenser för dagligt fungerande kan denna presentation visa arbetsterapeutens viktiga roll inom området. Presentatörerna har forskningsbakgrund kring sömnhälsa, tyngdtäcken samt neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Resultat/Förväntat resultat*: Arbetsterapeuter behöver ha tillgång till verktyg för att bedöma ohälsosamma sömnmönster och sömnproblem. Det är av vikt att kunna erbjuda evidensbaserade interventioner och att vara stolta över det vår yrkeskategori kan bidra med. Denna presentation syftar till att skapa en introduktion till området sömn och arbetsterapeutens roll inom området.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Arbetsterapeuter skulle kunna spela en nyckelroll i att främja god sömnhälsa. Genom att stödja klienter i att förbättra sina sömnvanor och sömnrutiner kan arbetsterapeuter bidra till ökad hälsa, välbefinnande och bättre livskvalitet.

Tobaks och levnadsvanerådgivning för arbetsterapeuter- en ny arena där arbetsterapeuter kan göra stor skillnad!

4. Blandade stadier

4. Hälsofrämjande perspektiv

Keywords: Smoking cessation, Tobacco, Occupational therapy

Charlotta Okmark¹

¹ Skånes Universitetssjukhus kärll mottagningen

Bakgrund/Syfte*: Nästan var tredje vuxen svensk använder någon form av tobaks/nikotinprodukt. Många av de som använder tobak vill sluta och enligt statistik är det ca 70 procent. Av dessa är det 30 % som vill ha hjälp vilket blir en stor summa individer samt kostnad för samhället. I dagsläget sker det nästan uteslutande via primärvården som inte har kapaciteten. Rådgivningen sker främst av ssk och usk men har ett tydligt aktivitetsperspektiv/mönster där tobaken är den aktivitet som ska förändras.

Arbetsterapeuter har en viktig roll att genom hälsopromotiva insatser stärka individer till förändringar kring ohälsosamma vanor och har goda möjligheter att främja hälsa eftersom det finns en tydlig koppling mellan aktivitet och god hälsa. WHO:s hälsodefinition är meningsfull för arbetsterapeuter då den ser hälsofrämjande arbete som en möjlighet för människor att ta kontroll över och förbättra sin hälsa, samt sambandet mellan meningsfulla vardagliga aktiviteter, miljö och självbestämmande. Studier har visat att rådgivning som sker med stöd av arbetsterapeut har procentuellt fler som lyckats.

Metod/Tillvägagångssätt*: Tobaksrådgivning i samband med medicinsk behandling har visat ge bäst förutsättningar. Tobaksrådgivningen sker med bedömningsinstrument kartläggning av levnadsvanor under aktivitet och stöd i förändringsprocessen. Detta självskattningsinstrument kartlägger individernas levnadsvanor och ger sen stöd i den individuella förändringsprocessen som sker i vardagens aktiviteter.

Resultat/Förväntat resultat*: Det vore en stor vinst för samhället samt enskilda individer om arbetsterapeuter också arbetar med tobaksrådgivning ur ett aktivitetsperspektiv där tobaken motsvarar den aktivitet som ska förändras.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Arbetsterapeuter med vårt unika aktivitetsperspektiv har en fördel vad gäller levnadsvanerådgivning samt stöd i förändringsprocessen där tobaken betraktas som en aktivitet.

Översättning av Lifestyle Redesign samt undersöka programmets validitet och användbarhet för användning inom svensk hälso- och sjukvård

4. Blandade stadier

4. Hälsofrämjande perspektiv

Keywords: Intervention cessation, Occupational therapy, Redesign Lifestyle

Charlotta Okmark¹

¹ Linköpings Universitet

Bakgrund/Syfte*: Lifestyle Redesign är en intervention som stödjer att förändra vanor och rutiner som upplevs som meningsfulla och främjar hälsa.

Fokuset är på aktivitetsmönster och utförandekapacitet, en typ av arbetsterapi som visar vägen genom processen med att skapa vanor och rutiner som är meningsfulla och hälsofrämjande.

Nyckelorden är förståelsen för hur hälsa, miljö och beteende samspelar vid vanor och rutiner. För att nå målet skapas en individuell plan där fokus ligger på att etablera nya vanor och rutiner. I planen utforskar man närmare aktiviteter och möjligheten att utveckla nya vanor och rutiner samt utforskar meningsfulla aktiviteter för ökat välbefinnande både fysiskt och psykiskt.

Metod/Tillvägagångssätt*: Studien planeras genomgå 2 delar och författaren har fått ett godkännande av upphovsmakarna vid University of Southern California samt ska gå deras program för att bli certifierad rådgivare.

Första delen är en språklig översättning och andra delen innefattar validiering av översättningen och dess tvärkulturella användbarhet för arbetsterapeuter i Sverige genom delphi metoden.

För att arbeten ska kunna användas i andra länder än ursprungslandet krävs det en ren språklig översättning och en kulturell anpassning för instrumentets innehållsmässiga trovärdighet. Med det menas tvärkulturell anpassning innebära en omfattande process som ser över både den språkliga som kulturella anpassningar för att kunna användas i en annan miljö inom hälso och sjukvården.

Resultat/Förväntat resultat*: Översättning av interventionen till svensk hälso och sjukvård för att kunna användas av certifierade arbetsterapeuter.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Inspirera arbetsterapeuter att arbeta med Lifestyle Redesign i Sverige med de lingvistiska justeringar och kulturella anpassningar för användning inom svensk hälso- och sjukvård som behövs.

6. Instrumentutveckling

Tidsuppfattning hos barn och ungdomar med och utan funktionsnedsättning: Psykometrisk utvärdering

1. Barn och ungdomar

6. Instrumentutveckling

Keywords: Ungdom, tidsuppfattning,

Gunnel Janeslätt^{1, 2}

Birgitta Wennberg^{3, 4}, Ann-Christine Persson⁵, Marie Holmefur⁶

¹ Centrum för klinisk forskning Dalarna, Region Dalarna, Uppsala Universitet

² Institutionen för Folkhälso- och vårdvetenskap, Uppsala universitet

³ Centrum för Social och affektiv neurovetenskap, Linköpings universitet

⁴ Habiliteringens resurscenter, Habilitering & Hälsa, Region Stockholm

⁵ Institutionen för kliniska vetenskaper, Danderyds sjukhus, Karolinska Institutet

⁶ Institutionen för hälsovetenskaper, Örebro universitet

Bakgrund/Syfte*: Barn och ungdomar (BoU) med Attention Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD) och med lindrig intellektuell funktionsnedsättning (IF), kan ha svårigheter i vardagen som kan relateras till bristande tidsuppfattning och tidshantering vilket kan påverka vardagsfungerande både i hemmiljö och skola. Instrumentet "Kartläggning av tidsuppfattning, KaTid" har använts för målgruppen, men studier har visat viss takeffekt för ungdomsversionen. Dessutom behövdes en digital version av instrumentet.

Syftet är att psykometriskt utvärdera KaTid-Ung 2.0, som innehåller nya svårare frågor och som tagits fram i digitalt format, en webb-app, för barn och ungdomar med och utan funktionsnedsättning 10 – 17 år i svensk kontext.

Metod/Tillvägagångssätt*: Detta är en tvärsnittsstudie som inkluderar BoU 10 – 17 år med typisk utveckling, med ADHD och med lindrig IF. Data bearbetas med klassiska statistiska metoder för deskriptiv statistik medan begreppsvaliditet och reliabilitet undersöks med Rasch analysmodeller.

Resultat/Förväntat resultat*: Preliminära analyser med BoU 10 – 17 år med typisk utveckling (n=64), med ADHD (n=5) och med lindrig IF (n=19) visar acceptabla psykometriska egenskaper För KaTid-Ung 2.0.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Resultaten indikerar att KaTid-Ung 2.0 i form av en webb-app kan användas för BoU med och utan funktionsnedsättning 10 – 17 år.

Målet är att barn och ungdomar med bristande tidsuppfattning ska kunna få ökad kontroll över sin egen tid i vardagen, vilket kan främja vardagsfungerande. Tillgång till utvärderade och tillförlitliga instrument, även digitala, kan effektivisera utredningar. Att kunna identifiera nivå av tidsuppfattning i vardagen har visat sig kunna utgöra underlag för att designa och utvärdera intervention vilket på sikt ge vinster för individen och för samhället.

Att ha koll på sin tid: prövning av KaTid-Vux® för att kartlägga tidsuppfattning och tidshantering hos vuxna med intellektuell funktionsnedsättning

2. Vuxna

6. Instrumentutveckling

Keywords: Kartläggning, intellektuell funktionsnedsättning, tidsuppfattning

Gunnel Janeslätt^{1, 2}

Birgitta Wennberg^{3, 4}, Patrik Arvidsson^{5, 6}, Marie Holmefur⁶

¹ Centrum för klinisk forskning Dalarna, Region Dalarna

² Institutionen för Folkhälso- och vårdvetenskap, Uppsala universitet

³ Habiliteringens resurscenter, Habilitering & Hälsa, Region Stockholm

⁴ Centrum för Social och affektiv neurovetenskap, Linköpings universitet

⁵ Centrum för forskning och utveckling, Region Gävleborg

⁶ Institutionen för hälsovetenskaper, Örebro universitet

Bakgrund/Syfte*: Personer med intellektuell funktionsnedsättning har svårigheter i sitt dagliga liv som bland annat relaterar till deras tidsuppfattning. Att själv ha koll på sin tid är långtifrån självklart för målgruppen. Vuxna med lindrig och medelsvår intellektuell funktionsnedsättning gynnas av interventioner som syftar till att förbättra både tidsuppfattning och tidshantering i vardagen, men det saknas utvärderade instrument för att bedöma förmåga till tidsuppfattning och daglig tidshantering i målgruppen.

Syftet med studien var att utvärdera två instrument för att bedöma tidsuppfattning och daglig tidshantering hos personer med intellektuell funktionsnedsättning. Utvärderade instrument kan främja kvalitets- och praxisutveckling, vilket gynnar personer med dessa svårigheter.

Metod/Tillvägagångssätt*: Tvärsnittsstudie som inkluderar vuxna (n=81) med lindrig till medelsvår intellektuell funktionsnedsättning. Instrument: Kartläggning av tidsuppfattning (KaTid-Vux®) och självskattningsformuläret Tid-S®. Begreppsvaliditet och reliabilitet undersöktes med Rasch-analysmodeller.

Resultat/Förväntat resultat*: Preliminära resultat av analyser med vuxna med lindrig eller medelsvår intellektuell funktionsnedsättning (n=81) visar att KaTid-Vux® mäter ett endimensionellt fenomen och att reliabiliteten är mycket hög. Resultat för Tid-S kommer att redovisas på konferensen.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Resultaten indikerar att KaTid-Vux® och Tid-S kan användas för vuxna med lindrig och medelsvår intellektuell funktionsnedsättning.

Tillgång till utvärderade och pålitliga instrument gör det möjligt att mäta nivå av tidsuppfattning och daglig tidshantering, vilket i sin tur gör det möjligt att hjälpa personen att få den kontroll över sin tid som hen vill ha. Bedömningarna kan användas för att utforma och utvärdera interventioner som påverkar vardagen. Verksamma interventioner för att förbättra tidshantering i vardagen kan leda till förbättrat självstämmande över sin vardag, ökad delaktighet och i samhällslivet för personer med intellektuell funktionsnedsättning.

7. Intervention

Föräldrars erfarenheter av tyngdtäckens påverkan på sömn och vardagliga aktiviteter för barn med ADHD eller autism

1. Barn och ungdomar

7. Intervention

Keywords: sömn, dagliga aktiviteter, intervjuer

Vedrana Baric¹

Ann-Marie Öhrvall², Birgitta Wennberg¹

¹ Linköping universitet

² Karolinska Institutet

Bakgrund/Syfte*: Sömnproblem är vanliga bland barn med Attention Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD) och/eller autism. Tyngdtäcken används ofta för att förbättra sömnen, men alltför lite är känt om deras påverkan på barnens sömn samt deltagande i vardagliga aktiviteter i skolan, hemma och på fritiden. I Socialstyrelsens nyligen utgivna riktlinjer efterfrågas fler vetenskapliga studier som undersöker effekten av tyngdtäcken för barn med sömnsvårigheter. Syftet med denna studie var att undersöka hur föräldrar till barn med ADHD och/eller autism 7-12 år, som har sömnsvårigheter, upplever användningen av tyngdtäcken och dess påverkan på barnens sömn och vardagliga aktiviteter.

Metod/Tillvägagångssätt*: Semistrukturerade intervjuer (n=7) med föräldrar till barn som har genomgått en åtta veckor lång sömnintervention med tyngdtäcken analyserades med tematisk analys (Braun & Clark, 2006). Totalt kommer 8 till 10 intervjuer att genomföras.

Resultat/Förväntat resultat*: Preliminära resultat visar att barnen somnar snabbare, sover djupare, har färre uppvaknanden under natten och mindre motorisk oro samt sover längre på morgonen. Barnen upplevs ha mer energi under dagen. Dessutom förbättras barnens förmåga att reglera känslor och aktivitetsnivåer, vilket också påverkar hela familjen positivt med en lugnare hemmiljö och färre konflikter.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Preliminära resultat visar att tyngdtäcken har en positiv inverkan på dagliga aktiviteter hos barn i åldern 7–12 år med ADHD och/eller autism. Den förbättrade sömnkvantiteten och sömnkvaliteten bidrar till att barnens förmåga att hantera vardagliga utmaningar och aktiviteter förbättras. Detta har en positiv inverkan på hela familjen genom att skapa en lugnare hemmiljö.

Intervention med handortoser: Erfarenheter från pojkar med Duchennes muskeldystrofi och deras föräldrar

1. Barn och ungdomar

7. Intervention

Keywords: Handortos, neuromuskulär sjukdom, Duchenne

Britt-Marie Eriksson^{1, 2}

Marie Peny Dahlstrand¹, Birgitha Archenholtz³, Johanna Weichbrodt², **Git Lidman**¹

¹ Göteborgs Universitet, Sahlgrenska Akademi, Inst. neurovetenskap och fysiologi, sektionen för hälsa och rehabilitering

² Sahlgrenska Universitetssjukhuset, Drottning Silvias barnsjukhus, Neurologisk utredningsmottagning, barn

³ Sahlgrenska Universitetssjukhuset, Kvalitetsstrategiska avdelningen

Bakgrund/Syfte*: Att identifiera och beskriva hur intervention med handortoser uppfattas hos en grupp med pojkar med Duchennes muskeldystrofi (DMD) och deras föräldrar. Att beskriva erfarenheter från de personer som är direkt involverade såväl som deras föräldrar.

Metod/Tillvägagångssätt*: Åtta pojkar med DMD (8–21 år; medianålder 17,7) och fem av deras föräldrar intervjuades direkt efter interventionen. Dessutom gjordes uppföljande intervjuer med fem pojkar och tre föräldrar.

Resultat/Förväntat resultat*: Ur materialet framträdde tio kategorier som fördelades under tre aspekter: "Förutsättningar i behandlingssituationen", "Interventionen gör skillnad" och "Ingjuta hopp om framtiden". Förutsättningen för att interventionen ska lyckas inkluderar samarbete med föräldrar och att handortoserna har god passform. Bibehållen eller ökad ledrörlighet, minskad smärta och förbättrat aktivitetsutförande upplevdes.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Pojkarna och föräldrarna uppfattade att intervention med handortoser kunde motverka försämringen av pojkarnas händer. Detta ingav hopp om att bevara aktivitetsutförandet genom livet. De framförde vikten av en bra handortos med god passform, lämpliga anpassningar till dagliga rutiner och ett gott samarbete med personer i deras omgivning för att interventionen skulle vara och förbli framgångsrik.

Behov och preferenser för en e-hälsoapplikation som främjar psykisk hälsa för unga vuxna i Sverige

2. Vuxna

7. Intervention

Keywords: Psykisk hälsolitteracitet: psykisk hälsopromotion: aktivitetsbalans:

Martin Karaba Bäckström¹

Sonya Girdler^{1,2}, Annika Lexén

¹ Psykisk hälsa, aktivitet och delaktighet – Lunds universitet

² Curtin Autism Research Group (CARG), Curtin University, Perth, WA, Australia

Bakgrund/Syfte*: Unga vuxna upplever en hög grad av psykisk ohälsa och stress i samband med övergången till vuxenlivet, vilket ökar risken för att utveckla aktivitetsobalans, psykisk ohälsa, och suicid. Trots att insatser från hälso- och sjukvården är effektiva för att stödja unga vuxnas psykiska hälsa, är det få som aktivt söker stöd vid kriser och försämrat mående. Tidigare forskning tyder på att digitala e-hälsointerventioner kan vara särskilt effektiva för att öka unga vuxnas kompetenser för att ta hand om sin psykiska hälsa. Studiens syfte är att beskriva unga vuxnas förståelse av psykisk hälsa och preferenserna för en digital e-hälsoapplikation till stöd för deras psykiska välmående.

Metod/Tillvägagångssätt*: 16 semistrukturerade intervjuer analyserade med reflexiv tematisk analys.

Resultat/Förväntat resultat*: Preliminära resultat visar på det övergripande temat: *Vardagligt blomstrande genom att ta hand om sin psykiska hälsa* som består av underteman och kategorier.

Undertema 1: *Psykisk hälsa som att vara 'jag'* med kategorin *Psykisk ohälsa som att vara 'instängd'*. Undertema 2 visar: *En holistisk förståelse av psykisk hälsa med digital teknik* samt kategorin *Personanpassa den digitala e-hälsoapplikationen*. De slutgiltiga resultaten presenteras under konferensen.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Svenska unga vuxna förknippar psykiskt välbefinnande, hälsa och ohälsa med upplevelser av aktivitets(o)balans, egenmakt samt maktlöshet i vardagen. De uttrycker en brist på kunskap om psykisk hälsa och kompetenser för att proaktivt själv sköta sin egen och andras psykiska hälsa och välbefinnande. Unga vuxna är positiva till en digital e-hälsolösning som ett sätt att öka deras kunskap om psykisk hälsa, erbjuda kamratstödsnätverk och som ett personligt verktyg för att upprätthålla aktivitetsbalans i vardagen.

Delaktighet och personlig återhämtning för personer med komplexa psykiatriska behov med vård och stöd enligt Flexible Assertive Community Treatment

2. Vuxna

7. Intervention

Keywords: Integrerade vård- och stödsatser, psykiatri, återhämtningsinriktad vård

Borgh Madeleine¹

Ulrika Bejerholm^{1, 2}, Elisabeth Argentzell^{1, 2}, Annika Lexén¹

¹ Lunds universitet, Medicinska fakulteten, Institutionen för Hälsovetenskaper

² Region Skåne, Förvaltningen psykiatri, habilitering och hjälpmedel

Bakgrund/Syfte*: Inom allmänpsykiatri i Sverige behandlas personer med komplexa psykiatriska behov. Det innebär bland annat begränsningar i att delta i vardagens aktiviteter och samhällslivet.

Att få stöd med detta kan möjliggöra ett liv värt att leva trots psykisk ohälsa, i enlighet med arbetsterapi. Flexible Assertive Community Treatment (FACT) är en återhämtningsinriktad integrerad vård- och stödmodell som fokuserar på att öka delaktighet för personer med psykiatriska tillstånd, med potential att möta komplexa behov. Syftet med studien var att utforska hur deltagare upplever att vård och stöd från FACT underlättar delaktighet i vardagen och personlig återhämtning.

Metod/Tillvägagångssätt*: Grundad teori där djupintervjuer med 14 FACT-deltagare genomfördes. Intervjuer och analys genomfördes parallellt, där deltagare rekryterades genom teoretiskt urval baserat på den framskridande analysen.

Resultat/Förväntat resultat*: Deltagarna beskrev att *Samskapande av genuina relationer* mellan deltagare och teammedlemmar möjliggörs genom *Skräddarsydd och integrerad vård och stöd som skapar en känsla av trygghet, En känsla av jämlikt partnerskap* och att *Känna sig sedd som en individ med resurser*. Detta skapade förutsättningar för *Återhämtning genom görande*, som deltagarna beskrev som att *Börja finna mening med livet, Bygga upp egna strukturer och rutiner, Börja känna en glimt av hopp* och *Att lära känna och acceptera sig själv*.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: FACT kan öka delaktighet i vardagen och personlig återhämtning för personer med komplexa psykiska behov. Arbetsterapeuter kan med görandet i fokus bidra med viktig kunskap, varav de bör ha en tydlig roll i återhämtningsinriktade insatser såsom FACT.

Effekten av gruppinterventionen Ha Koll jämfört med individuell arbetsterapi: en randomiserad kontrollerad studie

2. Vuxna

7. Intervention

Keywords: Intervention, tidshantering, autism, ADHD, psykisk funktionsnedsättning

Kajsa Lidström Holmqvist^{1, 2}

Maria Wingren^{2, 3}, Ruzan Udumyan^{2, 4}, Kajsa Holmqvist^{2, 3}

¹ Universitetssjukvårdens forskningscentrum, Region Örebro län

² Fakulteten för medicin och hälsa, Örebro universitet

³ Institutionen för hälsovetenskaper, Örebro universitet

⁴ Enheten för klinisk epidemiologi och biostatistik, Institutionen för medicinska vetenskaper, Örebro universitet

Bakgrund/Syfte*: Tidshanteringsförmåga är avgörande för att hantera det dagliga livet. Personer med ADHD, autism eller psykisk funktionsnedsättning har ofta försämrad tidshantering som kan påverka aktiviteter i vardagen och välbefinnande negativt. Typisk arbetsterapeutisk intervention för tidshantering innefattar förskrivning av hjälpmedel, samt individanpassade insatser för ökad struktur i vardagens aktiviteter. ”Ha koll” är en manualbaserad gruppintervention med syfte att förbättra tidshanteringsförmågan.

Studiens syfte var att utvärdera effekten av Ha koll jämfört med individuell arbetsterapi för vuxna med nedsatt tidshanteringsförmåga på grund av ADHD, autism eller psykisk funktionsnedsättning.

Metod/Tillvägagångssätt*: En tvåarmad öppen parallell randomiserad multicenterstudie (RCT) genomfördes. Deltagare (n=88) från nio enheter randomiserades till Ha koll eller individuell arbetsterapi. Båda grupperna fick intervention under 10 veckor. Data samlades in före, efter och tre månader efter intervention för att mäta bl a tidshantering, tillfredsställelse med dagliga aktiviteter och självtillit.

Resultat/Förväntat resultat*: Ha koll visade sig vara lika effektivt som individuell arbetsterapeutisk intervention för att förbättra tidshantering, organisation och planering, tillfredsställelse med dagliga aktiviteter och självtillit. Båda interventionsgrupperna visade statistiskt signifikanta förbättringar i tidshanteringsförmåga, tillfredsställelse med dagliga aktiviteter och självtillit. De positiva resultaten bibehölls vid tre månaders uppföljning.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Att adressera tidshanteringsförmåga i intervention är viktigt för att förbättra välbefinnande och dagliga aktiviteter. Eftersom deltagare i både gruppinterventionen Ha koll och individuell arbetsterapi förbättrade sin förmåga till tidshantering och planering i samma utsträckning under intervention kan valet av intervention i klinisk praxis bero på kliniska faktorer eller patientens preferenser.

En arbetsterapeutisk gruppintervention för att behandla sömnsvårigheter hos personer med multipel skleros (MS)

2. Vuxna

7. Intervention

Keywords: sömn, multipel skleros, gruppintervention

Sabrina Jansen¹

¹ Sabrina Jansen

Bakgrund/Syfte*: Ungefär 60% av personer med MS drabbas av sömnproblem, bland annat insomni, tätt/för tidigt uppvaknande eller sömnapné. I praktiken är siffran även högre, vilket ett stickprov med ”Pittsburgh Sleep Quality Index” (PSQI) har visat. Sömnproblem behandlas dock inte lika strukturerat av hälsoprofessioner som till exempel fatigue, men det påverkar personer minst lika mycket i vardagen. Syftet med projektet är därför att utveckla och utvärdera en arbetsterapeutisk gruppintervention för att förbättra olika former av sömnproblem.

Metod/Tillvägagångssätt*: Först utvecklas en sömnintervention i gruppform. Innehållet riktar sig på person, omgivning och dagliga aktiviteter, utgående från PEOP- modellen. Sedan genomförs interventionen under 5 veckor med två grupper innehållande 6-8 personer. Med en ”single-subject design” utvärderas förändringar i bland annat sömnkvalitet, fatigue och aktivitetsnivå. Efter 3 månader följs interventionen upp samt anpassas enligt deltagarnas feedback.

Resultat/Förväntat resultat*: Interventionen innehåller information om, och anpassningar av, beteende, levnadsvanor, sömnrutiner, vardagsaktiviteter och hjälpmedelsanvändning samt interdisciplinärt samarbete. Förändring i det primära utfallsmåttet, den självupplevda sömnkvaliteten enligt PSQI, kommer beskrivas. De sekundära utfallsmåtten som självskattad fatigue, aktivitetsnivå, tillfredsställelse, sinnesstämning samt livskvalitet, förväntas också påverkas, men troligen i mindre omfattning på grund av den korta interventionstiden.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Sömnproblem förekommer frekvent, är komplext och har negativ påverkan på hälsa och vardag, varför en strukturerad och omfattande behandling behövs. Detta kan arbetsterapeuter, med sin holistiska syn på personer i sin specifika omgivning med fokus på aktivitet, erbjuda. I framtiden kan interventionens effekt även jämföras med till exempel enkel rådgivning om sömnhygien och fatiguelmanagement.

Genomförbarhet av den Internetbaserade self-managementintervention Strategies for Empowering Activities in Everyday Life (SEE 1.0)

2. Vuxna

7. Intervention

Keywords: internetbaserad intervention, self-management, stroke

Maria Larsson-Lund¹

Ida-Maria Barchéus¹, Maria Ranner¹, Irene Vikman¹, Lars Lars Jacobsson^{1, 2, 3}, Eva Månsson Lexell^{2, 4}

¹ Institutionen för hälsa, lärande och teknik, avdelningen för hälsa, medicin och rehabilitering, Luleå tekniska universitet

² Institutionen för hälsovetenskap, Lunds universitet

³ Institutionen för rehabiliteringsmedicin, Sunderby sjukhus, Luleå

⁴ Institutionen för neurologi, rehabiliteringsmedicin, minnesklinik och geriatrik, Skånes universitetssjukhus

Bakgrund/Syfte*: För att stödja klienter med stroke i att uppnå ett aktivt vardagsliv under nya förutsättningar är utvecklingen av self-management avgörande. Internetbaserade lösningar har föreslagits för att förbättra tillgången till self-management. Syftet med denna studie var att utvärdera genomförbarheten av den nya internetbaserade interventionen, SEE, för klienter med stroke.

Metod/Tillvägagångssätt*: Klienter, arbetsterapeuter och chefer vid kliniker i en sjukhusbaserad öppenvårdsrehabiliteringskontext deltog i studien. Studien använde en pre-posttest-design utan kontrollgrupp med en mixad metodansats. Data samlades in genom studiespecifika formulär, instrument, intervjuer och fältanteckningar. Deskriptiv statistik och innehållsanalys användes för att analysera data.

Resultat/Förväntat resultat*: Resultaten visar att SEE är genomförbart för klienter med stroke. När SEE genomförs som avsett har den potential att stärka self-management och förbättra engagemang, balans och värde i aktiviteter i vardagslivet. Studien indikerar också att SEE är genomförbart vad gäller dosering, acceptans och värde enligt klienter, arbetsterapeuter och klinikchefer. Utbildningsprogrammet för arbetsterapeuter bör förbättras för att underlätta implementeringen av interventionen i framtiden.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: SEE är genomförbar för både klienter med stroke, arbetsterapeuter och ur ett organisatoriskt perspektiv. För att fullt ut kunna implementera internetbaserade interventioner såsom SEE i befintlig organisation krävs organisatoriska förberedelser på flera nivåer. Efter att ha förfinat interventionen, utbildningsprogrammet och studiedesignen kan SEE nu förberedas för en pilot-randomiserad kontrollerad studie.

Kan ökad tidhantering påverka föräldrars känsla av föräldrakompetens hos föräldrar med ADHD, autism eller psykisk funktionsnedsättning?

2. Vuxna

7. Intervention

Keywords: Föräldraskap, Tidshantering, Intervention

Maria Wingren^{1, 2}

Kajsa Lidström-Holmqvist^{2, 3}, Gunnel Janeslätt^{4, 5}, Marie Holmefur^{1, 2}

¹ Institutionen för hälsovetenskaper, Örebro universitet

² Fakulteten för medicin och hälsa, Örebro universitet

³ Universitetssjukvårdens forskningscentrum, Region Örebro län

⁴ Centrum för Klinisk Forskning Dalarna

⁵ Institutionen för Folkhälso- och vårdvetenskap, Uppsala Universitet

Bakgrund/Syfte*: Att vara förälder kräver en hög grad av uppmärksamhet, planering och problemlösning samt tidshantering. Föräldraskap kan därmed vara en extra stor utmaning för föräldrar som har svårigheter med planering och tidshantering. Ha Koll är en manualbaserad arbetsterapeutisk gruppintervention som syftar till att förbättra tidshantering, organisation och planering. Studiens övergripande syfte var att utvärdera arbetsterapeutiska tidshanteringsinterventioner för föräldrar med svårigheter med tidshantering p.g.a. ADHD, autism eller psykisk funktionsnedsättning.

Metod/Tillvägagångssätt*: Totalt 28 deltagare med självskattade problem med tidshantering och med hemmaboende barn genomgick tidshanteringsintervention (Ha koll, n=15, individuell arbetsterapi, n=13) inom ramen för en större randomiserad kontrollerad studie. Instrumenten Parenting Sense of Competence scale, General Self-Efficacy Scale samt Assessment of Time Management Skills användes för att samla in data.

Resultat/Förväntat resultat*: Preliminära resultat visar en signifikant förbättring efter tidshanteringsinterventioner avseende känslan av föräldrakompetens samt i subskalan föräldraeffektivitet. Resultatet indikerade förbättrad föräldratillfredsställelse medan föräldraintresset var stabilt genom hela studien. Den generella tilltron till egen förmåga och tidshanteringsförmågan förbättrades signifikant efter interventionerna.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Arbetsterapeutiska interventioner i tidshantering förbättrade känslan av föräldrakompetens och generell självtilltro och kan vara ett stöd i föräldraskap för föräldrar med ADHD, autism eller psykisk funktionsnedsättning.

Personals upplevelse av en naturbaserad intervention riktad till personer med stressrelaterad psykisk ohälsa

2. Vuxna

7. Intervention

Keywords: arbetsterapi, psykiatri, hästunderstödda insatser

Marie Gudmundsson^{1, 2}

Anna María Pálsdóttir³, Ulrika Bejerholm^{1, 4}, Elisabeth Argentzell^{1, 4}

¹ Lunds universitet, Medicinska fakulteten, Institutionen för hälsovetenskaper, Psykisk hälsa, Aktivitet och Delaktighet (PAD), Lund

² Division psykiatri och habilitering, Hälso- och sjukvård, Region Dalarna, Falun

³ Sveriges lantbruksuniversitet, Fakulteten för landskapsarkitektur, trädgårds- och växtproduktionsvetenskap, Institutionen för människa och samhälle, Alnarp

⁴ Förvaltning psykiatri, habilitering och hjälpmedel, Region Skåne, Lund

Bakgrund/Syfte*: Forskning har visat att naturbaserade interventioner kan bidra till personlig återhämtning hos personer med psykisk ohälsa. En verksamhet i södra Sverige har utarbetat ett naturbaserat rehabiliteringsprogram till vuxna personer med svår stress- och ångestproblematik. Relaterade studier av interventionen avseende deltagarnas hälsa, aktivitetsnivå och personliga återhämtning visar goda resultat gällande effekter (Gudmundsson et al, submitted). Vidare, i en pågående kvalitativ studie, beskrivs deltagarnas upplevelse av interventionen som en positiv process av förkroppsligad återhämtning. Det saknas dock kunskap om hur personal, såväl remitterter till som utförare av interventionen, upplever denna rehabiliteringsinsats. Att undersöka detta är därmed syftet med denna studie.

Metod/Tillvägagångssätt*: En fokusgruppsintervju genomfördes med två personal som utförde interventionen. Djupintervjuer genomfördes med nio remitterter ur olika personalkategorier inom öppenvårdspsykiatri. Deltagare till studien rekryterades genom bekvämlighetsurval och data analyseras med innehållsanalys enligt Graneheim och Lundman (2003).

Resultat/Förväntat resultat*: Personal som gav interventionen upplevde en meningsfullhet i att kunna erbjuda en återhämtningsinriktad insats som var verksam för personer som tidigare inte blivit hjälpta av mer traditionella behandlingar inom psykiatrisk vård. Personal som remitterat beskrev att interventionen motsvarade förväntningarna och att de personer som remitterats förbättrades avseende ångest, livskvalitet och meningsfullhet i vardagen. Interventionen kunde fylla ett behov av rehabilitering som annars inte möts idag. Då analysen pågår är resultaten preliminära.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Ur personals synvinkel och i linje med tidigare studier i samma projekt är interventionen lovande för personer med stressrelaterad psykisk ohälsa. Vidare preliminära resultat kommer att diskuteras.

Self-management efter stroke: En kvalitativ studie av interventionen Strategies for Empowering Activities in Everyday Life (SEE 1.0)

2. Vuxna

7. Intervention

Keywords: internetbaserad intervention, self-management, stroke

Ida-Maria Barchéus¹

Maria Ranner¹, Eva Månsson Lexell^{2, 3}, Lars Jacobsson^{1, 2, 4}, Maria Larsson-Lund¹

¹ Institutionen för hälsa, lärande och teknik, avdelningen för hälsa, medicin och rehabilitering, Luleå tekniska universitet

² Institutionen för hälsovetenskap, Lunds universitet

³ Institutionen för neurologi, rehabiliteringsmedicin, minnesklinik och geriatrik, Skånes universitetssjukhus

⁴ Institutionen för rehabiliteringsmedicin, Sunderby sjukhus, Luleå

Bakgrund/Syfte*: Det finns ett behov av att utveckla self-management i vardagslivet för att främja hälsa efter stroke. Internetbaserade lösningar som interventionen SEE, kan bidra till detta genom att stödja klienter att utveckla hanteringsstrategier för en god fördelning och hälsosamt engagemang i aktiviteter. För att förbättra SEE behövs mer kunskap om klienternas upplevelser av att genomgå interventionen. Syftet med denna studie var därför att utforska och beskriva hur klienter med stroke upplevde interventionsprocessen i SEE och om deltagande i SEE påverkade deras upplevelse av vardagen.

Metod/Tillvägagångssätt*: Kvalitativa semistrukturerade intervjuer genomfördes två gånger under interventionsprocessen med var och en av de nio deltagarna. Data analyserades med stöd av konstant komparativ metod.

Resultat/Förväntat resultat*: Deltagarnas upplevelser av SEE visade att relevansen och beredskapen för att påbörja en förändringsprocess i aktiviteter i vardagslivet varierar mellan klienter. Två huvudkategorier identifierades, den ena speglar SEE som en ögonöppnare som ger handlingskraft till att förändra sina aktiviteter i vardagslivet och främja sin hälsa. Den andra speglar när en förändringsprocess uteblir då deltagarna inte identifierar något behov av förändring.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: SEE kan utveckla klienters self-management och ge dem stöd i att utveckla kunskaper, egen-analys och hanteringsstrategier som främjar engagemang i aktiviteter i vardagslivet och hälsa. Det internet-baserade formatet kan stärka klienterna att ta en aktiv roll in sin förändringsprocess. För att SEE skall bli framgångsrikt är det viktigt att identifiera personer som är redo för att genomföra en förändringsprocess i vardagslivet.

Hur funkar en greppförstärkande robothandske för personer med födelserelaterad plexusskada?

4. Blandade stadier

7. Intervention

Keywords: Greppförstärkande robothandske, födelserelaterad plexusskada, aktivitet, delaktighet, ny teknologi

Helena Millkvist^{1, 2, 3}

Anna Källströmer^{1, 2}, Birgitta Bernspång³, Mikael Wiberg^{1, 2}

¹ Hand- och plastikkirurgiska kliniken, Universitetssjukhuset i Umeå

² Institutionen för Diagnostik och Intervention, Umeå Universitet

³ Institutionen för Samhällsmedicin och Rehabilitering, Umeå universitet

Bakgrund/Syfte*: En födelserelaterad plexusskada, Brachial plexus birth injury (BPBI), kan orsaka nedsatt styrka och uthållighet i arm och hand och därmed negativt påverka förmåga att utföra dagliga aktiviteter. En greppförstärkande robothandske kan öka antalet utförda aktiviteter och förbättra aktivitetsutförandet för personer med neurologisk sjukdom. Användandet av en greppförstärkande robothandske för personer med BPBI har inte studerats. Syfte med studien: Att undersöka om en greppförstärkande robothandske kan förbättra aktivitetsutförande och kroppsfunction för personer med BPBI.

Metod/Tillvägagångssätt*: Ett bekvämlighetsurval av personer med BPBI i kontakt med Handkirurgklinikens plexusteam i Umeå har studerats. Åtta patienter använde en greppförstärkande robothandske, Carbonhand®, i sitt dagliga liv under tre månader. Data om aktivitetsutförande och tillfredsställelse med aktivitetsutförande samlades via Canadian Occupational Performance Measure, aktivt rörelseomfång och greppstyrka i hand och arm mättes före användandet och efter tre och fyra månader. Ett patientutvärderingsformulär fylldes i efter tre månader, alla personer förde dagbok under tre veckor.

Resultat/Förväntat resultat*:

Sex av åtta patienter var nöjda och ville fortsätta använda den greppförstärkande robothandsken och skattade förbättrad aktivitetsförmåga och tillfredsställelse med aktivitetsutförandet tack vare ett säkrare och stabilare grepp, jämfört med när de inte använde handsken. Alla förbättrade sin maximal styrka och uthållighet vid armbågsflexion efter tre månader. Den greppförstärkande robothandsken var användbar som hjälpmedel och som träningsredskap.

Slutsats/Praktisk tillämpning*:

En greppförstärkande robothandske kan förbättra självskattat aktivitetsutförandet och tillfredsställelse med utförandet och ökade antalet aktiviteter som personer med BPBI utför i vardagen. Styrkan i armbågsflexion ökade efter användning. På grund av begränsat antal personer behövs krävs ytterligare studier.

J Hand Ther . 2024 Jun 26:S0894-1130(24)00023-1. doi: 10.1016/j.jht.2024.02.009

8. Kvalitets- och professionsfrågor

Ambitioner och hinder för evidensbaserad kommunal primärvård.

3. Äldre

8. Kvalitets- och professionsfrågor

Keywords: Evidensbaserad praktik, Hälso- och sjukvårdspersonal, Forskningsanvändning

Monica Gustafsson^{1, 2}

Magnus Zingmark^{1, 3, 4}, Susanne Iwarsson¹, Lisa Ekstam¹

¹ Lunds universitet

² Helsingborgs stad

³ Östersunds kommun

⁴ Umeå universitet

Bakgrund/Syfte*: Hur legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal (HSL-personal) i kommunal primärvård använder forskning och implementerar evidensbaserad praktik (EBP) i kliniskt arbete är ett ringa kartlagt område. Studiens syfte var att undersöka och öka förståelsen för hur erfarenheter attityder och förhållanden hos kommunal hälso- och sjukvårdspersonal påverkar deras användning av forskning och implementering av EBP.

Metod/Tillvägagångssätt*: Vi använde mixad metod med konvergent design där kvalitativa och kvantitativa data samlades in genom fem dialogmöten och en web-baserad enkät. Deltagarna var HSL-personal som rekryterades från en större svensk kommun. Data analyserades med tematisk analys, deskriptiv statistik och logistisk regressionsanalys.

Resultat/Förväntat resultat*: Av resultatet framkommer att HSL-personalen kämpar att navigera mellan ambitionen att bedriva bästa möjliga hälso- och sjukvård och upplevda hinder både på individuell och kontextuell nivå. HSL-personalens ambition att basera sitt arbete på forskning, hindras dels av brist på kunskap. Kontextuella hindrande faktorer var upplevd brist på resurser och bristande stöd att använda forskning och implementera EBP.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Det finns ett behov av att stärka HSL-personalens kompetens i att använda forskningsevidens i kliniskt arbete. Tydligare struktur och stöd från ledningen och kliniska mål skulle kunna förbättra förutsättningarna att använda forskning och implementera EBP i den kommunala primärvården.

Arbetsterapeuters erfarenhet av att arbeta med personer med demenssjukdom

3. Äldre

8. Kvalitets- och professionsfrågor

Keywords: Alzheimer's sjukdom, Kliniskt resonemang, Beslutsfattande, Professionsperspektiv

Johannes Österholm¹

Åsa Larsson Ranada¹

¹ Linköpings universitet, Institutionen för hälsa, medicin och vård, enheten för arbetsterapi

Bakgrund/Syfte*: Demens är en åldersrelaterad sjukdom som är förknippad med komplexa hälso- och vårdbehov. På grund av demografiska förändringar förväntas antalet äldre personer med demenssjukdom att öka. Arbetsterapeuter möter personer med demenssjukdom i sitt dagliga arbete, men lite är känt om deras erfarenheter av att arbeta med personer med demens. Syfte med denna studie var att utforska arbetsterapeuters erfarenheter av att arbeta med personer med demenssjukdom.

Metod/Tillvägagångssätt*: Semistrukturerade intervjuer genomfördes med tio arbetsterapeuter. Data analyserades med hjälp av reflexiv tematisk analys.

Resultat/Förväntat resultat*: Resultaten presenteras i fem olika teman: Att arbeta med personer som inte känns vid nedsatta förmågor; Att "rädda ansiktet" på personen i olika bedömningssituationer; Att underlätta fortsatt engagemang i vardagliga aktiviteter; Att använda information från omvårdnadspersonal vid bedömning av behov av arbetsterapeutiska insatser; Att hantera olika önskemål kring arbetsterapeutiska insatser.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: I sitt arbete med personer med demenssjukdom ställs arbetsterapeuter inför flera komplexa situationer som de måste hantera i praktiken. Arbetsterapeuter behöver anpassa sitt arbetssätt utifrån personens dagsform och förmågor men också hantera situationer där närstående eller omsorgspersonal har andra önskemål än personen med demenssjukdom. Samverkan med omvårdnadspersonal är centralt för att erbjuda relevanta arbetsterapeutiska insatser i takt med att sjukdomen fortskrider. Dock behöver den informationen hanteras varsamt då de saknar arbetsterapeutisk kompetens. Resultatet visar också att arbetsterapeuter, med sin unika kompetens om aktivitetens betydelse för hälsa och välbefinnande, kan underlätta men också säkerställa att personen med demenssjukdom har fortsatt möjlighet att genomföra vardagliga aktiviteter snarare än att personer i deras närhet tar över aktiviteter.

10. Mångfald och hälsa

"Occupational Justice" begreppet – upplevelser av personer med neurologiska funktionsnedsättningar som reser med kollektivtrafik

4. Blandade stadier

10. Mångfald och hälsa

Keywords: Transporter, aktivitetsrättvisa, diskriminering

Kristofer Hansson^{1, 2}

Lena Levin^{2, 3}, Vanessa Stjernborg^{2, 4}, Eva Månsson Lexell^{2, 4}

¹ Malmö universitet

² K2

³ VTI

⁴ Lunds universitet

Bakgrund/Syfte*: Att resa med kollektivtrafik möjliggör för människor att ta sig till olika aktiviteter såsom till arbetet, för att handla mat eller för att kunna delta i fritidsaktiviteter. Enligt WHO:s agenda för hållbar utveckling är det också en mänsklig rättighet att ha tillgång till en tillgänglig kollektivtrafik. Det aktivitetsvetenskapliga begreppet "occupational justice" beskriver olika perspektiv av mänskliga rättigheter. Det saknas dock forskning som undersökt hur personer med olika funktionsnedsättningar beskriver sina möjligheter att resa med kollektivtrafik i relation till begreppet. Syftet var därför att undersöka hur personer med neurologiska sjukdomar upplever resande med kollektivtrafik och hur deras upplevelser manifesteras i begreppet "occupational justice".

Metod/Tillvägagångssätt*: Åtta personer mellan 30–60 år med olika neurologiska sjukdomar och en anhörig deltog i studien. Datainsamlingen bestod av individuella intervjuer och "go-alongs" i anslutning till resor med kollektivtrafik. Data analyserades med kvalitativ innehållsanalys.

Resultat/Förväntat resultat*: Deltagarna upplevde mycket obalans när de reste med kollektivtrafik och att de blev marginaliserade och exkluderade från kollektivtrafik. Detta ledde till ett utanförskap där man kände sig som en börda men också stigmatiserad. De upplevde sig berövade från kollektivtrafik, då de inte längre ansåg att det var ett alternativ för dem. Särskilt när de riskerade att hamna i obehagliga situationer, exempelvis då personers agerande tolkades som diskriminerande då de tydligt uttalade att personer med funktionsnedsättningar inte skulle nyttja kollektivtrafik.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Studien visar att trots stora ansträngningar att göra kollektivtrafiken tillgänglig behövs mer insatser för att uppnå WHO:s agenda för hållbar utveckling. Arbetsterapeuters insatser bör arbeta mer på samhällsnivå för att möjliggöra en tillgänglig kollektivtrafik.

11. Perspektiv på delaktighet

Upplevelse och erfarenheter av organisationen som möjliggörare eller barriär för delaktighet hos barn med funktionsnedsättningar

1. Barn och ungdomar

11. Perspektiv på delaktighet

Keywords: Barns Delaktighet, Organisation, Team

Linda Sjödin^{1, 2}

Frida Lygnegård³, Susann Arnell⁴, Lilly Augustine¹

¹ CHILD forskargrupp, Högskolan för lärande och kommunikation Jönköping University

² Habiliteringscentrum Region Jönköpings län

³ Avdelningen för rehabilitering, Hälsohögskolan Jönköping University, CHILD forskargrupp

⁴ Faculty of Medicine and Health, University Health Care Research Center, Örebro University, Örebro, Sweden

Bakgrund/Syfte*: **Bakgrunden** är att barn med funktionsnedsättningar är mindre delaktiga i vardagsaktiviteter jämfört med barn utan funktionsnedsättning.

I Sverige har barn med funktionsnedsättningar möjlighet till stöd av barn – och ungdomshabiliteringar. Hur dessa är organiserad i olika regioner skiljer sig åt, så även målgruppen. Habiliteringarna har en långvarig tradition med tvärprofessionella team där arbetsterapeuten är en självklar teammedlem.

Tidigare forskning har visat att om barn är delaktiga i rehabiliteringen så ökar möjligheten till att de blir mer delaktiga i sin vardag. Detta i kombination med att barnkonventionen idag är lag gör det angeläget att arbeta för att möjliggöra barnets delaktighet.

Samtidigt har rehabiliteringarna en stor utmaning i att möta den pågående ökade mängd barn vilket medför organisationsförändringar.

Syftet är att undersöka hur professionella med olika yrkestitlar inom rehabiliteringsteamerna uppfattar och erfar att beslut på organisatorisk nivå påverkar barns delaktighet i rehabiliteringsprocessen.

Metod/Tillvägagångssätt*: **Metoden** är kvalitativ. Data har samlats in via fokusgruppsdiskussioner med personal på rehabiliteringar i fyra olika regioner, en fokusgrupp per region. Det pågår en intervjustudie med personal på en rehabilitering.

Resultat/Förväntat resultat*: **Preliminära resultatet** visar att hur den professionella ex arbetsterapeuten och teamet arbetar påverkas av organisatoriska rutiner och beslut exempelvis kring vårdgarantin och hjälpmedel. Detta i sin tur påverkar hur och om barnet blir delaktig i rehabiliteringsprocessen. Även erfarenhet och kompetens tycks spela roll.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: **Praktiskt tillämpning;** Genom att utforska professionellas upplevelse av organisatoriska faktorer som möjliggörare och barriär för barns delaktighet kan det bidra till beslut som ökar barnets delaktighet i rehabiliteringen och därmed även möjliggöra för ökad delaktighet i vardagliga aktiviteter.

Delaktighet och stöd i vardagen under ett decennium – upplevelser från personer med reumatoid artrit och deras närstående

2. Vuxna

11. Perspektiv på delaktighet

Keywords: delaktighet, stöd, social miljö

Maria Bergström¹

¹ Institutionen för hälsa, medicin och vård, Linköpings universitet

Bakgrund/Syfte*: Trots modern och utvecklad behandling av den inflammatoriska ledsjukdomen reumatoid artrit (RA) kvarstår delaktighetsinskränkningar, och kvarvarande symtom, såsom smärta och stelhet, påverkar vardagen under lång tid efter diagnos. Den sociala miljön kan positivt inverka på delaktighet i vardagen, varför kunskapen kring detta behöver fördjupas för målgruppen. Syftet var därför att undersöka delaktighet i vardagen för personer med RA under ett decennium, samt att undersöka vilken påverkan närstående och deras stöd kan ha.

Metod/Tillvägagångssätt*: Fyra studier genomfördes där samtliga personer med RA rekryterades från projektet TIRA-2 – ett samarbete i sydöstra sjukvårdsregionen. 1) En kvalitativ intervjustudie med 59 personer med RA; 2) Longitudinell kohort med 274 personer med RA; 3) Kvalitativ intervjustudie med 16 personer med RA och deras närstående; 4) En longitudinell mixad metodstudie med 31 personer med RA.

Resultat/Förväntat resultat*: Personer med RA och deras närstående behöver anpassa vardagen under många år. Närstående kan i vissa fall utgöra en hindrande faktor men har mestadels en positiv påverkan på delaktighet i vardagen. Stöd från närstående är en självklar nödvändighet för delaktighet. Dock identifierades ett fortsatt kunskapsbehov, där hälso- och sjukvårdspersonal kan utgöra ett informativt stöd.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Under sjukdomsförloppet är förståelse och stöd viktiga möjliggörande faktorer för delaktighet i vardagen för personer med RA. För att närstående i sin tur ska kunna agera stöttande är även de i behov av stöd från andra, exempelvis hälso- och sjukvårdsprofessioner. Närstående bör också bli ytterligare involverade i rehabiliteringsprocessen, som ett viktigt steg mot ökad delaktighet i vardagen för personer med RA.

Digital delaktighet för vuxna med psykiatriska tillstånd – ny och viktig arena för arbetsterapeuter

2. Vuxna

11. Perspektiv på delaktighet

Keywords: Digital delaktighet, Psykiatri, Arbetsmarknadsenhet

Anna Hassel^{1, 2}

Frida Aspblom^{2, 3}

¹ Arbetsmarknadsenhet

² Hammarö Kommun

³ Socialpsykiatri

Bakgrund/Syfte*: Den explosionsartade framfarten inom digitalisering ställer höga krav på alla i samhället och skapar ett utanförskap hos individer som av olika orsaker inte kan delta. För personer med psykiatriska tillstånd kan detta skapa aktivitetsbegränsningar och minskad delaktighet i vardagen.

Mål

Öka digital delaktighet för målgruppen vuxna med psykiatriska tillstånd.

Metod/Tillvägagångssätt*:

1. Belysa utanförskapet för socialförvaltningens politiker, ledning och medarbetare
2. Aktivitetsträning i grupp för ökad digital kompetens för målgruppen.
3. Återbruk av digitala produkter genom en Digitaliseringsbank där produkter lånas ut för att möjliggöra digital access.

Resultat/Förväntat resultat*: Ökad medvetenhet inom socialförvaltningen om vad digitalt utanförskap kan innebära.

Arbetsterapeuter inkluderas i arbetsgrupp för digitalisering i socialförvaltningen med fokus på att förebygga digitalt utanförskap när nya metoder/verktyg introduceras. Digital delaktighet lyfts i olika sammanhang, bland annat som en arbetsmiljöfråga.

Kurs för ökad digital kompetens där skattning efter genomförd kurs visar ökad trygghet att ta sig an digitala aktiviteter.

Digitaliseringsbanken har under första året lånat ut 13 st surfplattor, elva telefoner samt en dator.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: När det digitala samhället växer är den digitala miljön och delaktigheten ett viktigt område för oss arbetsterapeuter att ta oss an. Att medvetandegöra normer, förändra attityder och förhållningssätt tar tid. I en självklar digital nutid och framtid kan vår infallsvinkel lätt förbises det är därför viktigt att lyfta hinder från flera perspektiv samt öka kunskapen och presentera möjliga lösningar för allas digitala delaktighet.

Digitala lösningar under COVID-19 för personer med intellektuell funktionsnedsättning och digital delaktighet efter pandemin

2. Vuxna

11. Perspektiv på delaktighet

Keywords: internetanvändning, välfärdsteknik, inkludering

Kristin Alfredsson Ågren¹

Pia Käcker², Henrik Danielsson³, Helene Lidström⁴, Lisa Palmqvist²

¹ Institutionen för Hälsa, Medicin och Vård, Enheten för arbetsterapi, Linköpings universitet.

² Institutionen för Pedagogik och specialpedagogik, Göteborgs universitet

³ Institutionen för Beteendevetenskap och Lärande, Avd för Funktionsnedsättning och samhälle, Linköpings universitet

⁴ Institutionen för Kvinnor och barns hälsa, Arbetsterapi, Uppsala universitet

Bakgrund/Syfte*: Under COVID-19 i Sverige digitaliserades tjänster, och digitala lösningar användes i hög utsträckning för vardagsaktiviteter och i samhället. Digitala lösningar införlivades också i sociala insatser enligt LSS; gruppboenden, särskilda boenden och daglig verksamhet för personer med intellektuell funktionsnedsättning (IF).

Syftet är att beskriva tillämpningen av digitala lösningar under COVID-19 och digital delaktighet för personer med IF under och efter pandemin från deras eget perspektiv, samt personals och chefers.

Metod/Tillvägagångssätt*: Totalt genomfördes elva fokusgrupper; fem med personer med IF (n=24), fyra med personal (n=12); samt två med chefer (n=7). Data analyserades via tematisk analys.

Resultat/Förväntat resultat*: Många personer med IF fick erfarenheter av digitala lösningar under pandemin, främst i relation till daglig verksamhet där aktiviteter erbjöds genom digitala plattformar när den dagliga verksamheten stängde. Personal och chefer beskriver en ökad digital tillgänglighet under pandemin för personer med IF. Däremot lyfter personer med IF svårigheter med digital teknik och en digital diskriminering med ökat utanförskap relaterat till den ökade digitaliseringen i samhället. Gemensamt för personer med IF, personal och chefer är beskrivningen av digitala aktiviteter under pandemin som värdefulla, framförallt för sociala kontakter. Samtliga lyfter att de digitala möjligheterna har upphört efter pandemin. Chefer beskriver ojämlik tillgång till Wi-Fi och varierande digitala kompetenser hos personal inom samma kommun.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Resultaten visar att den ökade användningen av digitala lösningar inte har bestått i vardagliga livets aktiviteter för personer med IF och därmed indikeras inte en ökad digital delaktighet efter pandemin, vilket kan beskrivas som en försummad möjlighet för en marginaliserad grupp.

Kan gruppinterventionen Ha Koll bidra till förändringar i delaktighetsinskränkningar hos personer med intellektuell funktionsnedsättning eller autism?

2. Vuxna

11. Perspektiv på delaktighet

Keywords: Interventionsstudie, intellektuell funktionsnedsättning, tidshantering

Gunnel Janeslätt^{1, 2}

Patrik Arvidsson^{3, 4, 5, 6}, **Birgitta Wennberg**^{7, 8}

¹ Centrum för klinisk forskning Dalarna, Region Dalarna

² Institutionen för Folkhälso- och vårdvetenskap, Uppsala universitet

³ Vuxenhabiliteringen, Region Gävleborg

⁴ Centrum för forskning och utveckling, Region Gävleborg

⁵ Institutionen för hälsovetenskaper, Örebro universitet

⁶ CHILD, Jönköping University

⁷ Centrum för Social och affektiv neurovetenskap, Linköpings universitet

⁸ Habilitering & Hälsa, Region Stockholm

Bakgrund/Syfte*: Delaktighet och vardagsfungerande är mänskliga rättigheter men personer med Intellektuell Funktionsnedsättning (IF) eller autism är oftare exkluderade från detta jämfört med personer utan funktionsnedsättning. Självskattade delaktighetsinskränkningar kan reflektera en persons upplevda funktionshinder inom olika livsområden och vardagssituationer. För personer med IF eller autism kan kognitiv funktion liksom tidshantering ha en avgörande roll för delaktighetsinskränkningar. Gruppinterventionen Ha Koll har visat sig kunna förbättra tidshantering hos målgruppen. Syftet är att undersöka förändringar i självskattade delaktighetsinskränkningar hos vuxna med IF eller autism efter deltagande i Ha Koll.

Metod/Tillvägagångssätt*: Tvärsnitts- och före-efter-, icke-kontrollerad studie ($n=16$), varav IF ($n=6$) och autism ($n=10$). Tio kvinnor, sex män med medelålder 28,4 år. Data samlades före/efter interventionen och vid 12-månadersuppföljning med Participation Questionnaire-short version (PQ-short), en strukturerad intervju som bedömer delaktighet i 35 olika livssituationer.

Resultat/Förväntat resultat*: Efter interventionen skattades 23 (av totalt 35) livssituationer med lägre delaktighetsinskränkning (problem med delaktighet hade minskat), och tretton av dessa förblev lägre vid 12-månadersuppföljning (t.ex. Hantera stress, Vakna på morgonen, Delta i diskussioner, Använda buss eller tåg, Hantera diet och Hantera pengar). Elva livssituationer skattades med lägre delaktighetsinskränkning först vid 12-månadersuppföljning (t.ex. Komma i tid, Relatera med vänner eller föräldrar, Engagera sig i kultur och Besöka restauranger, caféer eller biografier).

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Interventionen Ha Koll som fokuserar på ökad tidshantering tycks kunna bidra till förändringar till det bättre, en minskning av delaktighetsinskränkningar i olika livssituationer hos personer med IF och autism. Ytterligare studier behövs dock för att få en säkrare förståelse för relationen mellan interventionen och förändringar i självskattad delaktighet och delaktighetsinskränkningar

För- och nackdelar med att använda bedömningsinstrument som undersöker vilja till aktivitet i vardagen med hemtjänstanvändare

3. Äldre

11. Perspektiv på delaktighet

Keywords: vilja, motivation, hemtjänst

Marianne Granbom¹

¹ Institutionen för hälsovetenskaper, Lunds universitet

Bakgrund/Syfte*: Vilka aktiviteter som hemtjänstanvändare får hjälp med regleras via biståndsbeslut, men det är oklart om stödet motsvarar deras önskan om vad de vill göra för aktiviteter för att få en meningsfull vardag. Syftet är att starta en diskussion kring för- och nackdelar med att använda bedömningsinstrument som fokuserar på vad en hemtjänstanvändare *vill* göra.

Metod/Tillvägagångssätt*: Intervjuer med Gap i vardagens aktiviteter (GAP) med 11 hemtjänstanvändare. Två var män och 9 kvinnor, 66 till 93 år gamla. De hade hemtjänstinsatser dagligen. GAP-formulären och intervjuerna var utgångspunkten för den kvalitativa analysen. Teorier om åldrande och arbetsterapi användes i tolkningarna.

Resultat/Förväntat resultat*: Deltagarna identifierade endast få gap mellan aktiviteter de önskade göra/få hjälp att göra, och som de inte kunde göra/få hjälp att göra. Analysen visade att det berodde på att de inte *ville* göra aktiviteterna trots att dessa ingått i tidigare aktivitetsrepertoar och att de tidigare värdesattes högt. Teorier om åldrande och arbetsterapi kan delvis förklara varför personer med omfattande hälsomässiga begränsningar inte längre *vill* göra viss aktiviteter. I samtalen framkom dock vilja till görande som inte fångades upp med enbart GAP.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: GAP som utgångspunkt gav en möjlighet till fördjupat samtal om vad en person önskade att göra men också en förståelse av hur viljan att göra starkt begränsas av hälsan och strukturella möjligheter till stöd. I en personcentrerad äldreomsorg är arbetsterapeuter, med god kunskap om åldrande och om vad som påverkar viljan till görande en ovärderlig resurs för att identifiera vad en person önskar göra för att få en meningsfull vardag.

Hur kan vi stötta patienter med funktionsnedsättning att vara delaktiga i digitala vardagsaktiviteter genom alternativa styrsätt?

4. Blandade stadier

11. Perspektiv på delaktighet

Keywords: hjälpmedel, support, tillgänglighet

Kristina Malmborg^{1, 2}

Åsa Larsson Ranada³

¹ Region Västernorrland, Hjälpmedel Västernorrland

² Linköpings universitet, Institutionen för hälsa, medicin och vård, student

³ Linköpings universitet, Institutionen för hälsa, medicin och vård, enheten för arbetsterapi

Bakgrund/Syfte*: Personer med funktionsnedsättning stöter på fler hinder vid deltagande i digitala vardagsaktiviteter jämfört med den genomsnittliga befolkningen. När en funktionsnedsättning förhindrar användningen av IKT (information och kommunikationsteknologi) genom mus eller tangentbord, måste alternativa lösningar övervägas. Alternativa styrsätt är exempelvis ögonstyrning, gyromus etc, vilka möjliggör för personer med funktionsnedsättning att självständigt hantera IKT och därmed delta i digitala vardagsaktiviteter. Syftet är att beskriva upplevelsen av delaktighet i digitala vardagsaktiviteter hos personer med funktionsnedsättning som använder förskrivet alternativt styrsätt för IKT.

Metod/Tillvägagångssätt*: Nio intervjuer genomfördes med personer med funktionsnedsättning som använder alternativa styrsätt och analyserades med kvalitativ innehållsanalys.

Resultat/Förväntat resultat*: Det tema som analysen identifierade var *Utan tillgänglighet ingen delaktighet i digitala vardagsaktiviteter* vilket utgick från kategorierna *Självständighet i att använda IKT stödjer delaktighet* och *Brist på teknik, funktionalitet och support begränsar delaktighet*.

Självständighet i att använda IKT var viktigt för att få vara privat, att få delta på lika villkor och är en förutsättning för produktivitet. Brist på teknik, funktionalitet och support bestod av att tekniska krav begränsar, att det alternativa styrsätt är begränsat till en viss miljö och det är komplext med att få support då många aktörer är inblandade och det är bristande digital kompetens hos förskrivarna.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: För att främja digital delaktighet kan alternativa styrsätt bidra, dock krävs teknisk tillgänglighet, självständighet och god support. Digital kompetens och kunskap om personernas digitala miljö och aktiviteter behöver öka genom introduktion och kontinuerlig utbildning.

12. Skola

Utvärdering av Partnering for Change (P4C) på låg- och mellanstadiet: effekt på elevers engagemang, aktivitetsutförande och psykiska hälsa

1. Barn och ungdomar

12. Skola

Keywords: inkluderande lärmiljöer, delaktighet, engagemang för lärande

Vedrana Baric^{1, 2}

Moa Yngve^{1, 2}, Helene Lidström², Marie Holmefur³, Maria Borgestig²

¹ Linköping universitet

² Uppsala universitet

³ Örebro universitet

Bakgrund/Syfte*: Psykisk ohälsa bland barn har ökat globalt de senaste decennierna. Internationell forskning betonar vikten av hälsofrämjande insatser i skolor, i samverkan mellan lärare, elevhälsa och skolledning. Partnering for Change (P4C), utvecklat och prövat i Kanada med goda resultat, syftar till att skapa inkluderande lärmiljöer genom nära samarbete mellan lärare och arbetsterapeuter samt insatser på flera nivåer (klassrums-, grupp- och individnivå). P4C utvärderas nu i Sverige i flera delstudier. Denna studie utvärderar effekten av P4C för att främja elevers engagemang, aktivitetsutförande och psykiska hälsa.

Metod/Tillvägagångssätt*: Interventions- kontrollgruppsdesign med före-efter mätningar. P4C implementerades av fem arbetsterapeuter i nio klasser med tretton lärare, 213 elever (förskoleklass till årskurs 6) och 231 elever i kontrollklasser under en period av fyra månader. Primärt utfallsmått är engagemang i lärande mätt med "Elevers engagemang vs. likgiltighet att lära sig: Lärarrapport" (EEL). Sekundära mått inkluderar hälsorelaterad livskvalitet, skolrelaterat välbefinnande, aktivitetsutförande och närvaro.

Resultat/Förväntat resultat*: Analyser pågår. Resultat för P4Cs effekt på hälsorelaterad livskvalitet, skolrelaterat välbefinnande och närvaro kommer att redovisas på konferensen. Preliminära resultat för interventionsgruppen visar ett signifikant förbättrat aktivitetsutförande före och efter P4C ($m=6,2$, $md=7$ vs. $m=8,4$, $md=9$) ($P<.001$). Totalt var 85% av målen helt eller delvis uppfyllda. Majoriteten av insatserna i P4C-klasserna var på klassrumsnivå (72%) jämfört med kontrollklasserna (35%).

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Preliminära resultat visar att P4C ökar elevers aktivitetsutförande i skolan och leder till hög måluppfyllelse. P4C kan möjliggöra för arbetsterapeuter att arbeta hälsofrämjande med insatser på helklassnivå. Baserat på de lovande resultaten från låg- och mellanstadiet kommer P4C att prövas i högre stadier i nästa steg.

13. Utbildning och handledning

Handledning och undervisning för studenter som skriver examensarbetet på arbetsterapeutprogrammet i Lund

2. Vuxna

13. Utbildning och handledning

Keywords: Handledning, Examensarbete, Peer learning

Pia Hovbrandt¹

Marianne Kylberg¹, Eva Månsson Lexell¹, Eric Asaba², Kristina Orban¹

¹ Lunds universitet

² Karolinska Institutet

Bakgrund/Syfte*: Det ställs idag höga krav på samtliga vårdprofessioner att kunna kommunicera vetenskap och föra vetenskapliga resonemang och diskussioner i sin framtida yrkesutövning. En ansträngd ekonomi gör att nya pedagogiska metoder behöver utvecklas, metoder som är kostnadseffektiva men ändå ger en hög vetenskaplig och ämnesmässig kvalitet. Därför finns ett behov av uppdaterad kunskap om handledningsstrategier och upplägg av handledning gällande examensarbeten på grund- och avancerad nivå.

Syftet med detta projekt var att kartlägga kunskapsläget gällande evidensbaserade pedagogiska metoder/modeller inom medicinsk och hälsovetenskaplig pedagogisk forskning vid handledning av examensarbete på grund – och avancerad nivå.

Metod/Tillvägagångssätt*: I en integrerad litteraturoversikt enligt Whittmore och Knafl's undersöktes vilka pedagogiska modeller som var kostnadseffektiva och går att implementera för kurser för examensarbeten på grund- och avancerad nivå inom medicin- och hälsovetenskap. Totalt identifierades 23 artiklar som kvalitetsgranskades och slutligen kvarstod elva artiklar där samtliga författare var delaktiga i analysarbetet.

Resultat/Förväntat resultat*: Resultatet visar fyra kategorier som beskriver handledares och studenter uppfattning om olika handledningsmodeller och de effekter som en förändrad handledning kan bidra med. De fyra kategorierna är: Inramning och struktur när processen startar; Handledning och pedagogiska strategier; Handledningsmodeller; Kursmålens betydelse.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Slutsatsen är att det behövs en ny pedagogisk modell för handledning av examensarbete med olika strategier som kan bidra till nyttoeffekter både ekonomiskt och som framför allt skulle kunna bidra till högre kvalitet. En ny tentativ modell föreslås med handledning och andra pedagogiska inslag för att möjliggöra en lärandeprocess under examensarbetet. Modellen visar studentens väg från början till det färdiga examensarbetet och de olika moment som ingår processen.

Studentaktivt integrerat lärande och tvärprofessionella lärarteam

5. Ej relevant

13. Utbildning och handledning

Keywords: Ämnesintegrering, Aktivt lärande, Studentmedverkan, Kreativ examination, Tvärprofessionell samverkan

Eva Edström¹

Nina Gunnarsson¹, Saffran Möller¹, Michael Sjöqvist¹

¹ Hälsohögskolan, Jönköping University

Bakgrund/Syfte*: I delkursen: Vuxenlivet, 15 hp (i kursen Aktivitet och utveckling genom hela livet, 30 hp) är det övergripande lärandemålet att tillämpa arbetsterapeutiska teorier/modeller tillsammans med relaterade ämnen: anatomi & fysiologi, psykologi, juridik samt kunskap om normalitet/marginalisering/delaktighet för att förklara utförandet av aktivitet i vuxenlivet. Pedagogiken är Blended Learning, Flipped Classroom och Active Learning Classroom (ALC), och genomförs genom instuderingsmaterial, ALC-lektioner och ALC-seminarier där tvärprofessionella lärarteam samarbetar med studenterna och varandra.

Examinationen är en individuell muntlig examination i grupp. Utifrån ett case diskuterar studenterna olika frågeställningar där de tillämpar kunskap från de olika ämnena för att förklara utförandet av aktivitet. Lärare från de olika professionerna deltar, ställer följdfrågor och sätter ett gemensamt individuellt betyg.

Kursvärderingar visar att studenterna i hög grad är nöjda med kursen och dess upplägg. Ett positivt klimat karaktäriserar lärandesituationerna. Lärarna är mer coacher/handledare än kunskapsauktoriteter i mötet med studenten. Resultat och genomströmning är högre än tidigare.

Metod/Tillvägagångssätt*: Utifrån ovanstående kurs i ett "Rundabordssamtal" diskutera studentaktivt lärande och tvärprofessionella lärarteam samt utmaningar och möjligheter i studenters lärande och lärares pedagogiska arbete. Genom en fishbowldesign inbjuds konferensdeltagare att göra inlägg och delta i diskussionerna för att ge nya infallsvinklar till panelens diskussionsämnen. Panelen kommer att bestå av lärare från olika professioner samt studenter som genomgått aktuell kurs.

Resultat/Förväntat resultat*: Utifrån panelens och konferensdeltagarnas inlägg och diskussioner bidra till kunskapsutveckling avseende studentaktivt lärande och tvärprofessionellt samarbete.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Förutom utveckling av aktuell kurs använda resultatet för att, genom olika medier, sprida hur tvärprofessionellt samarbete och studentaktiv pedagogik på ett framgångsrikt sätt kan användas i högre utbildning.

Utbildning i kulturell kompetens i svensk hälso-och sjukvård: Utvecklad genom co-design med personal och patienter

5. Ej relevant

13. Utbildning och handledning

Keywords: kulturell kompetens, utbildning, co-design

Holstein Jane¹

Annika Lindh Falk¹, Jan Sandqvist¹, Tiny Jaarsma¹, Mathilda Björk¹

¹ Linköpings Universitet

Bakgrund/Syfte*: Sverige är ett mångkulturellt samhälle och många migranter har utmanande hälsoproblem, vilket ställer krav på arbetsterapeuter och annan personal att tillhandahålla kulturellt relevanta insatser. Personal behöver utveckla kulturell kompetens men det saknas forskningsbaserad utbildning av kulturell kompetens för interprofessionella team i Sverige. Syftet är att beskriva co-designprocessen av att utveckla en utbildning inom kulturell kompetens för hälso-och sjukvårdspersonal samt att presentera den utbildningsprototyp som utvecklats.

Metod/Tillvägagångssätt*: Denna studie använde co-design som metod där personal inom smärtrehabilitering (n=11), patienter med migrantbakgrund (n=6) och forskare (n=5), gemensamt skapat en utbildning. Datainsamlingen genomfördes i en process där tre idégrupper med personal och sex individuella patientintervjuer genomfördes med stöd av sex element enligt Boyd (2010). Bearbetningen av insamlade datan gjordes i dialog genom processen med fokus på brainstorming, prioritering och beslut.

Resultat/Förväntat resultat*: Co-design processens resultat visar att viktiga nyckelfynd gjordes via idégrupperna, patientintervjuerna och forskargruppsdiskussionerna för att kunna utveckla den beslutade prototypen gällande kursinnehåll och pedagogiskt upplägg. Utbildningsprototypen heter *Kulturell kompetens och dess praktiska tillämpning inom hälso- och sjukvård* och består av fyra kursmoduler: 1) Kulturell kunskap, 2) Kulturellt resonemang, 3) Kulturell interaktion och 4) Kulturell kontext. Varje modul innehåller minst ett specifikt mål och flera lämpliga läraaktiviteter.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Att utbilda hälso- och sjukvårdspersonal i kulturell kompetens är ett viktigt steg för att erbjuda kulturellt anpassade insatser till patienter med olika kulturella bakgrunder. Genom att inkludera perspektiv från både personal och patienter ökar den forskningsbaserade utbildningens kliniska relevans. Nästa steg är att personalen genomgår och utvärderar utbildningen för att säkerställa dess praktiska genomförbarhet.

14. Utredning

Svensk översättning och kulturell validering av Prosthetic Upper Extremity Functional Index-2

1. Barn och ungdomar

14. Utredning

Keywords: Arbetsterapi, Utvärdering, Pediatrik

Cathrine Widehammar^{1, 2}

Lis Sjöberg¹

¹ Hälsovetenskaper Örebro universitet

² Dysmeli- och armprotescentrum, Universitetssjukhuset Region Örebro län.

Bakgrund/Syfte*: **Syfte:** Vårt syfte var att översätta och kulturellt validera det kanadensiska frågeformuläret Prosthetic Upper Extremity Functional Index-2 (PUFI-2) till svenska förhållanden. Formuläret är ett digitalt frågeformulär som undersöker hur barn, 3-18 år, som använder armprotes klarar att utföra vardagliga tvåhandsaktiviteter. Det ger en bra bild av hur barnet klarar sig i sin vardag, både i hemmet, skolan och på fritiden.

Metod/Tillvägagångssätt*: **Metod:** Översättning och kulturell anpassning av PUFI-2 utfördes enligt ISPOR:s riktlinjer för tvärkulturell anpassning av patientrapporterade resultatmått. Dessa riktlinjer omfattar tio steg, inklusive framåt och tillbaka översättning. Den svenska versionen testades på målgruppen och utvärderades genom strukturerade intervjuer med barn och föräldrar.

Resultat/Förväntat resultat*: **Resultat:** Tio barn, pojkar och flickor i varierande ålder, testade den svenska versionen av PUFI-2. De minsta barnen fyllde i med hjälp av sina föräldrar. Svenska PUFI-2 formuläret var lätt att förstå, visade god innehållsvaliditet för de olika aktiviteterna i en svensk kontext och de individuella resultaten kunde tydligt skilja på barn med olika vana av att använda protes och med olika aktivitetsförmåga.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: **Slutsats/Praktisk tillämpning:** Den svenska versionen av PUFI-2 var användarvänlig och meningsfull att fylla i för både barn och föräldrar. Enligt FN:s barnkonvention har alla barn rätt att uttrycka sina åsikter och det är viktigt att ta hänsyn till dem, även inom hälso- och sjukvården. Genom att använda frågeformuläret inför sina klinikbesök ges barn en möjlighet att delta i målsättning och behandlingsplanering. Arbetsterapeuten får på så vis ett bra underlag både för att utvärdera protesförskrivningen och för att planera rehabiliteringen utifrån barnets eget behov och önskemål.

Mönster av tidsuppfattning för barn och ungdomar med och utan autism

1. Barn och ungdomar

14. Utredning

Keywords: Autism, Tidsuppfattning, Klusteranalys

Birgitta Wennberg^{1, 2}

Annika Sköld³, Gunnel Janeslätt^{4, 5}

¹ Centrum för Social och affektiv neurovetenskap, Linköpings universitet

² Habiliteringens resurscenter, Habilitering & Hälsa, Region Stockholm

³ Institutionen för Neurobiologi, Vårdvetenskap och Samhälle, Karolinska Institutet

⁴ Centrum för klinisk forskning Dalarna, Region Dalarna

⁵ Institutionen för Folkhälso- och vårdvetenskap, Uppsala universitet

Bakgrund/Syfte*: Kunskap om tidsuppfattning hos barn med autism är sparsam, men svårigheter med tid rapporteras som ett dominerande problem i vardagen både i hemmiljön och i skolan. Den senaste tidens utveckling av metoder för att träna tidsuppfattning och kompensera med tidshjälpmiddel har gjort det nödvändigt att identifiera individer som kan dra nytta av dessa interventioner.

Syftet med studien var att identifiera och undersöka mönster i tidsuppfattning hos barn med och utan autism 10 – 15 år.

Metod/Tillvägagångssätt*: Beskrivande, jämförande tvärsnittsstudie, baserad på ett bekvämlighetsurval ($n=1006$), varav barn med autism ($n=198$), barn med typisk utveckling ($n=808$). Tidsuppfattning mättes med det objektiva instrumentet *Kartläggning av Tidsuppfattning* (KaTid®-Ung).

Analysen gjordes med hierarkisk klusteranalys baserat på de fyra delskalorna i KaTid®-Ung. Jämförelser mellan klustren gjordes avseende skillnader i tidsuppfattning, ålder och barn med/utan autism.

Resultat/Förväntat resultat*: Preliminära resultat visar fyra differentierade kluster där flertalet uppvisar ett mönster som överensstämmer med tidigare forskning om utvecklingen av tidsuppfattning hos barn med typisk utveckling. Barn med autism förekommer i alla fyra kluster, men i varierande antal och är över lag äldre än barnen med typisk utveckling. Den största andelen barn med autism återfinns i det kluster där uttalade svårigheter med tidsorientering/begrepp och tidsplanering framträder, men barn med autism visar en stor individuell variation.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Resultaten ger ökad kunskap om tidsuppfattning hos barn med och utan autism. Kunskapen kan ge vägledning för arbetsterapeuter att ge adekvat individanpassat stöd till barn med autism, vilket kan leda till ökad självständighet och delaktighet i deras dagliga liv både i hemmet och i skolan.

Praxis för kartläggning av synfunktionsnedsättning efter förvärvad hjärnskada inom svensk sjukvård - en enkätstudie

4. Blandade stadier

14. Utredning

Keywords: förvärvad hjärnskada, synkartläggning, rehabilitering

Hilda Holmström^{1, 2}

¹ Universitetet i Sørøst-Norge

² Region Västerbotten, Synrehabilitering

Bakgrund/Syfte*: 50-70 % av alla som drabbas av en hjärnskada får problem med synen. Synfunktionsnedsättning kan leda till minskad delaktighet i aktivitet och sociala kontakter samt minskad livskvalitet. Tydliga nationella riktlinjer för synkartläggning vid förvärvad hjärnskada saknas och kunskap om aktuell praxis behövs. Målet med studien var att beskriva aktuell praxis för kartläggning av synfunktionsnedsättning efter förvärvad hjärnskada inom svensk hälso- och sjukvård.

Metod/Tillvägagångssätt*: Ett befintligt frågeformulär från en nordisk studie översattes och distribuerades som en webbenkät till personer av olika yrkeskategorier som arbetar med utredning och rehabilitering av patienter med förvärvad hjärnskada.

Resultat/Förväntat resultat*: Av de 43 som svarade på enkäten var 24 arbetsterapeuter. Svar inkom från samtliga sjukvårdsregioner och olika kategorier av sjukhus och visade att det främst är arbetsterapeut och läkare som kartlägger synen efter hjärnskada. Bara en fjärdedel angav att det finns en rutin eller riktlinje för synkartläggning vid deras enhet. På några enheter finns ett särskilt team som kartlägger synen, i samtliga av de teamen ingår arbetsterapeut. Det varierar stort hur synen kartläggs efter hjärnskada och vilka efterföljande åtgärder som erbjuds. Fler arbetsterapeuter än övriga angav att de har gått kurs angående synfunktionsnedsättning efter hjärnskada. Samtidigt angav arbetsterapeuterna att begränsad kunskap är en mycket stor utmaning i arbetet med att identifiera synfunktionsnedsättning efter hjärnskada.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Bristen på gemensamma tydliga riktlinjer för rutinmässig och strukturerad kartläggning av synfunktionsnedsättning efter förvärvad hjärnskada riskerar orsaka ojämlik tillgång till vård och rehabilitering och man riskerar missa patientens behov av synrehabiliterande insatser. Kunskap behövs, i synnerhet hos arbetsterapeuter som ofta är ansvariga för kartläggningen.

15. Utvärdering

Patienter med postcovid: beskrivning och utvärdering av aktivitetsutförande och tillfredsställelse

2. Vuxna

15. Utvärdering

Keywords: Postcovid, aktivitetsutförande, rehabilitering

Malin Einarsson¹

¹ Region Stockholm Danderyds sjukhus

Bakgrund/Syfte*: Majoriteten av de som insjuknar i Covid-19 återhämtar sig, men vissa upplever långvariga symtom vilket diagnosticeras som Postcovid. Dessa symtom kan påverka individens aktivitetsutförande, men vi vet ännu inte exakt hur. Sedan 2021 har Rehabiliteringsmedicinska Universitetssjukhuset, Danderyd erbjudit interprofessionell rehabilitering för patienter med fatigue och kognitiv nedsättning efter en Covid-19 infektion.

Syftet med denna studie är att beskriva patientskattade viktiga aktivitetsproblem inom områdena personlig vård, produktivitet och fritid och utvärdera om det finns någon skillnad i självskattat utförande och tillfredsställelse av aktivitetsproblemen efter ett interprofessionellt rehabiliteringsprogram.

Metod/Tillvägagångssätt*: Canadian Occupational Performance Measure (COPM) är ett arbetsterapeutiskt bedömningsinstrument som används för att identifiera aktivitetsproblem. Aktiviteterna skattas sedan av patienten gällande utförande och tillfredsställelse på en skala från 1 till 10, där högre siffror indikerar bättre utförande och tillfredsställelse. Skattningarna utförs före, efter och sex månader efter avslutad rehabilitering.

Resultat/Förväntat resultat*: 262 olika aktiviteter har identifierats vid rehabstart (n=76) där det vanligaste COPM området är fritidsaktiviteter såsom att träna och att träffa vänner, följt av produktivitet såsom att kunna arbeta eller hushållsaktiviteter.

Preliminära resultat visar en statistisk signifikans förbättring av utförande både direkt efter rehab samt 6 månader senare, däremot är skattad tillfredsställelse bättre efter rehab men kvarstår på samma nivå 6 månader efteråt (n=44).

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Resultat från denna studie kan bidra till en ökad förståelse för denna patientgrupp samt utveckla anpassade behandlings- och rehabiliteringsåtgärder.

16. Vardagsaktiviteter

Unga vuxna med förvärvad hjärnskada: Utförande i dagliga aktiviteter efter rehabilitering med individuellt utformade rehabiliteringsinsatser

2. Vuxna

16. Vardagsaktiviteter

Keywords: Hjärnskaderehabilitering, Unga vuxna, COPM

Charlotte Heurlin¹

¹ Rehabiliteringsmedicinska Universitetskliniken Stockholm, Danderyds sjukhus

Bakgrund/Syfte*: Att utforska viktiga aktivitetsproblem inom personlig vård, produktivitet och fritid hos unga vuxna med förvärvad hjärnskada som deltar i en ny rehabiliteringsverksamhet riktad till unga vuxna mellan 18-25 år med förvärvad hjärnskada. Syftet var även att analysera förändringar i utförande och tillfredsställelse mellan in- och utskrivning.

Metod/Tillvägagångssätt*: Studien är baserad på data från en klinisk databas, som byggts upp under verksamhetens första nio år. 46 patienter med förvärvad hjärnskada med COPM-data (Canadian Occupational Performance Measure) från både inskrivning och utskrivning (upp till sju år senare) inkluderades. Patienterna identifierade viktiga problem i aktivitetsutförande genom COPM samt skattade utförande och tillfredsställelse.

Resultat/Förväntat resultat*: Totalt identifierades 122 aktivitetsproblem inom personlig vård, produktivitet och fritid. Total skattning av COPM-utförande vid inskrivningen var 5 (median) och COPM-tillfredsställelse 2 (median). Skattningen förbättrades signifikant från inskrivning till utskrivning i COPM med stora effektstorlekar.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Studien visar på signifikanta förbättringar i aktivitetsutförande och tillfredsställelse vid utskrivning från en individualiserad rehabiliteringsverksamhet som syftar till att stödja unga vuxna med ABI i övergången från tonåren till vuxenlivet

”Bara man lär sig att anpassa sig” – en longitudinell mixad metodstudie om det första decenniet med reumatoid artrit

2. Vuxna

16. Vardagsaktiviteter

Keywords: funktionshinder, aktiviteter i vardagen, kronisk sjukdom

Maria Bergström¹

Åsa Larsson Ranada¹, Annette Sverker^{1, 2, 3}, Ingrid Thyberg^{4, 5}, Mathilda Björk^{1, 2}

¹ Institutionen för hälsa, medicin och vård, Linköpings universitet

² Smärt- och rehabiliteringskliniken, Region Östergötland

³ Rörelse och hälsa, Region Östergötland

⁴ Reumatologiska kliniken i Östergötland, Region Östergötland

⁵ Institutionen för biomedicinska och kliniska vetenskaper, Linköpings universitet

Bakgrund/Syfte*: Den inflammatoriska ledsjukdomen reumatoid artrit (RA) är idag välbehandlad, men funktionshinder och symtom som smärta kan kvarstå länge. Dock saknas en helhetssyn på vardagen för personer med modernt behandlad RA, dessutom ur ett longitudinellt perspektiv. Syftet var därför att syntetisera uppfattningen av vardagen hos män och kvinnor med välbehandlad RA under ett decennium, genom att jämföra subjektiva upplevelser med kvantitativa utfallsmått av funktionshinder och sjukdomsaktivitet.

Metod/Tillvägagångssätt*: En konvergent mixad metod användes, då kvalitativa och kvantitativa data samlades in parallellt. Trettioen personer med RA rekryterades från projektet TIRA-2 – ett samarbete i sydöstra sjukvårdsregionen. Individerna har följts under ett decennium via kliniska uppföljningar, samt genom individuella intervjuer ca tre och tio år efter diagnos. Materialet har analyserats statistiskt samt genom deduktiv innehållsanalys.

Resultat/Förväntat resultat*: Vid integration av de kvantitativa och kvalitativa analyserna sågs diskrepanser gällande personernas mående och funktionshinder i vardagen. Skillnader sågs även mellan män och kvinnor, exempelvis vad gäller sjukdomsaktivitet och smärtintensitet. Hos män överensstämde ofta kliniska utfallsmått med egna beskrivningar från intervjuerna. Detta sågs inte i samma utsträckning hos kvinnor, där problem med aktiviteter i vardagen fortsatt uttrycktes, trots minskad sjukdomsaktivitet.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Funktionshinder i vardagen kvarstår efter ett decennium med RA, trots en kliniskt sett minskad sjukdomsaktivitet. Personer med RA behöver fortsatt göra anpassningar i vardagen och aktiviteter är ofta påverkade. Det är också tydligt att kliniska bedömningar inte ger hela inblicken i personens vardag, utan att även noggrant genomförda patientintervjuer behövs för att få en helhetsbild, och på så vis utgöra underlag för fortsatta rehabiliteringsinsatser.

17. Valfärdsteknik

3D-utskrivnen handkontroll för Tv-spel möjliggör musstyrning i skolarbetet för barn med finmotoriska svårigheter

1. Barn och ungdomar

17. Välfärdsteknik

Keywords: Alternativa styrsätt, TV-spel, datoranvändning

Margret Buchholz^{1, 2}

Lisa Braun¹, Gunnel Ivarsson¹

¹ Dart specialistenhet för kommunikationsstöd och digital delaktighet, Sahlgrenska

Universitetssjukhuset

² Göteborgs universitet, Inst för neurovetenskap och fysiologi, sektionen för hälsa och rehabilitering, enheten för arbetsterapi

Bakgrund/Syfte*: Barn med finmotoriska funktionsnedsättningar stöter ofta på svårigheter med att skriva och kan uppleva att det är fördelaktigt att använda datorer för skolarbete. Men traditionella datormöss kan innebära svårigheter för dessa personer. Till följd av detta rekommenderas efter bedömning ofta specialiserade produkter så som större joysticks (Thunberg, Livingstone, Buchholz, & Field, 2021).

I Europa är tv-spel mycket populärt bland barn, där 68 % av 6-10-åringar och 79 % av 11-14-åringar ägnar sig åt denna aktivitet (ISFE, 2023). Aktivt tv-spelande har visat lovande resultat för att förbättra finmotoriska svårigheter hos barn (Hickman et al., 2017).

Metod/Tillvägagångssätt*: Denna pilotstudie med teknikutveckling och fallbeskrivningar tillvaratar barnens tidigare erfarenheter av handkontroller. Projektet har utvecklat ett 3D-utskrivet handgrepp till joystick, format som en handkontroll för TV-spel, vilket möjliggör tvåhandsfattning. Det anpassade greppet till en liten joystick har använts för musstyrning i olika datoraktiviteter.

Resultat/Förväntat resultat*: Barn med tidigare spelvana visade förbättrad skicklighet i att använda datormusens funktioner när de använde joystick tillsammans med det 3D-utskrivna handgreppet jämfört med andra hjälpmedel. Dessutom föredrog barnen den 3D-utskrivna handkontrollen framför mer konventionella hjälpmedelsprodukter, som exempelvis större joysticks.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Tillgång till en specialanpassad handkontroll skulle kunna innebära att barn med finmotoriska svårigheter får ökad självständighet i skolarbetet på ett sätt som inte är stigmatiserande. Att hjälpmedlet går att skriva ut på 3D-skrivare gör det lättillgängligt och billigt. En experimentell klinisk studie planeras för att utvärdera denna innovation ytterligare.

Trygghet, aktivitet, delaktighet och självständighet genom välfärdsteknik: olika perspektiv inom äldreomsorgen

3. Äldre

17. Välfärdsteknik

Keywords: Digital teknik, hälsofrämjande, Nära vård,

Åsa Larsson Ranada¹

Johannes Österholm¹, Katarina Baudin¹, Vedrana Bolic Baric¹, Ingrid Hellström²

¹ Linköpings universitet, Institutionen för Hälsa, medicin och vård, enheten för arbetsterapi

² Marie Cederschiölds högskola, Institutionen för vårdvetenskap

Bakgrund/Syfte*: Målet med välfärdsteknik inom äldreomsorgen beskrivs ofta som en strävan efter högre kvalitet och effektivitet i vård och omsorg på samhällsnivå. Dock saknas kunskap kring hur olika aktörer ser på detta och om de anser att genomförda insatser når dessa mål. Omställningen till Nära vård bygger på en mer personcentrerat och hälsofrämjande vård i eget hem, där välfärdsteknik spelar en viktig roll. Projektet syftar till att adressera den kunskapslucka som finns kring hur, och om, välfärdsteknik bidrar till individens trygghet, aktivitet, delaktighet och självständighet utifrån fyra perspektiv; 1) de äldres, 2) närståendes, 3) personalens och 4) beslutfattarnas perspektiv.

Metod/Tillvägagångssätt*: Data samlas in via semi-strukturerade intervjuer med äldre, närstående, personal, samt ansvariga beslutsfattare i verksamheter där välfärdsteknik används. Insamlade data bearbetas med reflexiv tematisk analys för att utforska explicita och implicita betydelser.

Resultat/Förväntat resultat*: Resultat gällande beslutsfattare visar att de har höga förväntningar på välfärdsteknik som de ser som nödvändig för att lösa utmaningarna inom äldreomsorgen och för ökad självständighet och delaktighet för den äldre personen. Initiala intervjuer med äldre personer, närstående och personal visar dock på att det finns utmaningar och problematik i användningen av välfärdsteknik.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Gapet mellan ambitioner och den faktiska användningen behöver belysas ytterligare för att få en förståelse för hur välfärdsteknik kan bidra till högre kvalitet samt trygghet, aktivitet, delaktighet och självständighet för användarna. Datainsamling och analys pågår och mer utvecklade resultat, slutsatser och praktisk tillämpning kommer att presenteras vid konferensen.

Welfare@home - äldre personers och hemtjänstpersonals erfarenheter av inflytande i vardagen vid användning av välfärdsteknik

3. Äldre

17. Välfärdsteknik

Keywords: delaktighet, inflytande, äldreomsorg

Sofi Fristedt^{1, 2}

Samantha Svärth², Steven Schmidt²

¹ Jönköping University

² Lunds universitet

Bakgrund/Syfte*:

Välfärdsteknik lyfts ofta fram som en lösning på den globala resursbristen inom äldreomsorgen, inte minst i Sverige. Välfärdsteknik syftar till att bibehålla eller öka trygghet, aktivitet, delaktighet eller självständighet. Utveckling och implementering av välfärdsteknik sker till största del utan inflytande från vare sig hemtjänstpersonalen eller de äldre personer som ska använda den. Detta trots att brukarmedverkan har dokumenterad betydelse för att utveckla användarvänlig och effektiv teknik. Trots att dessa grupper har olika och gemensamma perspektiv har hög relevans, lyfts deras röster alltför sällan i forskning om välfärdsteknik. Studiens syfte är därför att beskriva äldre personers och hemtjänstpersonals erfarenheter av att använda välfärdsteknik.

Metod/Tillvägagångssätt*: Individuella intervjuer (N = 52) genomfördes i fem svenska kommuner med äldre personer (n=26) som har hemtjänst och använder WT, samt hemtjänstpersonal (n=26). Intervjuerna transkriberades ordagrant och analyserades med hjälp av tematisk analys.

Resultat/Förväntat resultat*: Resultaten visade tre teman som på olika sätt belyser äldre personer och hemtjänstpersonals inflytande (eng. agency) i vardagen i samband med välfärdstekniks användning (1) illustrerar konsekvenser av bristande inflytande i upphandling och när en äldre person erhåller välfärdsteknik; (2) där hemtjänstpersonalens positiva uppfattningar om välfärdsteknik kontrasteras mot äldre personers erfarenheter då välfärdsteknik minskar deras handlingsförmåga; och (3) som illustrerar hur inflytande är kopplat över tid till välfärdsteknik och tidsanvändning samt effektivitetssträvande.

Slutsats/Praktisk tillämpning*:

Välfärdsteknik fungerar inte isolerat. Äldre personers och hemtjänstpersonalens begränsade inflytande i samband med utvecklings-, införande-, utprovnings- och användningsprocesser av välfärdsteknik begränsar deras aktivitet och delaktighet i vardags- och arbetslivet. Genom ökat inflytande i hela processen kan välfärdsteknik fylla sitt syfte inklusive främja äldre personers aktivitet och delaktighet.

Digitala redskap för AT av AT, från idé till rapport från implementation av ny teknik för kognitiv screening på tablet

4. Blandade stadier

17. Välfärdsteknik

Keywords: kognitiv-bedömning kognitiv-rehabilitering välfärdsteknik

Birgitta Johansson¹

Eleonor Krohn¹, Helena Fordell², Caroline Ollman³, Eden Zerefu³, Marika Möller¹

¹ Danderydssjukhus Region Stockholm

² Kliniska Vetenskaper Umeå Universitet

³ Norrlands Universitetssjukhus Region Västerbotten

Bakgrund/Syfte*: Kognitiv funktionsnedsättning är vanligt förekommande vid stroke och behöver bedömas korrekt för att kartlägga rehabiliteringsbehov. Arbetsterapeuter har utmaningar i att bedöma detta i akutskedet då test som MoCA inte är lämpligt vid afasi samt att problem med spatial uppmärksamhet riskerar att missas. Det nya strokespecifika instrumentet Oxford cognitive screen (OCS), i digital version skulle kunna möta detta behov.

Metod/Tillvägagångssätt*: En multicenterstudie och preliminära resultat presenteras med emphasis på den del som utförts i Stockholm, Danderyds Sjukhus.

1. Introduktion av bakgrund och tillvägagångssätt för validering
2. Rapport från svensk delstudie i en internationell validerings- och implementationsstudie av digital version av OCS på strokeklinik

Resultat/Förväntat resultat*: Positiva preliminära resultat av god överensstämmelse vid jämförelse av digital version jämfört med konventionell papper-och penna-version av svensk OCS.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Författarna har för avsikt att driva en implementationsprocess för att börja använda OCS på klinik.

Symposium

3. Boende och hälsa

Aktivt åldrande på rätt plats: Forskningsresultat för utveckling av proaktiva praxismodeller inom arbetsterapi

3. Äldre

3. Boende och hälsa

Keywords: boende, flyttningar, aktivt åldrande

Susanne Iwarsson¹

Frida Nordeström¹, Marianne Kylberg¹, Magnus Zingmark²

¹ Institutionen för hälsovetenskaper och CASE, Lunds universitet

² Institutionen för samhällsmedicin och rehabilitering, Umeå universitet

Bakgrund/Syfte*: Forskning visar att bostaden och närmiljön har betydelse för aktivitet och hälsa under åldrandeprocessen. Arbetsterapeutiska insatser som adresserar hemmiljön fokuserar främst på miljöhinder, funktionsnedsättningar och aktivitetsbegränsningar, oftast när aktivitetsförmågan redan är nedsatt och delaktigheten begränsad.

Forskningsprogrammet RELOC-AGE vilar på hälsofrämjande och förebyggande principer, med mestadels friska personer som är 55 år och äldre som målgrupp. Syftet är att presentera resultat av relevans för arbetsterapi, om hur olika boendeaspekter relaterar till aktivt åldrande samt introducera en boenderådgivningstjänst.

Metod/Tillvägagångssätt*: RELOC-AGE omfattar flera projekt, med kvantitativ, kvalitativ och blandad metodik. Symposiet omfattar en översikt över forskningsprogrammet (Iwarsson), presentation av studier av aktivt åldrande och samband med upplevda aspekter av hemmet (Nordeström) och om hur personer som nyligen bytt bostad resonerar om och efter flytten (Kylberg). Vidare presenteras den webbaserade rådgivningstjänsten På Rätt Plats (Zingmark).

Vi kommer att problematisera arbetsterapeutiska insatser baserade på resultaten och involvera åhörarna i interaktiva diskussioner med hjälp av Mentimeter.

Resultat/Förväntat resultat*: Förutsättningar för aktivt åldrande är en viktig faktor när friska äldre personer (55+) överväger en flytt och upplevda aspekter av hemmet (t.ex. meningsfullhet, kontroll) har samband med självskattat aktivt åldrande. Implementeringen av På Rätt Plats visar lovande resultat, med positiva erfarenheter från användare av tjänsten och initiala implementeringsdata.

Symposiet förväntas initiera diskussion om behovet av nya forskningsbaserade proaktiva praxismodeller för arbetsterapeutiska insatser relaterade till boende och hälsa.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: För att stödja aktivt åldrande bland kommande generationer av äldre personer krävs fördjupad kunskap om olika boendeaspekter och deras betydelse för hälsan, vilket utmanar rådande praxismodeller inom arbetsterapi och erbjuder nya utvecklingsmöjligheter.

7. Intervention

Internetbaserade interventioner- Nya möjligheter för utveckling av arbetsterapi

2. Vuxna

7. Intervention

Keywords: self-management, person-centrering, nära vård, digitalisering, hälsofrämjande

Maria Larsson Lund¹

Ida-Maria Barcheus¹, Monika Lindberg¹, Eva Månsson Lexell²

¹ Luleå tekniska universitet

² Lunds universitet

Bakgrund/Syfte*: Omställningen av hälso-och sjukvården, samhällsförändringar och behov hos personer med långvariga ohälsotillstånd bidrar till en ökad efterfrågan av nya interventioner i arbetsterapi. Interventioner som är proaktiva och fokuserar på att ge stöd till att utveckla self-management i vardagen för att främja hälsa. Internetbaserade interventioner skapar nya möjligheter att förbättra personcentrering, stärka empowerment och effekt av insatser. Det finns därför ett behov av att dela erfarenheter kring internetbaserade interventioner som kan stärka utvecklingen av arbetsterapi. Syftet är att dela forskningsbaserad kunskap och erfarenheter av att utveckla, genomföra och införa internetbaserade intervention i arbetsterapi.

Metod/Tillvägagångssätt*: Symposiet inleds med ett antal presentationer om potentialen i internetbaserade insatser samt forskningsresultat och verksamhetserfarenheter av de internetbaserade arbetsterapi interventionerna ”Strategies for Empowering activities in Everyday life” (SEE) samt ”Packer Fatigue Management” (PFM). Därefter inbjuds deltagarna till diskussion om behovet av att utveckla internetbaserad arbetsterapi

Resultat/Förväntat resultat*: Symposiet ger insikter i hur internetbaserade interventioner som är aktivitetsfokuserade och ger stöd för att utveckla self-management kan utformas och genomföras. Den omställning det kan innebära att införa internetbaserad arbetsterapi i verksamheter kommer även att belysas.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Symposiet ger kunskap som ökar deltagarnas beredskap att bidra i arbete med att tillvarata och införa internetbaserade interventioner i arbetsterapi.

13. Utbildning och handledning

Vem blir vår nya kollega?

2. Vuxna

13. Utbildning och handledning

Keywords: Arbetsterapeututbildning, studenter, rekrytering.

Greta Häggblom Kronlöf¹

Anna Brorsson², Annika Öhman³, Elin Granholm Valmari⁴, Eva Edström⁵, Jenny Hultqvist¹, Lisa Ekstam⁶, Maria Ranner⁷, Maria Yilmaz⁸, Ulla Nygren⁴, Maria Borgestig¹⁰, Åsa Ehinger⁹

¹ Göteborgs Universitet

² Karolinska Institutet

³ Linköpings Universitet

⁴ Umeå Universitet

⁵ Hälsohögskolan i Jönköping

⁶ Lunds Universitet

⁷ Luleå Tekniska Universitet

⁸ Örebro Universitet

⁹ Sveriges arbetsterapeuter

¹⁰ Uppsala Universitet

Bakgrund/Syfte*: Arbetsterapeut är ett bristyrke och söktrycket till arbetsterapeututbildningarna har sjunkit under de senaste åren. För att förstå orsakerna och kunna bryta denna trend så har ansvariga på utbildningsorterna och förbundet Sveriges Arbetsterapeuter undersökt *Vem vill bli arbetsterapeut idag? Vad är det som lockar till att söka till ett arbetsterapeutprogram? och Hur och var skall vi rekrytera nya kollegor samt marknadsföra våra utbildningar?*. Våren 2024 fick registrerade arbetsterapeutstudenter (n1468) i Sverige en enkät att svara på. Syftet med symposiet är med utgångspunkt i enkätresultatet diskutera och inspirera varandra kring **Hur** och **Var** kan vi rekrytera morgondagens arbetsterapeutkollegor.

Metod/Tillvägagångssätt*: Symposiet inleds med en presentation av resultatet från enkäten (n789) som grund för gemensamma diskussioner med syfte att inspirera och diskutera sätt att rekrytera blivande arbetsterapeutstudenter. En interaktiv metod användas i diskussionen där deltagare inbjuds att göra inlägg, samtala och tillsammans öppna upp nya infallsvinklar. Det är en viktig fråga för såväl kliniskt verksamma, patienter/klienter, studenter, lärare och forskare hoppas på en variation av deltagare i symposiet.

Resultat/Förväntat resultat*: Enkätresultatet ger en bild av varför studenter har valt att utbilda sig till arbetsterapeut. Resultatet visar bl.a. på betydelsen av att ha haft personlig kontakt med en arbetsterapeut samt möjligheten att hjälpa och stödja människor i deras vardag. Yrket anses även vara kreativt, intressant och kan erbjuda ett omväxlande arbete. Vi arbetsterapeuter är oavsett roll, tjänst eller titel alla viktiga i arbetet att synliggöra vårt yrke.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Med symposiet kan vi hitta strategier för rekryteringen av studenter och blivande kollegor. Tillsammans gör vi skillnad!

17. Valfärdsteknik

Artificiell intelligens I i arbetsterapi: Hur kan vi dra nytta av framtidens teknik?

5. Ej relevant

17. Välfärdsteknik

Keywords: AI, framtid, utveckling

Ingeborg Nilsson¹

Caroline Fischl², Vera Kaehlin¹, Helena Lindgren¹

¹ Umeå universitet

² Jönköping University

Bakgrund/Syfte*: Diskussioner om artificiell intelligens (AI) har varit framträdande i samhället, men tillämpningen av AI inom arbetsterapi har fått lite uppmärksamhet. Det finns ett behov av att utforska AI:s möjligheter och dess relevans för arbetsterapeuters arbete.

Avsikten med symposiet är att undersöka hur arbetsterapeuter kan utveckla användbar kunskap om AI och integrera denna i sina verksamheter.

Metod/Tillvägagångssätt*: Symposiet presenterar forskning om AI inom arbetsterapi samt hur arbetsterapeuter kan fördjupa sin förståelse för ämnet. Gruppdiskussioner kommer att adressera utbildningsbehov samt utforska när, hur och varför AI kan vara relevant inom olika arbetsterapeutiska sammanhang.

Resultat/Förväntat resultat*: Deltagarna kommer att få ökad kunskap om AI och dess användning inom arbetsterapi.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Ökad kunskap kan bidra till förbättrad professionell praktik och möjligheter att implementera AI på ett praktiskt och meningsfullt sätt.

Poster

1. Arbetsliv och hälsa

Arbetsgivarrepresentanternas erfarenheter av att stödja medarbetare med kognitiva svårigheter i en digital arbetsmiljö

2. Vuxna

1. Arbetsliv och hälsa

Keywords: hållbart arbetsliv, arbetslivsinriktad rehabilitering

Monika Lindberg¹

Maria Larsson-Lund¹, Anna Berg Jansson², Maria Ranner¹

¹ Institutionen för hälsa, lärande och teknik, Avdelningen för hälsa, medicin och rehabilitering, Luleå tekniska universitet

² Institutionen för ekonomi, teknik, konst och samhälle, Avdelning Människa och teknik, Luleå tekniska universitet

Bakgrund/Syfte*: Digitalt arbete ställer kognitiva krav på samtliga medarbetare, men dessa krav är särskilt påtagliga för medarbetare med kognitiva svårigheter. Digitaliseringen har också betydande konsekvenser för arbetsgivarrepresentanter som bär ansvaret för att säkerställa en god arbetsmiljö. Emellertid är kunskapen begränsad rörande arbetsgivarrepresentanternas perspektiv på att identifiera behov och stöd för medarbetare med kognitiva svårigheter som arbetar i en digital arbetsmiljö. Studiens syfte är att beskriva arbetsgivarrepresentanternas erfarenheter av arbetsmiljöarbete med särskilt fokus på anställda med kognitiva svårigheter som arbetar i en digital miljö.

Metod/Tillvägagångssätt*: Fokusgruppsmetodik tillämpades i studien, där sex arbetsgivarrepresentanter med ansvar för arbetsmiljö deltog.

Resultat/Förväntat resultat*: Att matcha arbetsförmågan hos medarbetare med kognitiva svårigheter till de föränderliga kognitiva kraven i en digital arbetsmiljö är en utmanande och kontinuerlig process. Med tanke på den dynamiska karaktären i både medarbetarnas förmågor och arbetets krav, var det avgörande att främja en förtroendefull relation och ett nära samarbete med medarbetarna. För att organisera och minska de kognitiva kraven i arbetsmiljön krävdes kunskap om digital teknik, kognitiva svårigheters inverkan på arbetsförmågan, samt stöd och samarbete med andra yrkesgrupper med relevant expertis.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Att hantera utmaningarna i en föränderlig digital arbetsmiljö är en ständigt pågående process. Samarbetet med medarbetare med kognitiva svårigheter värdesattes men arbetsgivarrepresentanterna saknade stöd från expertis. Det finns sålunda ett behov av att utveckla och implementera ett fungerande stödsystem för arbetslivsinriktad rehabilitering för att säkerställa ett hållbart arbete i digitala arbetsmiljöer.

Kan interventionen “Strategier för ett aktivt vardagsliv” stödja personer med kognitiva svårigheter att självhantera digitalt arbete och vardagsliv?

2. Vuxna

1. Arbetsliv och hälsa

Keywords: Arbetsterapi, arbetslivsinriktad rehabilitering

Monika Lindberg¹

Maria Ranner¹, Lars Jacobsson^{1, 2, 3}, Eva Månsson Lexell^{2, 4}, Maria Larsson-Lund¹

¹ Institutionen för hälsa, lärande och teknik, avdelningen för hälsa, medicin och rehabilitering, Luleå tekniska universitet.

² Institutionen för hälsovetenskap, Lunds universitet

³ Institutionen för rehabiliteringsmedicin, Sunderby sjukhus, Luleå

⁴ Institutionen för neurologi, rehabiliteringsmedicin, minnesklinik och geriatrik, Skånes universitetssjukhus

Bakgrund/Syfte*: Digitalt arbete kan innebära betydande kognitiva utmaningar, särskilt för personer med kognitiva svårigheter. Det finns ett behov av nya arbetsterapeutiska interventioner för att stärka dessa personer i deras förmåga att självständigt hantera de utmaningar som digitalt arbete och vardagsliv medför. För att adressera detta behov har den internetbaserade interventionen “Strategier för ett aktivt vardagsliv” (SEE 2.0) testats. Studiens syfte är att utforska och beskriva hur SEE kan stödja utvecklingen av självhanteringsförmågor hos personer med kognitiva svårigheter som engagerar sig i digitalt arbete och andra aktiviteter i vardagen.

Metod/Tillvägagångssätt*: Studien designades som en kvalitativ, deskriptiv fallstudie och inkluderade fyra deltagare med kognitiva svårigheter till följd av neurologiska sjukdomar som deltog i SEE. Data insamlades genom semistrukturerade intervjuer, självskattningar och bedömningar, och analyserades därefter enligt mönstermatchning.

Resultat/Förväntat resultat*: Resultaten indikerar att SEE har potential att stödja utvecklingen av självhanteringsförmågor i utmanande situationer relaterade till digitalt arbete och andra vardagliga aktiviteter. Dessutom kan interventionen initiera en förändringsprocess hos personer med kognitiva svårigheter, vilket kan underlätta ett hållbart digitalt arbetsliv och vardagsliv. För vissa deltagare resulterade deltagandet i SEE i ökad arbetstid, förbättrad aktivitetsbalans och större engagemang i högt värderade aktiviteter.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: SEE har potential att stödja självhantering och främja ett hållbart digitalt arbetsliv och vardagsliv. Interventionen kan komplettera befintliga program för arbetslivsinriktad rehabilitering genom att ge individer möjlighet att nyttja sina egna resurser för att hantera vardagliga utmaningar.

ReDO® för en aktiv vardag och bättre hälsa -en studie på Island.

2. Vuxna

1. Arbetsliv och hälsa

Keywords: Aktivitetsbalans, Hälsa, Komplexa interventioner

Pia Hovbrandt¹

Björg Thordadottir²

¹ Lunds universitet

² Oslo Metropolitan University

Bakgrund/Syfte*: Redesigning Daily Occupations (ReDO®) är en 16- eller 10-veckors manualstyrd gruppintervention där syftet är att förändra vardagen till förmån för hälsa och återgång i arbete. Interventionen har visat goda resultat i Sverige och Irland. När det gäller komplexa interventioner, vilket ReDO® är, behövs dock fler studier som fokuserar på hur interventionen kommer att vara acceptabel, implementerbar, effektiv i olika sammanhang och om det finns aspekter som behöver särskild uppmärksamhet. Manualen har nu översatts till isländska och nästa steg för att utvärdera interventionen behöver genomföras.

Syftet var att undersöka om ReDO® -16 kan vara en intervention som kan erbjudas till personer i en isländsk kontext som vill och behöver en förändring av sin aktivitetsrepertoar.

Metod/Tillvägagångssätt*: Interventionen leddes av ReDO-certifierade arbetsterapeuter på Island. ReDO® är inte diagnosspecifik och deltagarna har haft olika diagnoser som psykisk ohälsa, RA, stroke och smärtproblematik. Datainsamling angående självskattad hälsa och upplevelse av aktivitetsbalans gjordes både före start, efter 16 veckor samt vid uppföljning 3 och 12 månader efter interventionens avslut. Även arbetsterapeuternas och deltagarnas uppfattning om interventionen undersöktes med kvalitativa intervjuer.

Resultat/Förväntat resultat*: De preliminära resultaten visar att deltagarna är nöjda med interventionen och att gruppen har varit ett stöd i rehabiliteringen. Deltagarna har fått ökad kunskap om strategier för att förändra sitt aktivitetsmönster i vardagen vilket har potential att öka deras hälsa och välbefinnande. Även arbetsterapeuterna är positiva till interventionen.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: ReDO visar goda resultat och kan vara en användbar intervention på Island men ytterligare analyser behöver dock göras för att utvärdera de långsiktiga effekterna av interventionen.

SWEPPEia - ett digitalt stöd för en hållbar arbetssituation för personer med inflammatorisk ledsjukdom och deras arbetsgivare

2. Vuxna

1. Arbetsliv och hälsa

Keywords: digitalt stöd, inflammatorisk ledsjukdom, hållbart arbetsliv

Maria Bergström¹

Christina Turesson¹, Gunilla Liedberg¹, Mathilda Björk^{1, 2}

¹ Institutionen för hälsa, medicin och vård, Linköpings universitet

² Smärt- och rehabiliteringskliniken, Region Östergötland

Bakgrund/Syfte*: Arbete prioriteras ofta över andra aktiviteter, trots symtom som inflammatoriska ledsjukdomar medför, t.ex. trötthet. Därmed behövs flexibla lösningar för ett hållbart arbetsliv, och en digital applikation (SWEPPE) har visat goda resultat gällande andra långvariga tillstånd. Syftet är därför att vidareutveckla och anpassa applikationen till personer med inflammatorisk ledsjukdom och deras arbetsgivare, med målet att möjliggöra en hållbar arbetssituation.

Metod/Tillvägagångssätt*: Via samarbete med forskningspartners justeras applikationen SWEPPE mot inflammatorisk ledsjukdom, till versionen SWEPPEia. Femton personer med aktuell diagnos rekryteras för att testa appen under fyra veckor, tillsammans med arbetsgivarrepresentant. Innan testperioden besvaras enkäter kring arbetssituationen och förväntningar på appen. Under testperioden samlas data kring användning, t.ex. frekvens och använda funktioner. Dessa inkluderar bl.a. målsättning för återgång i arbete, strategier, självskattning av symtom, och informationsbibliotek. Individen kan följa sin utveckling och välja att dela informationen med arbetsgivarrepresentanten. Efter testperioden besvaras uppföljningsenkäter med fokus på uppfattningar kring användande av appen och aktuell arbetssituation. Som utgångspunkt för enkäterna innan och efter testperioden används ramverket Theoretical Framework of Acceptability. Efter testperioden genomförs också intervjuer. Statistiska analyser genomförs avseende enkätsvar och användardata, och kvalitativa analyser genomförs i relation till intervjuer samt enkäternas fritextsvar.

Resultat/Förväntat resultat*: Användarbarhetstester avseende långvarig smärta har visat att ordinarie appen SWEPPE är användarvänlig och relevant, där både medarbetare och arbetsgivare beskriver den som ett stöd, exempelvis i steget mellan avslutad rehabilitering och återgång i arbete. Liknande resultat förväntas för den anpassade versionen SWEPPEia.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: SWEPPEia förväntas utgöra ett gott och flexibelt stöd för att underlätta och möjliggöra ett hållbart arbetsliv för personer med inflammatorisk ledsjukdom.

The impact of post-stroke fatigue on work and other everyday life activities

2. Vuxna

1. Arbetsliv och hälsa

Keywords: Post-stroke fatigue, return to work, registry study

Jessica Vollertsen¹

Mathilda Björk², Anna-Karin Norlin², Elin Ekbladh³

¹ Department of Rehabilitation, and Department of Health, Medicine and Caring Sciences, Linköping University, Motala, Sweden

² Pain and Rehabilitation Center, and Department of Health, Medicine and Caring Sciences, Linköping University, Linköping, Sweden

³ Department of Health, Medicine and Caring Sciences, Linköping University, Linköping, Sweden

Bakgrund/Syfte*: Post-stroke fatigue (PSF) is a life-limiting condition, identified as one of the most challenging impairments to manage in everyday life. Studies using larger sample sizes focusing on the role of work as an integral part of everyday life post-stroke are limited. This study investigated PSF, its development over time, and its impact on return to work and other everyday life activities. Additionally, whether PSF could predict functioning in everyday life activities one-year post-stroke was investigated.

Metod/Tillvägagångssätt*: This prospective registry-based study included 2850 patients aged 18 to 63, registered in the Swedish Stroke Register during 2017 and 2018. Data were analysed at 3- and 12-months post-stroke.

Resultat/Förväntat resultat*: At 3 months post-stroke, 43% of patients self-reported fatigue, which increased to 48% at 12-months. Dependence in complex activities one-year post-stroke was significantly associated with fatigue. Absence of fatigue at one year after stroke was a predictor for positive functioning in everyday activities, increasing the likelihood of returning to work by nearly four times (OR = 3.7) and to pre-stroke life activities by almost six times (OR = 5.7).

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Post-stroke fatigue is a crucial determinant of functioning in complex activities in everyday life. Since PSF persists or worsens during the first-year post-stroke, it is important for rehabilitation professionals to regularly assess PSF and functioning in everyday life after discharge, allowing for the timely initiation or continuation of rehabilitation. Furthermore, interventions addressing PSF are needed to improve the chances of resuming everyday life, including work.

2. Arbetsterapi och aktivitetsvetenskap

Arbetsterapeuters erfarenheter av att arbeta inom barnonkologi

1. Barn och ungdomar

2. Arbetsterapi och aktivitetsvetenskap

Keywords: arbetsterapi, barncancer, palliativvård av barn

Helena Svensson¹

¹ Skånes Universitetssjukhus, Barnmedicin, Lund

Bakgrund/Syfte*: Bakgrund: Sjukdom hos barn kan leda till social isolering och sänkt självkänsla. Barn

med cancer riskerar både kort och långsiktiga konsekvenser såsom motoriska svårigheter och minskad livskvalitet. Arbetsterapi kan underlätta delaktighet genom att adressera aktivitetsförmåga, miljöpåverkan samt stöttning i meningsfulla aktiviteter. Leken är viktig för barns utveckling och användas även som ett kommunikationsmedel och distraktion under sjukdomsförloppet.

Syfte: Beskriva arbetsterapeuters erfarenheter av att arbeta inom barnonkologi.

Metod/Tillvägagångssätt*: Deskriptiv kvalitativ semistrukturerad intervjustudie. Intervjuer genomfördes med sju yrkesverksamma arbetsterapeuter inom barnonkologin i Sverige och Danmark.

Resultat/Förväntat resultat*: Intervjuerna med arbetsterapeuter inom barnonkologi påvisar fyra huvudtema: 1) *Organisatoriska möjligheter och hinder* 2) *De arbetsterapeutiska dimensionerna* 3) *Aktivitet och lek som verktyg* 4) *Möjliggörande av livskvalité*. Trots utmaningar som brist på tid och resurser strävar arbetsterapeuterna efter att ge barnen det de behöver. Vikten av att skapa meningsfulla aktiviteter och anpassa interventioner efter individuella behov och önskningar betonas, både under behandling och vid palliativt vårdbehov.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Behovet av arbetsterapeuter i rehabiliteringen för barn med cancer är av vikt, dock finns hinder som påverkar arbetet. Att arbeta med stödjande

miljöer, meningsfulla aktiviteter samt individanpassade interventioner för att stärka rehabiliterings processen kan minska konsekvenser och biverkningar, vilket är viktiga aspekter för en arbetsterapeut.

OSNord an Nordic Knowledge Hub on Occupation, Health and Sustainability

5. Ej relevant

2. Arbetsterapi och aktivitetsvetenskap

Keywords: Nordic, Master courses, Occupational Science.

Greta Häggblom Kronlöf¹

Annikki Arola², Björg Sigridur Anna Thordardottir³, Denice Haldin², Sigrún Kristín Jónasdóttir⁴,
Sonja Stelly Gústafsdóttir⁴, Suzanne Johanson Sturesson¹

¹ University of Gothenburg

² Arcada University of Applied Sciences

³ Oslo Metropolitan University

⁴ University of Akureyri

Bakgrund/Syfte*: The Occupational Science Nordic (OSNord) is a collaborative project between universities in 4 Nordic countries – Iceland, Norway, Sweden and Finland - to facilitate education in occupational science at the master level. The overall goal of OSNord is to increase Nordic cooperation in occupational therapy (OT) and occupational science (OS). This collaboration revolves around a Nordic knowledge hub on occupation, health, and sustainability, including four courses at a master's level, as well as virtual mobility of student and faculty.

Metod/Tillvägagångssätt*: The initial steps in this project are to formalize the collaboration between the universities and create online joint master courses. Access to these joint online courses creates opportunities for students to attend the courses, regardless of residence and location, to develop their competence in theory and research from an occupational perspective. The project will deepen the understanding of occupational science, enhance research use, and develop occupational therapy to strengthen the Nordic welfare societies. The Participatory Occupational Justice Framework guides the hub, emphasizing inclusion, participatory approaches, and social sustainability. The creation of a knowledge hub spanning the Nordic countries is unique and funded by NordPlus.

Resultat/Förväntat resultat*: The project will end up with four 10 ECTS courses at master level, student exchange and faculty exchange. Each partner in OSNord has a responsibility to arrange one student-driven team-based learning course and collaborate with other partners in the project in a digital learning environment.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: The first courses are planned to start in Autumn 2026.

4. Hälsofrämjande perspektiv

Dagverksamhet för äldre personer: En scoping review avseende insatser, bedömningsinstrument, åtgärder, utfall och involverade professioner.

3. Äldre

4. Hälsofrämjande perspektiv

Keywords: Older people, Day care, Scoping review

Marie Jönsson¹

Cecilia Pettersson², Mia Linn Arvidsson Lindvall³

¹ Örebro universitet

² Högskolan i Kristianstad

³ Mälardalens universitet

Bakgrund/Syfte*: Dagverksamhet kan främja fysisk aktivitet, välbefinnande och bidra till sociala aktiviteter. Det saknas dock forskning som specifikt redovisar utfall för dagverksamhet för äldre personer. Syftet med studien var att få kunskap om bedömningsinstrument och åtgärder som används inom dagverksamhet för äldre personer. Vidare att undersöka utfall av olika åtgärder och vilka personalkategorier som involverades.

Metod/Tillvägagångssätt*: Scoping review genomfördes enligt Preferred Reporting Items for Systematic Review and Meta-Analyses extension for Scoping Review (PRISMA-ScR).

Datainsamling avsåg studier publicerade mellan januari 2010 till och med maj 2023 i databaserna CINAHL och PubMed. 27 artiklar inkluderades.

Resultat/Förväntat resultat*: Användning av och vilken typ av bedömningsinstrument samt åtgärder varierade i hög utsträckning. De åtgärder som utfördes främst var av fysisk, kognitiv och/eller social karaktär. De vanligaste dimensionerna av utfall var förbättringar av fysisk och kognitiv förmåga samt livskvalitet. Andra viktiga aspekter vid deltagande i dagverksamhet var att förebygga (ofrivillig) ensamhet och risk för fall. Yrkesprofessioner som var involverade i dagverksamheten varierade mellan bland annat arbetsterapeut, fysioterapeut och undersköterska.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Kunskap om vilka bedömningsinstrument som används och åtgärdernas effekt kan stödja arbetsterapeuter, andra vårdprofessioner samt beslutsfattare vid val av olika typer av interventioner vid dagverksamhet för äldre personer. Fördjupad förståelse av de interventioner som utförs vid dagverksamhet kan också bidra till att stärka verksamhetens roll och funktion i samhället för äldre personer. Vidare behövs ytterligare insatser för att utveckla preventiva och främja personcentrerade bedömningar och åtgärder inom dagverksamhet för äldre personer ur ett arbetsterapeutiskt perspektiv.

5. Implementering

Validering av svensk version av Oxford Cognitive Screen, konventionell och digital: mot förbättrad kognitiv screening för patienter med stroke.

2. Vuxna

5. Implementering

Keywords: stroke, kognition, screening

Eleonor Krohn¹

Birgitta Johansson¹, Helena Fordell², Marika Möller³

¹ Leg. arbetsterapeut, Danderyds Sjukhus

² MD/PhD/Neurolog Neurovetenskap, Umeå University

³ Docent/Neuropsykolog, DS Karolinska Institutet

Bakgrund/Syfte*: Enligt vårdförlopp Stroke och TIA (Kunskapsstöd 1177 för vårdpersonal, 2023) ska bedömning av rehabiliteringsbehov av kognitiva funktioner bedömas med screeningtest inom en vecka eller innan utskrivning. Testen som rekommenderas är MoCA alternativt RBMT, som i grunden är tester för demens med stort fokus på minne och språk. Det gör det utmanande för arbetsterapeuter att screena patienter med afasi vilket kan utgöra ett etiskt dilemma. Dessutom har 30–50 % av strokepatienter i akutfas spatialt neglekt vilket inte heller bedöms på ett tillfredsställande sätt med MoCA och därmed riskerar att missas. Internationellt har det kognitiva screeninginstrumentet Oxford Cognitive Screen (OCS) utvecklats för bedömning av kognitiva funktioner vid stroke. Testet screenar för uppmärksamhet (inklusive neglekt), minne, apraxi, språk och sifferförståelse.

Metod/Tillvägagångssätt*: Validering av svensk version av OCS: Semi-blindad, randomiserad kontrollerad studie för att validera svensk översättning av OCS på subakut strokeavdelning. 50 strokepatienter inkluderas i randomiserad ordning av digital eller konventionell testversion. Normativa data samlas för 150 friska, ålders- och utbildningsfördelade kontroller. Anonym standardiserad enkät för användarvänlighet ges. Därtill genomförs statistisk analys av totalt 150 stroke och 300 friska personer från internationell studie i UK och Italien för motsvarande validering.

Resultat/Förväntat resultat*: Positiva preliminära resultat tyder på god överensstämmelse vid jämförelse av digital version jämfört med konventionell metod papper och penna-version av svensk OCS. (Del-rapport från internationell multicenterstudie med Oxford Universitet.)

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Med grund i resultat från tidigare och ovan studie avser författarna att driva implementering av OCS i Sverige för att förbättra kognitiv screening för patienter med stroke.

6. Instrumentutveckling

Sensory Processing Measure 2, självskattningsformulär för ungdomar; översättning, tvärkulturell anpassning och test av validitet och tillförlitlighet.

1. Barn och ungdomar

6. Instrumentutveckling

Keywords: Ungdomar: unga vuxna: självskattningsformulär

Martin Karaba Bäckström¹

Iris Eggink¹, Torbjörn Falkmer¹, Kristina Orban¹

¹ Hållbar vardag och hälsa i ett livsperspektiv, Institutionen för hälsovetenskaper, Lunds universitet

Bakgrund/Syfte*: Ungdomen lägger grunden för vuxenlivet genom nya aktiviteter, roller och sammanhang, men vissa ungdomar upplever begränsningar i denna utvecklingsfas på grund av svårigheter med sensoriska processsvårigheter. Det evidensbaserade screeningsinstrumentet "Sensory Processing Measure, andra upplagan (SPM-2)" kan vara till hjälp vid bedömningar, personcentrerade behandlingar och utvärderingar för att stödja individers förmåga att hantera dessa svårigheter. Dock har SPM-2 inte översatts, kulturanpassats eller pilottestats för svenska arbetsterapeuter. För att säkerställa klinisk tillgänglighet i Sverige samt insamling av pilotdata var syftet att samskapa en tvärkulturellt anpassad och översatt svensk version av Sensory Processing Measure-2 (SPM-2) självskattningsformulär för ungdomar och unga vuxna.

Metod/Tillvägagångssätt*: En tvärsnittsstudie med kvalitativa och kvantitativa metoder genomfördes enligt gängse strukturerad metod för översättning och kulturell anpassning av bedömningsinstrument. Expertgruppsdiskussioner med arbetsterapeuter och kognitiva intervjuer med ungdomar och unga vuxna genomfördes. Slutligen utfördes en psykometrisk pilottestning för att mäta tillförlitligheten.

Resultat/Förväntat resultat*: Genom en strukturerad översättnings- och kulturanpassningsmetod har likvärdigheten mellan engelska och svenska säkerställts. Validiteten i den svenska versionen har samskapats och granskats tillsammans med respondenter från målgruppen. Statistisk analys visade en acceptabel nivå av psykometriska värden.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: En första svensk version av Sensory Processing Measure-2 (SPM-2) självskattningsformulär för ungdomar är nu redo för insamling av normativa data från ungdomar och unga vuxna.

Användbarhet för datainsamlingsmetoden informatörsrapport i Assessment of Work Performance inom kommunbaserad arbetslivsinriktad rehabilitering

2. Vuxna

6. Instrumentutveckling

Keywords: 1bedömningsinstrument, 2arbetsförmågebedömning, 3kommunbaserad arbetslivsinriktad rehabilitering

Pernilla Conradsson Ström¹

Jan Sandqvist²

¹ Tranås kommun

² Linköpings universitet

Bakgrund/Syfte*: Personer som på grund av sjukdom och ohälsa är beroende av ekonomiskt bistånd är en ökande grupp inom Sveriges kommuner. Det finns ofta oklarheter gällande målgruppens arbetsförmåga. Arbetsterapeuter på kommunala arbetsmarknadsenheter kan erbjuda målgruppen kommunbaserad arbetslivsinriktad rehabilitering som innefattar bedömning av arbetsförmåga med bedömningsinstrumentet Assessment of Work Performance (AWP). Vissa arbetsmarknadsenheter använder datainsamlingsmetoden informatörsrapport i AWP (AWP-IR). Syftet med studien var undersöka aspekter av användbarhet för datainsamlingsmetoden AWP-IR för bedömning av arbetsförmåga inom kommunbaserad arbetslivsinriktad rehabilitering.

Metod/Tillvägagångssätt*: En kvalitativ studie med en deduktiv ansats. Det empiriska materialet samlades in genom fokusgruppsintervjuer med två urvalsgrupper; arbetsterapeuter samt handledare inom kommunala arbetsmarknadsenheter med erfarenhet av att använda AWP-IR. Materialet analyserades med manifest innehållsanalys där begrepp i litteraturen med betydelse för användbarhet bildade ramverk för ett analyschema.

Resultat/Förväntat resultat*: Studien visar på att AWP-IR uppnår användbarhet inom flera av de kategorier som bildade ramverk i analyschemat; ändamålsenlighet, effektivitet, tillfredsställelse och upplevd användbarhet, situationell- och organisatorisk användbarhet. AWP-IR förefaller vara användbart i kontexten kommunbaserad arbetslivsinriktad rehabilitering inom verksamheter som kommunala arbetsmarknadsenheter. Ytterligare studier behöver göras med fokus på tillämpning av datainsamlingsmetoden informatörsrapport i instrumentet AWP med arbetsterapeuter (bedömare) som tillsammans med handledare (informatörer) genomför systematiskt datainsamlande för bedömning av arbetsförmåga.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Ökad kunskap om arbetsförmågebedömningar med AWP-IR inom kommunbaserad arbetslivsinriktad rehabilitering kan leda till högre kvalitet i bedömningarna av arbetsförmåga för målgruppen med ekonomiskt bistånd med sjukdom och ohälsa som hinder för egen försörjning. Förbättrade bedömningar skapar underlag för adekvata interventioner vilket kan ge målgruppen ökade förutsättningar för jämlikhet i aktivitet, delaktighet och egen försörjning genom arbete

7. Intervention

Förändring av sömnproblem vid användning av tyngdtäcke hos barn med ADHD

1. Barn och ungdomar

7. Intervention

Keywords: sömn, barn, tyngdtäcke

Maria Lönn^{1, 2}

Lena-Karin Erlandsson¹, Katarina Aili¹, Petra Svedberg¹, Håkan Jarbin^{3, 4}, Ingrid Larsson¹

¹ Akademin för hälsa och välfärd, Högskolan i Halmstad.

² Psykiatri Halland, Region Halland, Halmstad.

³ Barn- och ungdomspsykiatri Halland, Region Halland, Halmstad.

⁴ Fakulteten för medicin, Avdelningen för klinisk vetenskap Lund, Barn- och ungdomspsykiatri, Lunds Universitet, Lund.

Bakgrund/Syfte*: Tyngdtäcke är ett hjälpmedel som används för att minska barns oro/ångest samt sömnproblem. Med utgångspunkt i vad som uppfattas som ett problem kan utvärdering av barns sömn utföras på ett klient-centrerat sätt. Föräldrars upplevda förändringar av barns sömnproblem kan vara till stöd vid val av intervention samt vid utvärdering.

Syftet var att undersöka 1) om föräldrars upplevelse av deras barns sömnproblem förändrades vid användning av tyngdtäcke, och 2) om dessa problem uppfattades som problematiska före och efter användning av tyngdtäcke.

Metod/Tillvägagångssätt*: En explorativ studie med data från en sömnintervention med tyngdtäcke. Barn med ADHD (n=48), ålder 6-14 år, använde tyngdtäcke under 16 veckor. Data samlades in med instrumentet Children's Sleep Habits Questionnaire (CSHQ). CSHQ består av 33 frågor uppdelade i åtta domäner. Data analyserades med parat t-test (förekomst av problem) och McNemars test (andel föräldrar som uppfattar problem).

Resultat/Förväntat resultat*: Barn som använde tyngdtäcke under en 16 veckor intervention vaknade mindre ofta, hade färre insomningsproblem, färre problem med sömndurationen samt färre problem med sömnighet under dagtid. Motstånd mot att gå och lägga sig och sömnighet under dagtid uppfattades av föräldrar som problematiskt vid baslinjen (>70%), och dessa domäner visade också på en förändring i vad som uppfattades som problematiskt efter användning av tyngdtäcke ($p<0.001$).

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Resultaten visar en minskning av föräldrars upplevelse av sömnproblem hos barn med ADHD, vid användning av tyngdtäcke. Resultaten understryker vikten av ett klient-centrerat perspektiv med utgångspunkt från vad som uppfattas som ett problem.

Förbättrad aktivitetsförmåga hos personer med inklusionskroppsmyosit med hjälp av en kraftstärkande handske

2. Vuxna

7. Intervention

Keywords: Myosit, Aktivitetsförmåga, Handfunktion

Malin Regardt^{1,2}

Anneli Dihkan³, Ingrid De Groot⁴, Stephanie Hunn⁵, Lindsay Alfano⁶, Lesley-Ann Saketkoo⁷, Helene Alexanderson¹

¹ Medicinsk enhet hälsoprofessioner, Tema kvinnohälsa och hälsoprofessioner, Karolinska universitetssjukhuset, Stockholm Sverige

² Avdelningen för arbetsterapi, Institutionen för neurobiologi, vårdvetenskap och samhälle, Karolinska Institutet, Stockholm Sverige

³ Patient-forsknings-partner, Riksföreningen för myosit, Reumatikerförbundet

⁴ Patient-forsknings-partner, Nederländska föreningen för neuromuskulära sjukdomar Spierziekten Nederland, Rotterdam, The Netherlands

⁵ Department of Neurology, Neuromuscular Division, Washington University School of Medicine, St. Louis, United States.

⁶ The Abigail Wexner Research Institute at Nationwide Children's Hospital, Center for Gene Therapy, Columbus, OH, United States; The Ohio State University College of Medicine, Department of Pediatrics, Columbus, United States.

⁷ Louisiana State University and Tulane University Schools of Medicine, New Orleans Scleroderma and Sarcoidosis Patient Care and Research Center, University Medical Center Comprehensive Pulmonary Hypertension Center and Interstitial Lung Disease Clinic Programs, New Orleans, USA

Bakgrund/Syfte*:

Nedsatt handfunktion, aktivitetsförmåga och livskvalitet är vanligt vid inklusionskroppsmyosit (IBM). Behovet är stort att utveckla åtgärder för att förbättra livet för personer med IBM.

Syfte var att undersöka om en kraftförstärkande hand är användbar (feasible) för personer med IBM.

Metod/Tillvägagångssätt*:

Den kraftförstärkande handsken hjälper till att greppa när sensorer aktiveras genom tryck.

Under en patientkonferens i San Diego 2023 samlades data in på personer med IBM som upplevde nedsatt handfunktion. De som valde att delta fick välja aktiviteter som de ansåg svåra och skattade utförandet på en fem-gradig skala från 0-kan inte utföra till 4-klarar utan svårighet. Samma skattning upprepades igen efter att deltagarna hade testat aktiviteten med handsken. Även öppna frågor samlades in om deltagarnas upplevelse av att använda handsken.

Resultat/Förväntat resultat*:

Totalt 40 personer med IBM med medianålder 69 år, män (52%) och kvinnor (47%) deltog i studien.

De aktiviteter som valdes var lyfta en tung väska, fria vikter, stekpanna, öppna en burk, plocka upp

mynt. Samtliga aktiviteter förbättrades vid användning av handsken ($p \leq 0.039$).

I de öppna frågorna rapporterades att handsken skulle vara användbar i vardagliga sysslor, lyfta föremål, handla mat, stabilisera handen och öka självständigheten. De med liten begränsning i handfunktionen trodde att de skulle ha mer nytta av handsken om handfunktionen var mer begränsad. De med stora begränsningar i handfunktionen, särskilt i kombination med minskad armstyrka, hjälptes inte av handsken.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Resultatet tyder på att handsken kan förbättra aktivitetsförmåga för personer med IBM. En studie planeras för att utvärdera aktivitetsförmåga efter en längre tids användning av handsken i självvalda aktiviteter.

HÖGSPECIALISERAD REHABILITERING GENOM DIGITALT FATIGUE MANAGEMENT PROGRAM FÖR PERSONER MED SENA EFFEKTER AV POLIO

2. Vuxna

7. Intervention

Keywords: Sena effekter av polio; rehabilitering; digitala interventioner

Nilla Andersson¹

Gabriella Markovic², Eva Melin², Eva Månsson Lexell¹

¹ Lunds universitet

² Danderyds Sjukhus Rehabiliteringsmedicinska universitetskliniken

Bakgrund/Syfte*: Sena effekter av polio (PPS) är en progressiv neuromuskulär sjukdom som utvecklas hos personer som tidigare haft polio. PPS kan ge många olika symtom, men det som upplevs som mest besvärande är fatigue. Det saknas medicinsk behandling mot PPS därför är rehabilitering viktigt för att hantera vardagen. En rehabiliteringsåtgärd är programmet ”Packer Managing Fatigue (PMF)” som syftar till att öka kunskap om fatigue samt hantera den i vardagen för att kunna utföra meningsfulla aktiviteter. PMF kan ges i olika former, och en digital version har testats i andra länder men få studier har adresserat genomförbarhet eller effekter. I Sverige har tre enheter utsetts för att bedriva högspecialiserad rehabilitering för personer med PPS. Denna omstrukturering kan bidra till ojämlik vård, därför behöver rehabilitering utföras på nya sätt, exempelvis genom digitala lösningar. Ett pågående projekt studerar därför genomförbarheten av ett digitalt PMF för personer med PPS; om PMF har potential att minska fatiguens påverkan i vardagen samt deltagarnas upplevelse av PMF.

Metod/Tillvägagångssätt*: Programmet genomförs digitalt i grupp, 1 gång/vecka under en 6-veckor med fokus på olika energibesparande strategier.

Resultat/Förväntat resultat*: Det preliminära resultatet visar att PMF fungerar att ges digitalt för personer med PPS, men att deltagare kan behöva förberedas mer ingående än när programmet ges vid fysiska möten. Deltagarna upplever programmet som positivt och utfallsmåttan visar på positiva förändringar bland annat för deltagarnas aktivitetsbalans.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Det digitala formatet av PMF kan öka tillgängligheten av interventionen och möjliggöra för deltagare från hela Sverige att delta.

ASSIST: ett reablement program för ett hälsosamt äldre

3. Äldre

7. Intervention

Keywords: Reablement, hälsoprofessioner, hemtjänst

Susanne Assander¹

Aileen Bergström², Susanne Guidetti²

¹ Uppsala Universitet

² Karolinska Institutet

Bakgrund/Syfte*: Sverige står inför en betydande utmaning med en äldre befolkning som ofta inte får nödvändigt stöd för att klara sin vardag. Många äldre förlorar sin autonomi och delaktighet när hemtjänsten utför aktiviteter åt dem, vilket leder till försämrad livskvalitet och ökade behov av insatser i hemmet. Detta ökar även samhällskostnaderna, särskilt i en underbemannad och pressad välfärdssektor. Reablement är ett personcentrerat arbets- och förhållningssätt som syftar till att stödja äldre i att behålla sin självständighet. ASSIST är ett reablement-program som utvecklats för att ge hemtjänstpersonal verktyg att stödja äldre i deras vardag. I det FORTE-finansierade forskningsprogrammet "Framtidens hälsosamma äldre" kommer ASSIST att prövas i klinisk kontext i Uppsala och Stockholm under 2025-2026.

Metod/Tillvägagångssätt*: En interventionsstudie genomförs med en kontroll- och en interventionsgrupp i Uppsala och i Stockholm, där äldre personer (n=25*4) och deras anhöriga, samt hemtjänstpersonal och hälsoprofessioner deltar. Utfallsmått inkluderar bl.a Canadian Occupational Performance Measure, EQ-5D-5L, Life Satisfaction Scale, upplevd egenförmåga, skörhet och nivå av hemtjänstinsatser över tid. Personal kommer även besvara enkäter om psykosocial arbetsmiljö och delta i intervjuer för att utvärdera reablement som arbetsmetod.

Resultat/Förväntat resultat*:

Studien kommer att jämföra flera utfallsmått gällande äldres upplevda aktivitetsförmåga, hälsa och välbefinnande mellan kontroll- och interventionsgrupper samt utvärdera regionala skillnader i genomförande och utfall av ASSIST-programmet.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: ASSIST strävar efter att transformera äldreomsorgen från en passiv tjänst till en aktiv, personcentrerad process som stärker individen. Målet är att ge äldre möjlighet att återfå eller bibehålla sin självständighet med värdighet och mening, vilket kan leda till förbättrad livskvalitet och minskad belastning på vårdsystemet.

Uppfattning av aspekter som underlättar och hindrar träning vid en distal radiusfraktur - ur patientperspektiv

3. Äldre

7. Intervention

Keywords: Radiusfraktur, Behandlingsföljksamhet, Rehabilitering

Anneli Nilsson Genovese¹

Mandana Fallahpour², Malin Regardt^{1, 2}

¹ Medicinsk enhet hälsoprofessioner, Tema kvinnohälsa och hälsoprofessioner, Karolinska Universitetssjukhuset, Stockholm Sverige

² Avdelning för arbetsterapi, Institutionen för neurobiologi, vårdvetenskap och samhälle, Karolinska Institutet, Stockholm Sverige

Bakgrund/Syfte*: Delaktighet i behandling är viktigt vid rehabilitering av en handskada. Patienters följksamhet till träning kan variera och se olika ut beroende på person. Syftet är att utifrån ett patientperspektiv beskriva uppfattningar som underlättar och hindrar träning av en distal radiusfraktur vid rehabilitering för personer som är äldre än 65 år.

Metod/Tillvägagångssätt*: Kvalitativ intervjustudie med 12 deltagare diagnostiserade med distal radiusfraktur som är äldre än 65 år. Fenomenografisk metod har använts.

Resultat/Förväntat resultat*: Studien resulterade i sju beskrivningskategorier av aspekter som underlättar (fyra stycken) och hindrar (tre stycken) träning vid en distal radiusfraktur. Underlättar: 1) *rehabiliteringsupplägg*; 2) *deltagarnas motivation bidrar till träning*; 3) *arbetsterapeutens arbetsätt i rehabiliteringsprocessen*; 4) *deltagaren gör anpassningar för att kunna träna*. Hindrar: 5) *personliga faktorer*; 6) *yttre faktorer* och 7) *fysiska besvär*. Det huvudsakliga resultatet av analysen visar en variation av uppfattningar kring rehabiliteringsupplägget, deltagarnas motivation bidrar till träning och arbetsterapeutens arbetsätt i rehabiliteringsprocessen och nedsatt följksamhet. Analysen pekar också på en variation av uppfattningar kring följksamhet och nedsatt följksamhet till träning.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Det finns en variation av uppfattningar om följksamhet till träning av handskador, vilket skiftar mellan personer. Inom handrehabilitering är det angeläget att arbetsterapeuten och vården generellt är medvetna om och förstår variationen samt komplexitet kring följksamhet. Detta för att säkerställa bästa möjliga resultat hos personer med distal radiusfraktur.

Teorier om social interaktion som stöd för utveckling av aktivitetsförmåga hos personer med svåra kognitiva eller psykiska funktionsnedsättningar

4. Blandade stadier

7. Intervention

Keywords: symbolisk interaktionism, aktivitetsprocessen, svår/djup kognitiv funktionsnedsättning

Marianne Boström¹

Lisbeth Nilsson²

¹ Institutet för Handikappvetenskap (IHV), Örebro och Linköpings universitet

² Hälsovetenskaper, Lunds universitet

Bakgrund/Syfte*: Aktivitetsträning är en ständigt pågående process som innefattar social interaktion och lärande. Synen på människan som en aktiv varelse är central i arbetsterapi och insatserna rör ofta vardagens olika aktivitetsområden så som personlig vård, boende, fritid och arbete. Görandet av aktiviteterna kan beskrivas som en interaktiv social process där personen har ett ständigt utbyte med den fysiska och sociala miljön. Teori med fokus på socialpsykologiskt synsätt behövs inom arbetsterapi för att balansera medicinskt synsätt.

Metod/Tillvägagångssätt*: Teoretisk kunskap om social interaktion kan användas som stöd för lärande, bedömningar och utvärdering av uppnådda förändringar av aktivitetsutförande. Arbetssättet speglar arbetsterapiens helhetssyn, vilket innefattar kroppsliga, kognitiva, psykiska, emotionella och sociala förmågor. Fördjupad förståelse av teorier om social interaktion kan öka förståelsen för utformning och genomförande av interventioner som kan stödja utvecklingen av aktivitetsutförande hos barn och vuxna med svår kognitiv/psykisk funktionsnedsättning.

Resultat/Förväntat resultat*: Teori om social interaktion kan användas inom forskning och utvecklingsarbete om aktivitetsträning i arbetsterapi inom psykiatri och barn- eller vuxenhabilitering. Kunskapen kan användas för att förstå hur man med socialt samspel kan genomföra personcentrerad aktivitetsträning för barn och vuxna med svår kognitiv/psykisk funktionsnedsättning som främst använder icke-verbal kommunikation.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Kunskap om social interaktion kan öka förståelsen för hur utveckling av aktivitetsutförande kan stödjas genom övertagande av gester, attityder i socialt samspel och dialog med/utan ord. Exempelvis kan det sociala samspelet utveckla meningsfullheten i att utföra vardagsaktiviteter inom psykiatri och utveckling av förståelse för hantering av styrspak för att förflytta sig med elrullstol inom barn- och vuxenhabilitering.

8. Kvalitets- och professionsfrågor

Arbetssterapi inom palliativ vård - Vardagen och döden

4. Blandade stadier

8. Kvalitets- och professionsfrågor

Keywords: arbetssterapi, palliativ vård

Maria Nilsson¹

Lena-Karin Erlandsson², Britte Larsson¹, Helen von Post¹, Karolin Karlsson¹, Katarina Starfelt¹,
Magdalena Wyke¹, Marianne Haagenzen¹, Sarah Jönsson¹, Viktoria Persson¹

¹ Region Skåne

² Högskolan i Halmstad

Bakgrund/Syfte*: År 2007 bildades nätverket 'Arbetssterapi inom specialiserad palliativ vård i Skåne' ur ett behov av stöd och kunskapsutbyte. Vi saknade tydlighet kring vad som var arbetsterapeuters uppgifter, betydelse och utmaningar inom den palliativa vården generellt och började en strävan mot samsyn.

Metod/Tillvägagångssätt*: Professor i arbetssterapi Lena-Karin Erlandsson kontaktades för hjälp att utifrån hennes teoretiska och forskningsbaserade kunskap hitta den gemensamma arbetsterapeutiska rösten för palliativ vård. I ett workshop-arbete över flera år, lett av Lena-Karin, samlade vi våra erfarenheter i text som hon sedan processade till att bli den bok vi saknade: Arbetssterapi inom palliativ vård - Vardagen och döden.

Resultat/Förväntat resultat*: I ett palliativt sammanhang, nära livets slut, utmanas och hotas den trygga vardagen. Det blir särskilt viktigt att bevara och trygga upp delar av vardagen, både för den som ska lämna och för dem som stannar kvar. Med avstamp i vardagen, den vanliga lunken och vanorna, synliggjordes arbetsterapiprofessionens ansvarsområde i den palliativa vården.

I boken använder författarna genomgående ValMO-modellens begrepp och teoretiska resonemang för att beskriva människors vardag och görande, och dess samband med hälsa och livskvalitet i livets slutskede. Varje avsnitt illustreras med fallbeskrivningar för att synliggöra situationer som arbetsterapeuten kan möta. Fallbeskrivningar används också för att beskriva arbetsterapeutens ansvar, åtgärder och roll i teamet.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Denna samlade bok om Arbetssterapi inom Palliativ vård är den första i sitt slag i Sverige. En bok framförallt för arbetsterapeuter, men läsvärd för all personal som träffar patienter i en palliativ situation. Boken belyser på vilket sätt arbetssterapi och rehabilitering är relevant för människor i livets slutskede.

Reflektioner om arbetsterapeutens förhållningssätt och interventioner i Gambia

4. Blandade stadier

8. Kvalitets- och professionsfrågor

Keywords: Rehabilitering, internationellt projekt, undervisning

Caroline Landén¹

¹ Caroline Landén

Bakgrund/Syfte*: År 2023 genomfördes ett projekt i samarbete med Swedish African Neurosurgery Collaboration (SANC) med syftet att bedriva rehabilitering i Gambia under två veckor. En neurokirurgisk avdelning skulle startas med operation, intensivvård och rehabilitering. En studie genomfördes med INTIMA-modellen (International Neurosurgical Twinning Modeled for Africa). Erfarenheterna från projektet väckte funderingar och reflektioner kring arbetsterapeutens roll och betydelsen av arbetsterapi i ett samhälle där arbetsterapeuter i nuläget inte arbetar.

Metod/Tillvägagångssätt*: Under projektet ansvarade arbetsterapeuten för föreläsningar och praktiska övningar för sköterskor och fysioterapeuter om arbetsterapeutiskt förhållningssätt och interventioner. Arbetsterapeuten träffade ineliggande patienter och patienter som bedömdes inför eventuell operation. Under projektet dokumenterades arbetet genom observationer och fältanteckningar vid patientmöten och möten med andra professioner. Dokumentationen av genomförda interventioner och observationer bearbetades och analyserades. Syftet var att beskriva arbetsterapeutiska interventioner och förhållningssätt.

Resultat/Förväntat resultat*: I resultatet framkommer att arbetsterapeutiskt förhållningssätt och interventioner utgår från omgivningens betydelse, självständighet i ADL och tillämpning av tekniker för ett självständigt utförande. Resultatet visar på betydelsen av arbetsterapeutiskt förhållningssätt och interventioner då avsaknad av dessa i rehabilitering kan leda till isolering, ökad fysisk smärta, minskad självständighet inom ADL, vilket i sin tur kan leda till minskad livskvalitet och delaktighet i ett samhälle.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Erfarenheterna genom projektet förstärker arbetsterapiens betydelse och vikten av att använda sig av arbetsterapeutiskt förhållningssätt och interventioner. I ett samhälle där arbetsterapeuter inte arbetar och arbetsterapeutiskt förhållningssätt och interventioner inte tillämpas kan viktiga rehabiliteringsmål som livskvalitet och delaktighet begränsas.

11. Perspektiv på delaktighet

Erfarenheter av egna, andras och delad kunskap – ett perspektiv beskrivet av föräldrar till barn med dysmeli.

1. Barn och ungdomar

11. Perspektiv på delaktighet

Keywords: förälder, hälsolitteracitet (health literacy), dysmeli

Lis Sjöberg¹

Liselotte Hermansson^{2, 3}, Carin Fredriksson¹

¹ Hälsovetenskaper, Örebro universitet,

² Universitetssjukvårdens forskningscentrum, Universitetssjukhuset, Örebro

³ Fakulteten för medicin och hälsa, Örebro universitet

Bakgrund/Syfte*: Att vara förälder till ett barn med en mindre känd avvikelse innebär utmaningar beträffande tillgänglighet och tillit till den kunskap som når föräldrarna. Information och kunskap delges ofta från vårdens olika professioner som föräldrar till det lilla barnet kommer i kontakt med, däribland arbetsterapeuter. Föräldrar förvärvar på varierat sätt kunskap om barnets tillstånd, av betydelse för utveckling av den egna förståelsen, stödet till barnet och strategier för beslutsfattande.

Syftet med studien var därför att beskriva föräldrars upplevelser av den kunskap de förvärvat och hanterat rörande sitt barn med dysmeli.

Metod/Tillvägagångssätt*: Metoden vi använde har en beskrivande design med en kvalitativ metod grundad i semistrukturerade intervjuer som analyseras med kvalitativ innehållsanalys. Vi samlade in information genom individuella intervjuer med sjutton föräldrar (12 kvinnor och 5 män) till barn med dysmeli på övre och/eller nedre extremitet. Föräldrarna var rekryterade genom Svensk dysmeliförening.

Resultat/Förväntat resultat*: Resultatets övergripande tema- *Ett behov av att veta men också att förstå* - beskriver hur föräldrarna har utrustats med information och utvecklad egen kunskap och förståelse för vad dysmeli är och innebär för barnet och familjen. Vidare beskrivs föräldrarnas upplevda kunskapsskillnader mellan och inom olika vårdnivåer satt i relation till den egna kunskapen. Erfarenhetsutbyten mellan föräldrar beskrivs vara ett komplement till vården utifrån delat perspektiv och förståelse för barnen och deras behov, kunskap som gynnar barnet och familjen.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Föräldrarnas erfarenheter visar positiva och utmanande aspekter av vårdens kunskap om dysmeli och insatser för barnen. Ett kunskapsbaserat, informativt bemötande från vården, däribland arbetsterapeuten, bidrar till positiv upplevelse av barnets situation hos föräldrarna.

12. Skola

Partnering for Change (P4C) i svenskt låg- och mellanstadium - Arbetsterapeuters och lärares samarbete och professionella utveckling

5. Ej relevant

12. Skola

Keywords: Interprofessionellt samarbete, Kompetensutveckling, Inkluderande lärmiljöer

Moa Yngve¹

Vedrana Bolic Baric¹, Helene Lidström², **Maria Borgestig**²

¹ Linköpings universitet

² Uppsala universitet

Bakgrund/Syfte*: Idag vittnar lärare om att de i låg utsträckning kan tillgodose sina elevers behov i undervisningssituationen. Lärarna lyfter behovet av tidiga stödinsatser och samarbete med elevhälsan (Sveriges Lärare, 2024). Interprofessionellt samarbete inom skolan bidrar till mer inkluderande lärmiljöer och ökad kapacitet bland skolpersonal att tillgodose elevers olika behov. I P4C, som nu utvärderas i svenskt låg- och mellanstadium, samverkar arbetsterapeut och lärare för att skapa inkluderande lärmiljöer.

Syfte: Att beskriva lärares och arbetsterapeuters samarbete och kapacitetsutveckling inom Partnering for Change (P4C) för att skapa inkluderande lärmiljöer i svenskt låg- och mellanstadium.

Metod/Tillvägagångssätt*: Tre fokusgruppintervjuer med lärare (n=9) och arbetsterapeuter (n=5) genomfördes, efter att P4C tillämpats under en termin, och analyserades med innehållsanalys.

Deltagarna besvarade självskattningsformulär om kunskap och färdighet att skapa inkluderande lärmiljöer före och efter P4C, samt följande termin. Data analyserades med deskriptiv statistik.

Resultat/Förväntat resultat*: Viktiga komponenter för välfungerande samarbete inom P4C var partnerskap i klassrummet, god kommunikation, gemensamma mål och öppenhet för varandras perspektiv. Samarbetet bidrog till ökad medvetenhet om elevers olika förutsättningar att vara delaktig i klassrummet och hur undervisning och andra aspekter av lärmiljön kan anpassas utifrån det. Samarbetet utvecklade kunskap och färdighet att tillämpa universell design för lärande (UDL), vilket ersatte många individuella insatser i klassrummet. Deltagarnas självskattning av kunskap och färdighet att skapa inkluderande lärmiljöer visade en positiv trend.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Arbetsterapeuters och lärares samarbete i klassrummet bidrar till professionell utveckling och ökad förmåga att skapa inkluderande lärmiljöer. Ökad tillämpning av UDL indikerar tidiga och främjande insatser som minskar behovet av individuella insatser.

13. Utbildning och handledning

Ett utbildningsprogram i reablement för personal i äldreomsorgen

2. Vuxna

13. Utbildning och handledning

Keywords: Reablement, utbildning, handledning

Susanne Assander¹

Aileen Bergström², Susanne Guidetti²

¹ Uppsala Universitet

² Karolinska Institutet

Bakgrund/Syfte*: ASSIST är ett reablement-program som syftar till att stödja äldre personer i deras strävan att utföra vardagliga aktiviteter och öka deras självständighet. ASSIST, som utvecklades inom ramen för ett forskningsprojekt, ger hemtjänstpersonal och hälsoprofessioner (som arbetsterapeuter och fysioterapeuter) verktyg och metoder för att involvera äldre i utformningen av sina stödsatser och identifiera vardagliga aktiviteter som de anser viktiga, som de vill delta i och utföra i hemmet eller närmiljön för att främja sin hälsa.

För att implementera reablement inom äldreomsorgen behövs en strukturerad utbildning som stödjer personalens arbete och samverkan kring den äldre, vilket saknas idag.

Vårt syfte är att utveckla en reablement utbildning för den personal i äldreomsorgen.

Metod/Tillvägagångssätt*: Baserat på forskning om reablement och pilotprojektet ASSIST 1.0, utvecklades en digital utbildning för personal inom äldreomsorgen genom samskapande aktiviteter med en referensgrupp. Utbildningen kommer att utvecklas under hösten 2024 för att sedan testas i interventionsprojektet ASSIST 2.0 under 2025.

Resultat/Förväntat resultat*: Det förväntade resultatet är att personal inom äldreomsorgen ökar sina kunskaper om reablement, applicerar kunskapen kliniskt och fördjupar sin förståelse genom handledning och reflekterande samtal i deras dagliga arbete.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Kompetensutveckling inom reablement är nödvändig för personal i äldreomsorgen. Den forskningsbaserade utbildningen förväntas bidra till att utveckla bästa praxis, vilket kan påverka arbetsmetoder och policyutveckling inom äldreomsorgen.

Decentraliserad utbildning - Framgångsfaktor för fler arbetsterapeuter!

5. Ej relevant

13. Utbildning och handledning

Keywords: Arbetsterapeututbildning, Decentraliserad utbildning, Kompetensförsörjning, Motiverade studenter

Eva Edström¹

¹ Hälsohögskolan, Jönköping University

Bakgrund/Syfte*: Höstterminen 2025 startade Arbetsterapeutprogrammet vid Hälsohögskolan i Jönköping för första gången i Sverige en decentraliserad utbildning tillsammans med Campus Ronneby som initierade samarbetet. Bakgrunden är brist på och svårigheter att rekrytera arbetsterapeuter till olika verksamheter i Blekinge.

Metod/Tillvägagångssätt*: Ett intensivt samarbete bestående av bland annat avtalsskrivning, marknadsföring, kontakt med verksamheter i Blekinge för VFU-platser, iordningsställande av lokaler för hybridundervisning på såväl Campus Jönköping som Campus Ronneby har möjliggjort 10 utbildningsplatser på Campus Ronneby.

Studenterna i Ronneby följer utbildningen i realtid på plats på Campus Ronneby. Undervisningen sker framförallt i ett "Active Learning Classroom (ALC)-format". Detta innebär att studenterna vid runda bord med tillgång till whiteboard och skärm diskuterar instuderat material utifrån olika frågeställningar vilket fungerar utmärkt med alla studenter i samma sal men blir en utmaning med studenter på plats i en annan lokal på annan ort. Lokaler på båda orter har därför anpassats med specialteknik på för att möjliggöra bra ljud- och bildkvalitet. Lärarna har också övat på teknik och pedagogik i detta hybridformat.

För att säkerställa kvalitén på den Verksamhetsförlagda utbildningen kommer en Handledarutbildning ges av Hälsohögskolan på uppdrag av Region Blekinge under vårterminen 2025.

Resultat/Förväntat resultat*: Vid Arbetsterapiforum 2025 kommer förhoppningsvis resultat avseende hur den decentraliserade utbildningen och formatet har påverkat lärande, studentnöjdhet, studentgenomströmning samt lärarnas upplevelse av möjligheten att bedriva utbildning med bibehållen kvalitet och rimlig arbetsbelastning att presenteras.

Den Verksamhetsförlagda utbildningen avseende såväl kvalitet som tillgång till platser kommer också att utvärderas.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Beroende på resultat kommer slutsatser och förslag på förändringar/förbättringar att presenteras.

Svensk översättning av TUNING kompetenser inom arbetsterapi

5. Ej relevant

13. Utbildning och handledning

Keywords: Arbetsterapikompetenser TUNING Europa

Sofia Vikström¹

Caroline Fischl²

¹ Karolinska Institutet

² Jönköping University

Bakgrund/Syfte*: TUNING-kompetenserna för arbetsterapi uppdaterades 2024 av en arbetsgrupp inom European Network of Occupational Therapy in Higher Education. Dessa kompetenser ger referensramar för kvalifikationer och bedömningar på grund-, avancerad och forskarnivå, för att säkerställa högkvalitativa utbildningar som kan möta yrkets föränderliga behov och de komplexa samhällsutmaningarna i Europa.

Syftet är att presentera den svenska översättningen av TUNING-kompetenserna för arbetsterapi på grund- och avancerad nivå.

Metod/Tillvägagångssätt*: Kompetensramarna har översatts och sammanställts i en struktur där de är förslag, öppna för diskussion och samråd. Målet är att säkerställa att översättningen är anpassad till svenska förhållanden.

Resultat/Förväntat resultat*: Den svenska översättningen ger en ökad förståelse för hur TUNING-kompetenserna kan tillämpas inom svensk arbetsterapiutbildning.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Den svenska versionen av TUNING-kompetenserna kan fungera som ett verktyg för att utveckla och anpassa arbetsterapeututbildningar efter aktuella och framtida behov i Sverige.

15. Utvärdering

Utvärdering av synrehabilitering efter förvärvad hjärnskada

2. Vuxna

15. Utvärdering

Keywords: Synrehabilitering, utvärdering

Ann-Charlott Keymer¹

Kristina Smedman¹, **Jan Johansson**^{1, 2}, Susanne Palmcrantz¹

¹ Hjärnskaderehabilitering dagvård, Rehabiliteringsmedicinska Universitetskliniken Danderyds Sjukhus

² Karolinska Institutet, Institutionen för klinisk neurovetenskap, avdelningen för ögon och syn

Bakgrund/Syfte*: Hjärnskaderehabilitering dagvård på Rehabiliteringsmedicinska Universitetskliniken, Danderyds Sjukhus erbjuder sedan många år träning för synrelaterade funktionsnedsättningar enligt ett fördjupat vårdprogram sedan 2021. För att utvärdera effekten av insatserna sågs ett behov av att testa ett enhetligt utfallsmått på funktions- och aktivitetsnivå.

Metod/Tillvägagångssätt*: Synrehabiliteringen innefattar screening av synrelaterade symtom, synundersökning av optiker och teamgemensam bedömning. Baserat på optikerns rekommendationer genomför arbetsterapeuten synträning enligt ett individanpassat träningsprogram. Träningen utförs på kliniken och/eller hemma under ca 6 veckor, ca 5 ggr/v med veckovis uppföljning. Under 2022-2023 skattade patienterna utförande och tillfredsställelse av synrelaterade aktiviteter på en 10-gradig skala i ett standardiserat formulär kallat COPM-syn innefattande läsning, orientering och navigering i förhållande till personer och föremål samt att hantera synintryck.

Resultat/Förväntat resultat*: Totalt 27 patienter genomförde synträningen och skattade enligt COPM-syn. Skattad nöjdhet med utförandet av aktiviteter relaterad till synfunktion var median 5 (IQR 2) före och ökade till median 7 (IQR 4) efter träningsperioden. Skillnaden var statistiskt signifikant $p < 0.001$. Skattad tillfredsställelse med utförandet av aktiviteter var median 4 (IQR 4) före och ökade till median 6 (IQR 4) efter träningsperioden. Denna skillnad var också statistiskt signifikant $p < 0.001$.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Med COPM-syn kunde upplevda förändringar i aktivitetsförmåga detekteras. Skattningsarna visade att majoriteten av patienterna upplevde en förbättring av både utförande och tillfredsställelse efter intervention och statistiskt signifikanta skillnader på gruppnivå kunde ses. Detta indikerar att klinikens upplägg av synrehabilitering har positiv effekt. Randomiserade kontrollerade studier inom synrehabilitering efterfrågas dock fortsatt i syfte att utveckla och säkerställa dess effekt ytterligare.

16. Vardagsaktiviteter

”Att börja snarare än att sluta” - erfarenheter av dagliga aktiviteter under tillfrisknande från beroendesjukdom

2. Vuxna

16. Vardagsaktiviteter

Keywords: Beroendesjukdom, dagliga aktiviteter, tillfrisknande

Emmy Karlin¹

¹ Beroendecentrum Stockholm

Bakgrund/Syfte*: Syftet var att syntetisera vuxna personers erfarenheter av dagliga aktiviteter under tillfrisknande från beroendesjukdom.

Metod/Tillvägagångssätt*: Metod var en systematisk litteraturoversikt av kvalitativa forskningsstudier, där sökning i CINAHL, PubMed, Scopus samt Web of Science resulterade i 11 artiklar som granskades och därefter analyserades genom tematisk analys.

Resultat/Förväntat resultat*: Resultatet bestod av två tolkande teman; *”Tillfrisknandeprocessen innebär utmaningar och förluster i de dagliga aktiviteterna, som kan hindra engagemang och leda till återinsjuknande”* och *”Dagliga aktiviteter fyller en både stödjande och utvecklande funktion i ett tillfrisknande, där både aktivitetsmönster och engagemang förändras över tid”* samt fem beskrivande teman.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Slutsatsen är att det finns flera hinder för aktivitetsengagemang under tillfrisknandet. Svårigheter att hantera vardagen samt avsaknad av meningsfulla aktiviteter riskerar att resultera i försämrad hälsa och återfall. Dagliga aktiviteter fyller en mycket viktig funktion i varje individs unika tillfrisknande, genom att ge en tydlig målsättning för personen och möjliggöra en identitet bortom beroendesjukdomen. Vidare bidrar dagliga aktiviteter med stödjande struktur och rutiner, nya sociala sammanhang och sociala relationer. Genom förändring av aktivitetsmönster minskar risk för ohälsa och återfall och i aktivitet utvecklas nya färdigheter.

Tillämpning

Resultatet indikerar behov av arbetsterapeutisk behandling tidigt i tillfrisknandet för att formulera mål och skapa struktur, förändra aktivitetsmönster och finna nya strategier för att hantera vardagen.

Det finns negativa effekter av drogfrihet, såsom förluster av viktiga aktiviteter och strategier.

Tillfrisknandet kan vara en långt ifrån linjär process. Teorier inom arbetsterapi om förändringsprocesser och aktivitetsengagemang är utifrån resultatet användbara.

Mer forskning behövs; i svensk kontext, om gruppinterventioner och bedömningsinstrument.

17. Valfärdsteknik

Förväntningar på välfärdsteknologi inom kommunal äldreomsorg: lokala beslutsfattares perspektiv

3. Äldre

17. Välfärdsteknik

Keywords: digital teknik, implementering, självständighet

Johannes Österholm¹

Åsa Larsson Ranada¹, Katarina Baudin¹, Vedrana Bolic Baric¹, Ingrid Hellström²

¹ Linköpings universitet, Institutionen för hälsa, medicin och vård, enheten för arbetsterapi

² Marie Cederschiöld högskola, Institutionen för vårdvetenskap

Bakgrund/Syfte*: Kraven på välfärden ökar till följd av demografiska förändringar där antalet äldre personer blir fler samtidigt som både personella och monetära resurser för vård och omsorg är begränsade. Inom kommunal äldreomsorg finns det en förväntan på att välfärdsteknik ska vara en del av lösningen på dessa utmaningar. Tidigare studier har främst fokuserat på välfärdsteknikens effektivitet och personalens arbetsförhållanden. Dock saknas kunskap om beslutsfattares förväntningar på införandet av välfärdsteknik inom kommunal äldreomsorg. Syftet är att beskriva lokala beslutsfattares förväntningar på införandet av välfärdsteknik inom äldreomsorgen.

Metod/Tillvägagångssätt*: Semistrukturerade intervjuer genomfördes med tio tjänstepersoner och två politiker med ansvar för införandet av välfärdsteknik inom kommunal äldreomsorg. Intervjuerna har genomförts i både större och mindre kommuner. Reflexiv tematisk analys användes för analys.

Resultat/Förväntat resultat*: Välfärdsteknik ses som ett komplement till redan existerande insatser för att möta reella behov och därmed öka effektiviteten och kvaliteten inom äldreomsorgen. Resultatet visar även att det finns förväntningar på välfärdsteknik att frigöra personal från tidskrävande arbetsuppgifter, vilket skulle möjliggöra att deras kompetens används effektivare i andra sammanhang eller för andra arbetsuppgifter. Det framkom också förväntningar på att välfärdsteknik skulle medföra att omsorgstagarna enklare kan tillgodose sina behov själva samt vidmakthålla dagliga aktiviteter.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Beslutsfattare har förväntningar på att välfärdsteknik ska vara en del av lösningen på äldreomsorgens utmaningar. Välfärdsteknik ska användas som ett komplement till insatser som tillhandahålls av personal. Förväntningar finns att välfärdsteknik ska frigöra tid för insatser där personal önskas eller behövs. Implementering av välfärdsteknik i äldreomsorgen förväntas också medföra att äldre personer får större kontroll över sin vardag.

18. Annat

Avgöra fas i LärandeProcessen (ALP): ett universellt verktyg för bedömning och främjande av aktivitetsutförande och verktygsanvändning

4. Blandade stadier

18. Annat

Keywords: aktivitetsträning, lärande, process-baserad intervention

Lisbeth Nilsson¹

¹ Associerad till Hälsovetenskaper, Lunds universitet, Sverige

Bakgrund/Syfte*: Aktivitetsträning utgår från barn/vuxens motivation, behov och förståelse av sin livssituation och aktivitetsförmåga. Det process-baserade universella ALP-verktyget används för att avgöra fas i lärandet av en ny aktivitet eller användning av ett nytt verktyg (objekt, fysiska eller kognitiva hjälpmedel, metoder mm). Barn/vuxen utför önskad aktivitet på sitt eget sätt i en situation som passar aktuella preferenser och aktivitetsförmåga.

Metod/Tillvägagångssätt*: Originalverktyget utvecklades i Köra för att Lära-projektet 1996-2007. Projektet omfattade 126 deltagare i olika åldrar och analys av cirka 280 timmar videodata från cirka 1200 tillfällen med elrullstolsövning. Vidareutvecklingen till ALP skedde i samarbete med Durkin 2009-2016, med logopedier i USA 2017-2020 och med olika AT och FT nationellt och internationellt från 2010 och framåt. Tre egna prövningar av inter-raterreliabiliteten har genomförts och publicerats.

Resultat/Förväntat resultat*: ALP-verktyget består av två delar: instrument för att avgöra fas i lärandeprocessen och främjande strategier för varje fas i processen. Instrumentet illustrerar lärandeprocessens åtta faser med indikatorer karakteristiska för aktivitetsutförandet. Främjande strategier för varje fas, ger vägledning för förhållningssätt till den som lär, och syftar till att underlätta lärandet. Genom att avgöra fas går det att förstå personens förståelse av situationen, därmed kan aktivitetsträningen anpassas så att den ger personen en lagom utmaning som främjar hans lärandeprocess. Tillämpningen av ALP-verktyget sker i en kontinuerlig cirkulär process.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Det universella ALP-verktyget kan tillämpas med barn och vuxna, oberoende av deras förmågor, diagnos, funktionsnedsättningar eller i vilken situation de utför en aktivitet eller verktygsanvändning. Detta innebär att arbetsterapeuter kan använda ALP-verktyget över hela livsspännat i olika kliniska/praktiska verksamheter.

Utvärdering av verktyget Avgöra fas i LärandeProcessen (ALP) som främjar förståelsen av verktygsanvändning hos personer med flerfunktionsnedsättning

4. Blandade stadier

18. Annat

Keywords: intellektuell funktionsnedsättning, rörelsenedsättning, aktivitetsrepertoar

Christina Modh¹

Lisbeth(Marianne) Nilsson², Ann-Marie Öhrvall³

¹ Region Stockholm Habiliteringens resurscenter

² Lunds universitet associerad till Hälsovetenskaper

³ Karolinska Institutet Institutionen för neurobiologi, vårdvetenskap och samhälle

Bakgrund/Syfte*: Bakgrund/Syfte: Personer med flerfunktionsnedsättning behöver stöd i utvecklingen av sina aktivitetsrepertoarer. Avgöra fas i LärandeProcessen (ALP) med instrument och främjande strategier kan bidra till att utveckla deras förståelse för användning av verktyg. Studien utvärderade interbedömarreliabilitet och klinikers upplevelser av att använda det universella instrumentet (ALP) i aktiviteten eldriven förflyttning med mikrobrytare och slingstyrd AKKA-plattform.

Metod/Tillvägagångssätt*: Metod/tillvägagångssätt: Mixad metod. Videoklipp av personer med flerfunktionsnedsättning, som aktiverade en AKKA-plattform med mikrobrytare för att förflytta sig, användes för att undersöka ALP-instrumentets interbedömarreliabilitet. Fyra arbetsterapeuter, två specialpedagoger och två logopedier, avgjorde fas i lärandet i 23 videoklipp, deras val av fas jämfördes med expert referensstandard. Think-aloud metoden användes för att undersöka tre av klinikernas upplevelser av att använda ALP-instrumentet, data analyserades med kvalitativ innehållsanalys.

Resultat/Förväntat resultat*: Resultat/preliminärt resultat: Interbedömarreliabilitet för det universella ALP-instrumentet visade ett moderat linjärt viktat kappavärde (0,45) vilket kan anses vara godtagbart för en observationsstudie som involverar personer med flerfunktionsnedsättning. Innehållsanalysen av klinikernas resonemang när de avgjorde fas visade hur komplext det var att avgöra fas i lärandet hos personer med flerfunktionsnedsättning.

Slutsats/Praktisk tillämpning*: Slutsats/Praktisk tillämpning: Det universella ALP-verktyget kan användas för att avgöra fas i lärandet och därmed främja lärande i aktiviteter. Detta är viktigt eftersom fas i inlärningsprocessen styr valet av ALP-främjande strategier som utvecklar förståelse för aktivitet och verktygsanvändning. Det ger personer med flerfunktionsnedsättning möjlighet till utökad aktivitetsrepertoar.

Specialistföreläsningar

Terapeutiska värdet av kreativa aktiviteter inom psykiatrin från klientens perspektiv

Keywords: Creativity, Schizophrenia, well-being

Afik Allahverdi

Specialistområde: Aktivitet och psykisk hälsa.

Norra Stockholm Psykiatri vid Sankt Görans sjukhus, Region Stockholm.

Jag ska prata om kreativa aktiviteter som arbetsterapeutiskintervention eller som behandling inom psykiatrin. Jag har jobbat inom psykiatrin nästan 18 år med olika diagnoser. Nu jobbar jag med personer med diagnosen Psykos/schizofreni.

Min specialarbete handlar om det terapeutiska värdet av kreativa aktiviteter inom psykiatrin och syftar till att forska och belysa klientens perspektiv om det terapeutiska värdet av kreativa aktiviteter. Att se på vilket sätt kreativa aktiviteter påverkar tankar, känslor och det sociala hos personer med psykos/schizofreni diagnos. Deltagarna i studien har deltagit i individuella- och gruppbehandlingar på slutenvårdsavdelning samt arbetsterapins lokaler under tre månader.

Används många olika aktiviteter såsom att lyssna på musik, arbeta med lera, målning, rita och skriva, färglägga mandala bilder, pärlor, läder, olika flätan, origami, göra vykort, virka och sticka under fria kreativa grupper. I dessa grupper deltagarna kunde komma till gruppen eller lämna den när de ville ha under gruppens tid. Men det var personal som valde deltagarna till slutna grupper efter deras behov och intresse. I dessa grupper skulle deltagarna följa rutinerna för gruppen, till exempel de skulle vara förberedd inför aktiviteten samt de skulle fråga när de ville lämna gruppen.

Valdes ValMO-modellen för utvärdering av aktivitetsvärde i görandet. Under utvärderingsprocess samt själva görandet, utvecklades deltagarnas självkänsla samt deras personlighet, att känna sig mer självsäker och vara borta från den hopplöshetskänslan. Alla tre deltagarna utvecklade sina sociala och psykiska färdigheter under genomförandet av sina uppgifter.

Från höftled till handledning: En resa genom ortopedi, ledarskap och handledning

Nyckelord: Ortopedi, handledning och ledarskap

Annica Bark

Specialistområde: Aktivitet och somatisk hälsa

Arbetssterapi Mölndals sjukhus, Sahlgrenska Universitetssjukhuset

I min specialistföreläsning kommer jag att beskriva mitt delade uppdrag på Mölndals sjukhus som arbetsterapeut på en ortopedisk avdelning, där jag också innehar rollerna som sektionsledare och huvudhandledare. Föreläsningen fokuserar på två vanliga patientfall på vårdavdelningarna vid Mölndals sjukhus: en patient som genomgått höftplastik och en som drabbats av höftfraktur. Trots att båda patienterna har genomgått samma operation – höftledsbyte – ser deras rehabilitering och vårdtid helt olika ut. Ett höftledsbyte innebär ofta en betydande aktivitetsnedsättning och ett ökat behov av arbetsterapeutens kompetens och insatser.

Jag kommer att diskutera de framtida utmaningarna inom området och vilka områden jag anser behöver utvecklas när det gäller rehabilitering av ortopediska patienter. Jag kommer även att förklara mina olika roller som huvudhandledare och sektionsledare, samt belysa de delar av dessa uppdrag som jag ser som särskilt viktiga och meningsfulla.

Vidare kommer jag att lyfta fram mitt arbete med den SU-anpassade processmodellen OTIPM och förklara varför denna modell är kliniskt relevant och användbar för ortopediska patienter, samt hur den bidrar till utvecklingen av handledningen av studenter.

I min framtida roll som specialistarbetsterapeut strävar jag efter att fortsätta utveckla och implementera digitala verktyg inom den elektiva vården. Jag ser även ett växande behov av forskning där arbetsterapeuter spelar en avgörande roll inom ortopedi, särskilt med tanke på den förväntade ökningen av både planerade och akuta höftoperationer. Jag vill aktivt sprida kunskap, delta i forskningsgrupper och arbeta för att studenter ska känna sig trygga och naturligt integrerade i temaarbetet kring den ortopediska patienten.

En personcentrerad rehabiliteringsprocess

Nyckelord: personcentrerad vård, rehabilitering, arbetsterapeutisk arbetsprocess.

Annicka Appelberg

Specialistområde: Aktivitet och hälsa vid varaktig funktionsnedsättning med inriktning – Rehabiliteringsmedicin.

Neuroteamet, Rehabiliteringsmedicin mottagning Lund, Region Skåne.

Neuroteamet på Rehabiliteringsmedicin mottagning i Lund erbjuder specialiserad medicinsk rehabilitering för personer som har kroniska neuromuskulära diagnoser. Denna Specialistföreläsning handlar om vårt utvecklingsarbete för ökad personcentrerad vård i rehabiliteringsprocessen.

Rehabilitering syftar till att finna nya sätt att hantera sina funktionsnedsättningar på utifrån individuella förutsättningar (Person, Miljö, Aktivitet) och behov (vad är viktigt för dig?), så att personens vardag kan fungera (aktivitetsutförandet) så bra som möjligt.

Vid personcentrerad vård är det viktigt att se hela människan och hens behov, preferenser och resurser. Det mest centrala i personcentrerad vård är partnerskapet, vilket innebär ett gemensamt ansvar tillsammans med personen.

Etiska dilemman som framkom var att vi såg personernas behov men vår befintliga rehabiliteringsprocess var inte flexibel nog att möta dem.

Vi har nu lyckats skapa en personcentrerad och flexibel rehabiliteringsprocess som går att anpassa både utifrån personens rehabiliteringsbehov, behov av stöd vid implementering av åtgärder samt personens preferenser och resurser.

Den arbetsterapeutiska arbetsprocessen som sker i samklang med den nya personcentrerade rehabiliteringsprocessen beskrivs utifrån Model of Human Occupation (MOHO).

Min förhoppning är att denna specialistföreläsning skall ge ökad kunskap om arbetsterapi, personcentrerad vård, rehabilitering och evidensbaserat arbete.

I min roll som specialistarbetsterapeut och som ett led av detta utvecklingsarbete, är jag nu engagerad i ett SUS (Skånes Universitetssjukhus, Lund och Malmö) övergripande utvecklingsarbete för personcentrerad vård (PCV). Mitt mål som specialistarbetsterapeut är att vara en stödjande person som verkar för kvalité och kunskapsspridning relaterat till mitt specialistområde, i både olika professionsspecifika och tvärprofessionella forum - lokalt, regionalt och nationellt.

Arbetsterapeutens roll inom akut strokesjukvård med fokus på kognition - mot en ny klinisk rutin med Oxford Cognitive Screen (OCS)

Nyckelord: stroke, kognition, screening

Eleonor Krohn

Specialistområde: aktivitet och somatisk hälsa

Danderyds Sjukhus, Region Stockholm

Kognitiv funktionsnedsättning är vanligt förekommande vid stroke. Ca 30-50 % av strokepatienter har spatialt neglekt i akutskedet, vilket kan leda till ökad andel fallskador, minskad möjlighet att klara ADL självständigt samt att kunna återgå till arbete och socialt liv. Enligt vårdförlopp för Stroke och TIA är rekommendationen att arbetsterapeuter bör göra en kognitiv screening inom en vecka eller innan utskrivning för att bedöma rehabiliteringsbehov. Det rekommenderade screeningtestet är MoCA, vilket är utformat för demens och har stort fokus på minne och språk. Det gör det utmanande att screena patienter med afasi vilket kan utgöra ett etiskt dilemma. Dessutom fångar det inte spatial neglekt, synfältsbortfall, apraxi eller förmåga att läsa/skriva. På min arbetsplats görs det relativt sällan en hel MoCA-bedömning, utan vissa delar väljs ut i kombination med bedömning i aktivitet. Ett annat dilemma är att vi saknar träningskök och möjlighet att göra observation i mer komplexa aktiviteter. Under FoUU-tid identifierade jag tillsammans med mina arbetsterapeutkollegor ett problem med att vi saknade konsensus kring hur vi ska göra våra kognitiva bedömningar. Detta ledde till att vi fick ett erbjudande om att validera Oxford Cognitive Screen (OCS) till svenska, samt en ny digital version (del av internationell multicenterstudie). Instrumentet är utformat specifikt för stroke i akutskedet och i föreläsningen presenterar jag instrumentet, olika patientfall samt klinisk erfarenhet av att använda instrumentet. Kopplat till denna specialistföreläsning finns även en digital poster med studieresultat samt en muntlig presentation där jag tillsammans med arbetsterapeut Birgitta Johansson berättar om den påbörjade implementeringsprocessen av OCS i Sverige.

Handen i vardagens görande efter traumatisk handskada

Nyckelord: traumatisk handskada, aktivitetsavbrott, adaptation

Eva Andersson

Specialistområde: Aktivitets och somatisk hälsa, inriktning handrehabilitering

Sjukhusen i väster, Alingsås rehabmottagning, Västra Götalandsregionen

Våra händer har en fascinerande funktion och förmåga. Vi använder händernas välutvecklade känsel och motorik för att utforska och kommunicera med omvärlden, som skickliga arbetsverktyg och för att vara delaktiga i familjeliv, arbetsliv och fritidsaktiviteter. En traumatisk handskada är oftast en oförutsedd händelse som ger ett avbrott i människans görande (occupational disruption) och som påverkar den som drabbas på många plan.

Adaptation är ett begrepp inom arbetsterapi sedan lång tid tillbaka. Vid en handskada behöver den som drabbats sträva efter att återta kontroll och bemästra utmaningarna som uppstår, förändra sitt aktivitetsutförande och lära sig av den dialog som äger rum mellan erfarenheten av att göra med sin skadade hand och de symtom som finns i handen.

Vidare presenteras arbetsterapeutens roll vid handskada och hur vi genom att möta patienten med handskada så tidigt som möjligt efter skadan kan bidra till en fungerande adaptation och att patienten återfå sin handfunktion. Aktuell forskning om aktivitetsbaserad träning inom handrehabilitering presenteras.

Jag kommer även berätta om förbättringsarbeten jag har medverkat i och hur jag i min roll som specialist vill bidra till att sprida kunskap om handrehabilitering och synliggöra det arbetsterapeutiska i det arbetet, samt om pågående forskning.

Det är mitt liv vi pratar om – delaktighet i vardagen och i behandling för barn och unga med kognitiva utmaningar i sitt görande

Nyckelord: delaktighet, kognition, barn- och ungdom

Helena Morein

Specialistområde: Aktivitet och hälsa för barn och unga personer
Karolinska Universitetssjukhuset, Arbetsterapi barn, Region Stockholm.

Delaktighet i aktivitet är en avgörande faktor för hälsa och välbefinnande. För barn och unga är delaktighet i aktivitet också betydelsefullt för deras utveckling och vuxenblivande, vilket sker genom deras görande och genom interaktion med omvärlden och också genom möjlighet till ökande autonomi i ungdomsåren. Under barn- och ungdomsåren formas personens aktivitetsidentitet vilket innebär att delaktighet i aktivitet under barn- och ungdomsåren är viktig för aktivitetsidentiteten under hela livet. Om barnet eller den unge har kognitiva utmaningar i form av exempelvis kognitiva funktionsnedsättningar, att hantera energi eller i form av hjärntrötthet kan delaktigheten i aktivitet försvåras.

Olika lagar och riktlinjer beskriver barnets och den unges rätt till delaktighet och utveckling och även rätt till delaktighet i sin behandling. Personcentrering i arbetsterapi är också en familjecentrering när personen är ett barn eller en ung person. Att samarbeta med vårdnadshavaren är av betydelse för om insatsen blir framgångsrik eller inte.

Min specialistföreläsning handlar om hur vi arbetsterapeuter på olika sätt kan stödja barn och ungdomar med kognitiva utmaningar till ökad delaktighet i aktivitet i sin vardag och i sin behandling. Jag går igenom två modeller, CMCE och CPPF, som båda erbjuder ett personcentrerat förhållningssätt för mig som arbetsterapeut och som kan möjliggöra delaktighet för personen som jag träffar. Jag beskriver också hur jag med hjälp av COPM kan få personen delaktig i målformulering och utvärdering.

I slutet av föreläsningen beskriver jag hur jag som planerar att fortsätta utvecklas, sprida kunskap och utveckla arbetsterapi, vilket är viktiga ansvar som kommer med specialistarbetsterapeutrollen.

Stöd och strategier som mål och medel vid psykisk- och stressrelaterad ohälsa

Nyckelord: Aktivitetsbalans, strategier, psykisk- och stressrelaterad ohälsa

Jennie Forsgren

Specialistområde: Aktivitet och psykisk hälsa

Primärvården Region Västerbotten

Individer med psykisk och stressrelaterad ohälsa utgör en stor patientgrupp inom primärvården som är den första instansen inom hälso- och sjukvården utifrån primärvårdens uppdrag god och nära vård.

Personcentrerad vård betraktas idag vara en viktig komponent i effektiv vård som ger bättre hälsa och ökad patienttillfredsställelse genom att det förutsätter ett individuellt anpassat stöd.

Personcentrerad vård går hand i hand med teorier och modeller inom arbetsterapi då syftet är att främja ett aktivitetsmönster som leder till hälsa och välbefinnande. Som arbetsterapeut träffar jag främst patienter med svårigheter som utgår från psykisk- och stressrelaterad ohälsa. Svårigheterna kan även härstamma från neuropsykiatrisk problematik som ADHD och Autism. Men den gemensamma nämnaren är att dom patienter jag träffar upplever en obalans i sina vardagliga aktiviteter vilket ger en nedsatt aktivitetsförmåga och svårigheter att få vardagen att fungera.

Försäkringskassan (2024) skriver i en lägesrapport att den psykiska ohälsan främst relaterat till stress ökar. Kvinnor är mera drabbade än män, kopplat till det obetalda hemarbetet och svårigheter att få ihop livspusslet. Socialstyrelsen konstaterar att det finns en kunskapslucka utifrån att det inte är frånvaro av vård som är problematiken utan snarare en frågeställning om vården möter rätt behov utifrån individens perspektiv? Trots detta beskrivs en kunskapslucka och den behandling som rekommenderas vid psykisk ohälsa är främst KBT och eller farmakologisk behandling.

Detta bestämde jag mig för att göra något åt och syftet med denna föreläsning att belysa arbetsterapeutens roll, kunskaper och verktyg för att möta individens behov vid psykisk- och stressrelaterad ohälsa. Utifrån att den psykiska- och stressrelaterade ohälsan ökar relaterat till vardagspusslet behöver arbetsterapeuten helt enkelt ta en större roll!

Nya strategier inom ortopedi för multistjuka äldre- förbättring och innovation

Nyckelord: Strategier, Multistjuka äldre, Aktivitetsanpassning

Jwane Mohammed Ali

Specialistområde: Aktivitet och hälsa för äldre

Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge, Region Stockholm

Jag jobbar på en ortopedavdelning och på en akut traumaavdelning på ett av Sveriges största och mest framstående sjukhus. Här möter jag patienter med både svåra akuta skador och de som genomgår planerade, elektiva operationer samt öppenvård. Som arbetsterapeut krävs inte bara djup kunskap om arbetsterapi och aktivitetsvetenskap, utan även en förståelse för patienternas medicinska behov och hur dessa påverkar deras delaktighet i rehabiliteringen.

I min specialistföreläsning kommer jag att lyfta hur erfarenheter och insatser bidrar till att forma framtidens arbetsterapeutiska metoder och till att skapa förbättrade vårdprocesser, särskilt för multistjuka äldre patienter som genomgått ortopediska operationer.

Under min föreläsning kommer jag att lyfta fram hur evidensbaserade interventioner och teorier som Occupational Adaptation (OA)-modellen kan används inom arbetsterapi för att stödja äldre patienter i att återfå självständighet och delaktighet, även vid stora aktivitetsbegränsningar.

En del av min föreläsning handlar om vikten av interprofessionellt samarbete. Genom att lyfta fram arbetsterapeutens specifika kompetens visar jag att vår insats bidrar till en helhetssyn kring patientens vård och rehabilitering.

Jag kommer att ta upp den etiska koden med fokus på patientens autonomi och deras rätt att fatta egna beslut om vård och behandling.

Jag belyser framtida möjligheter inom arbetsterapi, inklusive utveckling och implementering av riktlinjer och bedömningsinstrument för att säkerställa kvalitet och patientsäkerhet.

Delaktighet i aktivitet för barn och ungdomar med förvärvad ryggmärgsskada

Nyckelord: Barn och ungdomar, förvärvad ryggmärgsskada, delaktighet i aktivitet

Karin Erklint

Specialistområde: Aktivitet och hälsa för barn och unga personer

H.K.H Kronprinsessan Victorias Barn- och ungdomssjukhus Universitetssjukhuset i Linköping,
Region Östergötland

Förvärvad ryggmärgsskada hos barn och ungdomar är en komplex skada och omfattar förutom förlust av motorik och sensorik de flesta av kroppens organsystem. Skadan kompliceras ytterligare då den inträffar i samband med ett barns fysiska, psykiska och sociala utveckling. Barnets/ungdomens delaktighet i aktivitet påverkas utifrån olika aspekter beroende på konsekvenserna av skadan och omgivningsfaktorer. Barn och ungdomar med förvärvad ryggmärgsskada har en rad utmaningar i sin vardag, ofta präglade av en minskad delaktighet i dagliga aktiviteter och ett ökat beroende av föräldrar och andra vuxna för att kunna vara delaktiga i dagliga aktiviteter.

Föreläsningen kommer att handla om aktuellt kunskapsläge och den begränsade forskning som finns i dagsläget men också kliniska erfarenheter om aspekter av vad som påverkar barn och ungdomars delaktighet efter en förvärvad ryggmärgsskada. Jag kommer under föreläsningen också berätta om utveckling av strukturerade uppföljningar som jag arbetat med under flera år tillsammans med mitt team och hur jag som arbetsterapeut kan bidra till att främja barnen och ungdomarnas möjligheter till delaktighet. Föreläsningen kommer också att handla om de etiska ställningstaganden och diskussioner som kontinuerligt uppstår i arbetet med unga personer som är under utveckling med en funktionsnedsättning och ökat behov av hjälp från sin omgivning. Hur kan man på bästa sätt främja delaktighet trots stort hjälpbehov och hur kan dessa barn få förutsättningar att utvecklas i takt med jämnåriga?

Jag hoppas att föreläsningen ska bidra till att öka kunskap och förståelse om barn och ungdomar med förvärvad ryggmärgsskada och belysa områden som påverkar på aktivitets och delaktighetsnivå.

Att vara den jag är livet ut - arbetsterapeutiska möjligheter i palliativ vård

Nyckelord: Palliativ vård, meningsfulla aktiviteter, aktivitetshistoria

Lina Fredriksson

Specialistområde: Aktivitet och somatisk hälsa

Palliativa enheten, Region Jämtland Härjedalen

Palliativ vård är en vårdfilosofi som präglas av en helhetssyn på människan med beaktande av personens symtom och situation utifrån fyra dimensioner: fysiskt, psykiskt, socialt och existentiellt. Palliativ vård har fokus på att främja välbefinnande, att bevaka livet och se döden som en naturlig process. Palliativ vård kan erbjuds och ges till personer i alla vårdformer och i alla åldrar vid sjukdom som inom veckor, månader eller år kan leda till döden.

Hos de som erhåller palliativ vård är aktivitetsförmågan ofta påverkad och det är ofrånkomligt att vardagen förändras. I teamarbetet så är den görande personen arbetsterapeutens ansvar och fokus för arbetsterapeutens insatser är att möjliggöra för personen att kunna göra eller att sluta göra. Min specialistföreläsning handlar om hur vi som arbetsterapeuter kan använda vår unika kompetens för att bidra till upplevelse av välbefinnande och livskvalitet under personens kvarvarande tid i livet.

Jag kommer även att berätta om utvecklingsarbeten jag deltagit i och hur jag i min framtida roll som specialist vill fortsätta medverka till att öka kunskapen om palliativ vård och arbetsterapeutiska möjligheter för kollegor såväl inom allmän- som specialiserad palliativ vård.

Arbetsterapi och stroke-rehabilitering -fokus på kognition och involvering av närstående

Nyckelord: Stroke, kognition, närståendeeinvolvering

Malin Erneby

Specialistområde: Aktivitet och somatisk hälsa

Paramedicin, Region Sörmland

Ungefär 25 000 personer får stroke i Sverige varje år och det är en av de ledande orsakerna till funktionsnedsättning. Det är vanligt med nedsatt kommunikationsförmåga, kognitiv förmåga och motorisk funktion vilket ofta leder till aktivitetsbegränsning och delaktighetsinskränkning. Att närstående tidigt får vara delaktiga i rehabiliteringen är viktigt både för personen som har fått en stroke och för de närstående. Vid rehabilitering efter stroke är arbetsterapeut en viktig del i rehabiliteringsteamet med vår klintcentrering och fokus på aktivitet och delaktighet.

Det är vanligt att arbetsterapeuter ansvarar för screening av kognitiva förmågor efter en stroke. På min arbetsplats har vi genomfört förbättringsarbete gällande kognitiva screeningar och övriga bedömningar vi gör kopplat till kognition efter stroke då vi har sett att vi har för ojämna kunskaper i arbetsgruppen. I föreläsningen berättar jag om processmodellen OTIPM (occupational therapy intervention process model) samt hur viktigt det är att vi arbetsterapeuter jobbar efter den och inte hoppar över steg i processen.

I min föreläsning kommer jag också berätta om vad de nationella riktlinjerna, vårdförloppet och forskning säger kring bedömningar efter stroke och hur vi kan involvera de närstående när vi tolkar resultaten efter bedömningar. Jag kommer också berätta om hur en specialisttjänst är tänkt att se ut i Sörmland och vad jag tänker att det betyder i praktiken för mig. Jag kommer också berätta om vad vi har för utmaningar och behov av utveckling av vår verksamhet framöver.

Att visa på vägar, när kartan ritats om - Att som arbetsterapeut möta personer som nyligen fått diagnosen ALS

Keywords: ALS, Autonomi, aktivitetsbalans

Maria Melin

Råd & Stöd teamet, Karolinska Universitetssjukhuset, Region Stockholm

Specialistområde: Aktivitet och somatisk hälsa

I mitt arbete inom Råd & Stöd teamet möter vi personer som nyligen fått veta att de har sjukdomen ALS och hamnar tillsammans med sina närstående ofta i en kris. Det kräver närvaro och för den lyhördhet för den existentiella omställningsperiod som de befinner sig i.

Att få möjlighet att möta patienterna på sin hemmaplan genom hembesök där de på ett självklart sätt är experter på sin unika vardag är ett privilegium och underlättar arbetet med att vägleda patienter till att få en större förståelse för att själva tillsammans med närstående kunna välja vägar vidare trots att tiden som återstår av livet är begränsad.

Ni får följa med på ett oväntat hembesök till en av mina patienter som bestämde sig för att dela sina upplevelser av att leva med ALS genom att göra en dokumentärfilm.

Evidensen lyfter vikten av teamarbete och möjlighet att få information i rätt tid. Vården skulle kunna förbättras ytterligare genom internetbaserad/digital rådgivning för att bidra till patienters självhanteringsförmåga.

Min förhoppning är att jag i min framtida roll som specialist:

Tillsammans med kollegor får möjlighet att bidra till att stärka interna nätverk på Karolinska mellan arbetsterapeuter övriga professioner.

Tillsammans med kollegor initierar tvärprofessionella förbättringsprojekt som leder till att personer som får diagnosen ALS upplever att de får tillräckligt gott stöd i rätt tid för att kunna orientera sig i det nya vårdlandskapet.

Får möjlighet att dela kunskap om existentiell hälsa och narrativ medicin och dess relevans för arbetsterapi och dagens hälso- och sjukvård.

När vardagen inte fungerar som förr- arbetsterapi inom akut ortopedisk slutenvård

Nyckelord: amputation, nationellt vårdprogram höftfraktur, ortopedi

Paulina Norén

Specialistområde: Aktivitet och somatisk hälsa

Arbetsterapi Mölndals sjukhus, Sahlgrenska Universitetssjukhuset, Västergötlandsregion

Föreläsningen fokusera på tre patientgrupper inom ortopedisk slutenvård med stor påverkan på sitt dagliga liv. Sköra äldre med höftfraktur, patienter som amputerat nedre extremitet och de med bortopererad höftled (Girdlestone) har gemensamt att de utifrån behovsprincipen alla har ett stort behov av teamsamverkan och rehabilitering. Trots det, finns en oerhörd skillnad mellan grupperna i behandlingstradition samt i vilken evidens som finns om deras svårigheter och rehabilitering. På Sahlgrenska ortopedisjukhus i Mölndal finns utarbetad teamsamverkan och rutiner för rehabilitering av sköra äldre med höftfraktur och för amputerade, men inte för Girdlestoneopererade.

Inledningsvis i föreläsningen beskrivs det Nationella vårdprogrammet för höftfraktur och hur det relaterar till klinisk erfarenhet av strukturerat vårdomhändertagande av sköra äldre med höftfraktur. Vidare berörs den internationella klassifikationen för hälsotillstånd, funktionshinder och hälsa (ICF) och ICF-core set för amputerade. Med stöd av arbetsterapeutisk teori beskrivs ICF-core set utifrån Transactional Model of Occupation (TMO). Processmodellen Occupational Therapy Intervention Process Model (OTIPM) används som struktur för att närmre beskriva arbetsterapeutiska åtgärder utifrån Sahlgrenska amputationsrutin. Då det saknas evidens och behandlingsrutiner för Girdlestone avslutas föreläsningen med en sammanfattning av kliniska erfarenheter från Mölndals sjukhus.

Att se nya möjligheter i stället för enbart förluster vid demenssjukdom

- ett personcentrerat och kognitivt inriktat förhållningssätt-

Nyckelord: personcentrerat, aktivitetsbaserad bedömning, demenssjukdom

Roxana Botta

Specialistområde: Aktivitet och somatisk hälsa

Karolinska Universitetssjukhuset, Sektion Neuro-kognition. Kognitiv mottagning Solna & Huddinge, Region Stockholm

De kognitiva funktionerna möjliggör att en person kan anpassa sig till omgivningens krav och utföra aktiviteter som denna vill eller behöver göra i vardagen. Vid mild kognitiv svikt (MCI) och demenssjukdom uppstår förändringar i uppmärksamhet, exekutiva funktioner, minne, språk, perceptuella motoriska funktioner och social kognition. För att fastställa eventuell diagnos på mild kognitiv svikt eller demenssjukdom är det nödvändigt att bedöma om det föreligger en avvikelse gentemot tidigare kognitiv funktionsförmåga och hur denna påverkar personens vardagsliv. Livssituationen för yngre och äldre personer med mild kognitiv svikt eller demensutveckling skiljer sig på många sätt trots att symtomen är detsamma. Både sorg och frustration över kognitiva svårigheter i vardagen ökar risk att personen minskar kraven på sig själv och isolerar sig vilken påverkar hälsa och livskvalitet.

Föreläsningens övergripande syfte är att presentera betydelsen av att utföra en bedömning av funktions- och aktivitetsbedömning med kognitiv inriktning. Detta för att kunna fastställa diagnos, bedöma svårighetsgrad och implementera personcentrerade insatser. Även fördelarna av att genomföra aktivitetsbaserade bedömningar lyfts fram. Med detta menas att göra observationer i aktiviteten gör det möjligt att bedöma personens kapacitet i utförandet, den kognitiva funktionens inverkan i utförandet samt bedöma kvalitet i utförande. Föreläsningen presenterar även livssituationen för yngre personer med demenssjukdom, förekommande etiska dilemman i kliniskt arbete och arbetssättet som används för att implementera ett evidensbaserat och personcentrerat förhållningssätt i en interprofessionell kontext. Till sist presenterar föreläsningen min framtida roll som specialiserad terapeut avseende deltagande i pilotprojekt, handledning av studenter och arbetsterapeutkollegor, planering av förbättringsarbete samt deltagande i professionella lärandenätverk.